

Mezinárodní management plán 2024–2029

Památka světového dědictví UNESCO
Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří

Přeshraniční sériový statek světového dědictví
Spolkové republiky Německo / Svobodného státu Sasko
a České republiky

Připravil

Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V. (sdružení)
Adam-Ries-Str. 6 | DE-09456 Annaberg-Buchholz

Montanregion Krušné hory – Erzgebirge, o.p.s.
Boží Dar 1 | CZ-362 62 Boží Dar

Vývoj a podpora procesů

Nils Scheffler, Urban Expert
Integrierte Stadtentwicklung
und Beteiligungsprozesse

Přeshraniční příprava

Členové Bilaterální pracovní skupiny
Členové Bilaterální řídicí skupiny

Na úrovni smluvních států

Saské státní ministerstvo pro regionální rozvoj
Archivstr. 1
DE-01097 Drážďany

Ministerstvo kultury České republiky
Maltézské náměstí 1
CZ-118 01 Praha 1 – Malá Strana

Saský státní úřad pro památkovou péči
Schloßplatz 1
DE-01067 Drážďany

Národní památkový ústav
Valdštejnské náměstí 162/3
CZ-118 01 Praha 1

Autoři obrázků

Obr. 1, 2, 5, 10: Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V.; **Obr. 3:** Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V., grafika: Claudia Lehnert; **Obr. 4:** UNESCO, ICCROM, ICOMOS und IUCN: Guidance and Toolkit for Impact Assessment in a World Heritage Context, Paris 2022, s. 15; **Obr. 6, 7:** Wiebke Berkel/Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V.; **Obr. 9:** Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V., grafika: KOCCMO Exhibitions GmbH; **Obr. 12:** Landesamt für Archäologie Sachsen, grafika: Thomas Reuter; **Obr. 13:** Sabine Schulze-Schwarz; **Obr. 14:** Katharina Jesswein/IWTG; **Obr. 15:** Institute Heritage Studies Berlin; **Obr. 16:** Kristin Hängekorb/Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V.

Grafická úprava

www.agentur-designesgleichen.de

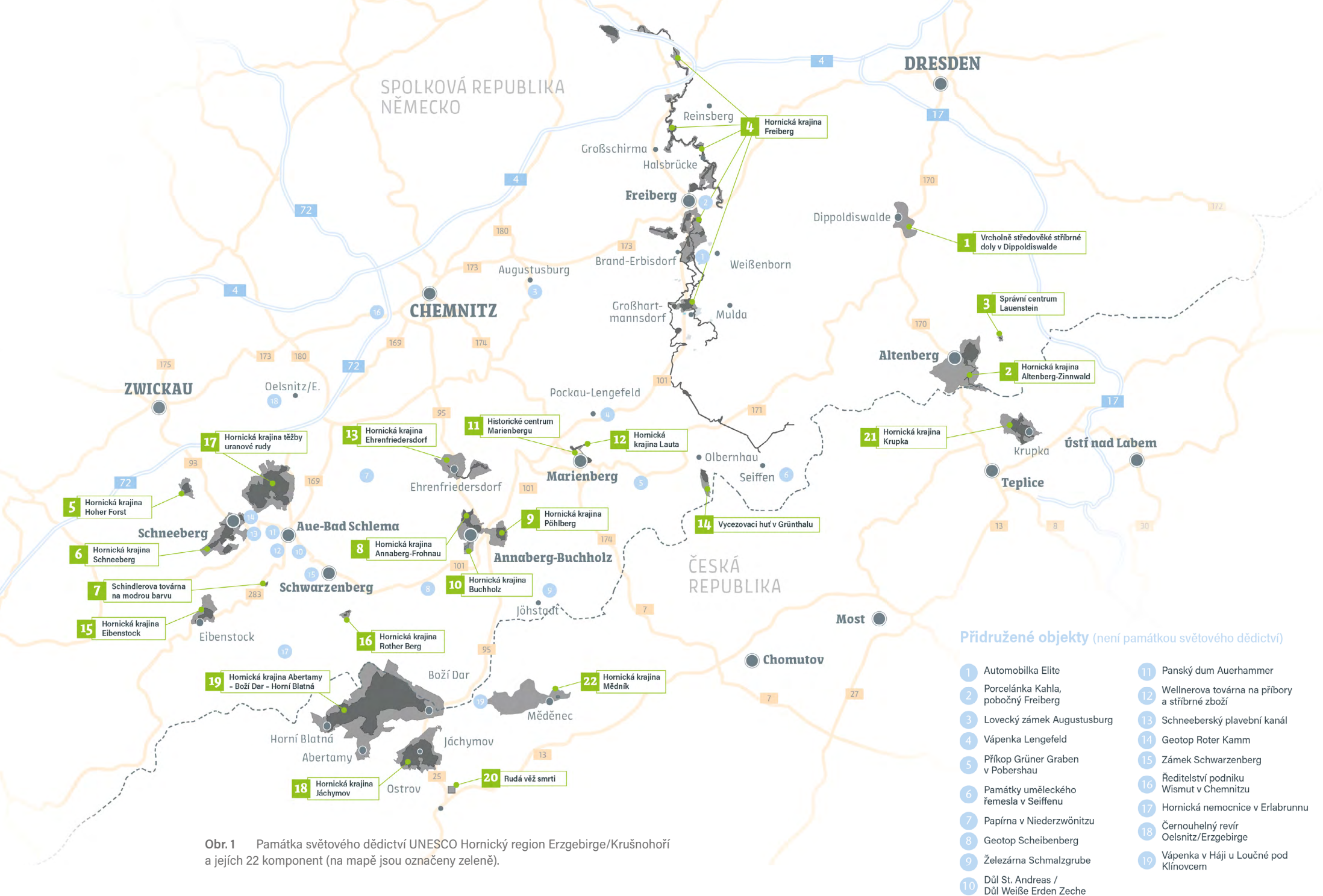
Květen 2024

Gefördert durch

STAATSMINISTERIUM FÜR
REGIONALENTWICKLUNG

Tato publikace byla spolufinancována z daňových příjmů na základě rozpočtu schváleného saským zemským sněmem.

Obr. 1 Památka světového dědictví UNESCO Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří a jejich 22 komponent (na mapě jsou označeny zeleně).

OBSAH

Seznam zkratk	7
Pozdrav	9
1. Úvod	10
2. Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří – památka světového dědictví UNESCO	11
2.1 Popis	12
2.2 Popis hranic	17
2.2.1 Památka světového dědictví	18
2.2.2 Nárazníková zóna	18
2.2.3 Širší prostředí (wider setting)	19
2.3 Prohlášení o výjimečné světové hodnotě (SOUV)	20
2.4 Prohlášení o výjimečné světové hodnotě (SOUV) a atributy světového dědictví	23
2.4.1 Co je třeba chránit, zachovat a spravovat?	23
2.4.2 Použití atributů	24
2.4.3 Hodnoty a klíčové atributy Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří	25
2.4.4 Ostatní hodnoty	27

3. Mezinárodní správa statku.....	28
3.1 Odpovědnosti	29
3.2 Mezinárodní rámec ochrany	30
3.2.1 Preambule	30
3.2.2 Memorandum o porozumění	30
3.2.3 Přeshraniční nárazníkové zóny a opatření na jejich ochranu	32
3.3 Mezinárodní systém řízení	35
3.3.1 Bilaterální řídicí skupina (BSG)	36
3.3.2 Bilaterální poradní skupina (BAG)	38
3.4 Budoucí vize a poslání a zastřešující cíle Mezinárodního management plánu	41
3.4.1 Budoucí vize a poslání	41
3.4.2 Zastřešující cíle	42
4. Monitoring	43
4.1 Monitoring v České republice a Sasku	44
4.1.1 Faktory ovlivňující statek	45
4.1.2 Společny monitoring	47
4.2 Reaktivní monitoring	48
4.3 Periodický reporting	51

5. Společné strategie	52
5.1 Komunikační strategie	53
5.2 Interpretační strategie	56
5.3 Používání kombinovaného	60
6. Mezinárodní management plán: oblasti činnosti a akční plán	63
6.1 Přehled přeshraničních projektů a činností	64
6.1.1 Dokončené projekty	64
6.1.2 Současné a plánované projekty	70
6.2 Oblasti činnosti a akční plán 2024–2029	72
6.2.1 Hlavní oblasti činnosti: Spolupráce a vytváření sítí (S)	73
6.2.2 Hlavní oblast činnosti: Ochrana a zachování (O)	77
6.2.3 Hlavní oblast činnosti: Vzdělávání a interpretace (V)	80
6.2.4 Hlavní oblast činnosti: Udržitelný cestovní ruch (C)	84
7. Harmonogram přezkumu Mezinárodního management plánu	87
8. Mapy sériového statku	88

Seznam zkratek

BAG	Bilaterální poradní skupina
BSG	Bilaterální řídicí skupina
IMP	Mezinárodní management plán
OUV	Výjimečná světová hodnota
SOUV	Prohlášení o výjimečné světové hodnotě
WH	Světové dědictví
WHC	Centrum světového dědictví
WHS	Památka světového dědictví (statek)

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

World Heritage
Convention

CONVENTION CONCERNING
THE PROTECTION OF
THE WORLD CULTURAL
AND NATURAL HERITAGE

*The World Heritage Committee
has inscribed*

Erzgebirge/ Krušnohoří Mining Region

on the World Heritage List

*Inscription on this List confirms the outstanding
universal value of a cultural or
natural property which requires protection for the
benefit of all humanity*

DATE OF INSCRIPTION

10 July 2019

DIRECTOR-GENERAL
OF UNESCO

Obr. 2 Certifikát o zápisu Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří na Seznam světového dědictví UNESCO.

Pozdrav

Zápis Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří na Seznam světového dědictví a s ním spojené předání certifikátu o zápisu v roce 2019 je skvělým výsledkem mnohaletého společného česko-saského úsilí, který ukazuje, jak dobrá a technicky dobře nastavená může být spolupráce mezi oběma zeměmi.

Česká republika a Sasko úspěšně iniciovaly a realizovaly společné projekty, které nejen zdůrazňují historický význam tohoto regionu, ale také přispívají k posílení evropské spolupráce.

Aktualizace Mezinárodního management plánu nejen, že zdůrazňuje jedinečný historický význam tohoto tradičního, ale zároveň na budoucnost orientovaného regionu, ale slouží také jako základ moderní strategie pro udržitelné přeshraniční řízení. Kromě toho slouží aktualizace také k pokračování intenzivní a důvěryhodné spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko, který je vzhledem ke kulturní suverenitě spolkových zemí odpovědný za péči o kulturní dědictví na německé straně. To vše je podporováno cílem Úmluvy o světovém dědictví, kterým je ochrana a rozvoj společného kulturního dědictví a zprostředkování společné historie.

Značení míst v Hornickém regionu Erzgebirge/Krušnohoří hraje zásadní roli při přibližování bohaté historie a kultury této krajiny návštěvníkům. Velký význam mají také školní projekty, které zvyšují povědomí mladé generace o hodnotách světového dědictví a zprostředkovávají význam udržitelného rozvoje.

Ústřední roli při zpřístupňování této nadnárodní památky světového dědictví a při prezentaci její krásy a jedinečnosti budou hrát v bu-

doucnu návštěvnícká centra. Důležitým aspektem bude udržitelné využívání obnovitelných zdrojů energie s cílem minimalizovat dopady na životní prostředí a zachovat region pro budoucí generace.

Dosavadní úspěšná spolupráce dodává odvalu a důvěru v budoucnost Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří. Společná práce na projektech, ochrana tohoto úžasného, mimořádného dědictví a péč o ně, stejně jako odpovědné využívání zdrojů, přírodní a kulturní krajiny nás budou i nadále spojovat. Pouze díky pokračující spolupráci založené na partnerství můžeme zajistit zachování jedinečnosti této lokality světového dědictví v souladu s Úmluvou o ochraně světového dědictví.

Rádi bychom poděkovali všem zúčastněným, dobrovolníkům i stálým zaměstnancům v regionu, za jejich nasazení a nepřetržitou práci. Nechtě je Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří i nadále živým dokladem úzké spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko a slouží jako inspirativní příklad ochrany našeho společného kulturního dědictví.

Thomas Schmidt

státní ministr
Saské státní ministerstvo
pro regionální rozvoj

Martin Baxa

ministr
Ministerstvo kultury České
republiky

1. Úvod

Základní součástí systému řízení památky světového dědictví Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří jsou plány řízení a správy (management plány) na mezinárodní a lokální úrovni jsou. V roce 2013 byl vypracován první Mezinárodní management plán, který definoval spolupráci mezi oběma smluvními státy a zúčastněnými stranami. Od té doby je Mezinárodní management plán úspěšně realizován a spolupráce probíhá prostřednictvím průběžných setkání jak na různých pracovních úrovních, tak na úrovni dotčených ministerstev.

Od zápisu památky na Seznam světového dědictví v roce 2019 se přeshraniční spolupráce dále zintenzivnila, a to i přes omezení způsobená pandemií Covid-19, která v posledních třech letech do jisté míry omezila realizaci společných projektů. Spolupráce nicméně pokračovala buď online, nebo, pokud to bylo možné, osobně. Jedním z klíčových cílů byla aktualizace Mezinárodního management plánu, včetně vypracování společného akčního plánu zaměřeného na pokračování spolupráce a přípravu projektů pro programové období EU 2021–2027. Aktualizace vychází z prvního Mezinárodního management plánu řízení z roku 2013. Obsah plánu zohledňuje zkušenosti získané od zápisu a řeší nově identifikované potřeby opatření.

Tento Mezinárodní management plán slouží k ochraně výjimečné světové hodnoty (OUV), autenticity a integrity Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří v jeho sociálním, ekonomickém a ekologickém prostředí pro současné i budoucí generace. Poskytuje všem institucím zapojeným do mezinárodního systému řízení všechny důležité informace, které je třeba zohlednit v budoucím plánování a souvisejících strategiích a dokumentech. Kromě toho informuje partnery a místní komunity. Mezinárodní management

plán je sestaven na šestileté období. Jeho realizace je založena na společném přijetí příslušnými saskými a českými úřady a orgány správy světového dědictví.

Mezinárodní management plán byl aktualizován pod vedením Saského zemského úřadu pro památkovou péči a regionálních koordinačních úřadů pro světové dědictví Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V. a Montanregion Krušné hory – Erzgebirge, o.p.s. Proces aktualizace Mezinárodního management plánu probíhal za účasti všech zúčastněných stran a kromě Bilaterální poradní skupiny se na něm podílely klíčové zainteresované strany z důležitých sektorů ochrany, vzdělávání, cestovního ruchu a regionálního rozvoje. Základní principy Mezinárodního management plánu byly vypracovány na třech přeshraničních workshopech, které se konaly v roce 2022. Na prvních dvou workshopech byl nastíněn a prodiskutován obsah a potřeby úpravy stávajícího Mezinárodního management plánu a účastníci byli požádáni, aby definovali svá očekávání od jeho aktualizace a přeshraniční spolupráce s ohledem na budoucí správu, ochranu, zachování, prezentaci a udržitelné využívání světového dědictví. V zásadě se objevily čtyři oblasti činnosti, kterým byla věnována zvláštní pozornost: spolupráce a vytváření sítí, ochrana a zachování, vzdělávání a interpretace a udržitelný cestovní ruch.

Na dvou po sobě jdoucích seminářích v menších pracovních skupinách účastníci diskutovali o hlavních cílech těchto čtyř oblastí činnosti, o nápadech na opatření včetně odpovědnosti a stran, které je třeba zapojit, o výzvách při provádění těchto opatření a jejich významu pro památku světového dědictví. Na základě výsledků připravil projektový tým plánu péče návrh Mezinárodního management plánu, který byl představen a projednán s účastníky na třetím workshopu. Tímto způsobem byla velká část obsahu vypracována

společně. Kromě toho byly definovány úkoly a obsah jednotlivých oblastí činnosti, jakož i související cíle a opatření (kapitola 6.2).

Po úvodu v první kapitole následuje ve druhé kapitole stručný popis Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří, jeho hranic a širšího prostředí (wider setting) a především zdůvodnění jeho výjimečné světové hodnoty (OUV) a vymezení hlavních atributů. Atributy a hodnoty jsou základem ochrany, zachování a prezentace světového dědictví. Třetí kapitola představuje budoucí bilaterální vizi a poslání, jakož i mezinárodní systém řízení a jeho úkoly. Zejména jsou definovány a podrobně popsány úkoly Bilaterální řídicí skupiny (BSG) a Bilaterální poradní skupiny (BAG). Tato kapitola rovněž vysvětluje mezinárodní rámec ochrany.

Procesy monitoringu jsou popsány ve čtvrté kapitole. Pátá kapitola popisuje strategické cíle a strategie řízení. Na jejich základě jsou v šesté kapitole popsána navrhovaná opatření v různých oblastech činnosti.

Mezinárodní management plán je na místní úrovni doplněn lokálními management plány, které zohledňují jak zastřešující strategické cíle, tak různé specifické priority 17 komponent světového dědictví v Sasku a 5 komponent v Česku.

Mezinárodní management plán i oba lokální plány řízení jsou z definice průběžnými dokumenty, které si nečiní nárok na úplnost, ale předložené postupy budou v dalším procesu testovány a vyhodnocovány a v případě potřeby vylepšovány.

2. Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří – památková světového dědictví UNESCO

2.1 Popis

Památko světového dědictví Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří se skládá z 22 částí (komponent), z nichž 17 leží v Sasku/Německu a 5 v Česku. Pro vzhled hornického regionu je charakteristických pět typů krajinných oblastí těžby rud:

hornické krajiny těžby stříbra od 12. do 20. století,

hornické krajiny těžby cínu od 14. do 20. století,

hornické krajiny těžby kobaltu od 16. do 18. století,

hornické krajiny těžby železa od 14. do 19. století,

hornické krajiny těžby uranu od 19. do konce 20. století.

Jednotlivé komponenty poskytují ucelený pohled na těžbu a zpracování nejdůležitějších surovin. Dokumentují těžební technologie klíčových období těžby až do uzavření posledních dolů kolem roku 1990. Společně zprostředkovávají vnímání historické kulturní krajiny utvářené hornictvím. Každá komponenta zahrnuje navíc různé charakteristické prvky související s těžbou. Jednotlivé komponenty a hlavní prvky jsou podrobně popsány v nominační dokumentaci.

Komponenty

Komponenty zahrnují zpravidla větší krajinné celky (hornické krajiny), které spojují určité kulturní, funkční, sociální a administrativní vazby, a to jak uvnitř těchto součástí, tak i mezi jednotlivými sou-

částmi navzájem. Jednotlivé hornické krajiny se skládají z charakteristických prvků vytvořených nebo utvářených těžbou a zpracováním rud a také ze specifických částí půdy určené pro zemědělství a lesnictví. Poskytují ucelený přehled o těžbě, úpravě a hutním zpracování nejvýznamnějších rudních surovin a dokumentují důlní technologie užívané během jednotlivých období těžby. Vybrané komponenty demonstrují význam regionu z globálního hlediska, jde o nejdůležitější oblasti těžby rud v různých obdobích sasko-českého hornictví. Společně tyto součásti svědčí o všech významných milnících v dějinách přeshraničního hornického regionu a o dynamice jeho vývoje.

Hlavní prvky

Každá hornická krajina obsahuje významné, s hornictvím spojené památky, skupiny budov a charakteristické krajinné prvky, jako jsou doly, místa úpravy a zpracování rud, vodohospodářské systémy, pásma odvalů a pinek nebo horní města. Ty významně přispívají k pochopení hornické krajiny a jsou ústředními „zprostředkovateli“ výjimečné světové hodnoty.

Následující tabulka uvádí přehled jednotlivých komponent a hlavních prvků památky světového dědictví.

Komponenty

Hlavní prvky

1-DE Vrcholně středověké stříbrné doly Dippoldiswalde

2-DE Hornická krajina Altenberg-Zinnwald

- 2.1-DE Altenberská pinka
- 2.2-DE Rudní prádlo Wäsche IV
- 2.3-DE Dědičná štola Zwitterstock Tiefer Erbstolln a důlní revír Neufang
- 2.4-DE Vodní příkop Aschergraben
- 2.5-DE Šachta Arno Lippmanna
- 2.6-DE Důl Vereinigt Zwitterfeld zu Zinnwald

3-DE Správní centrum Lauenstein

- 3.1-DE Hrad Lauenstein
- 3.2-DE Městský kostel v Lauensteinu

4-DE Hornická krajina Freiberg

- 4.1-DE Hornická krajina Gersdorf s
 - 4.1.1-DE Štola Adam Stolln; 4.1.2-DE Šachta Joseph Schacht, podzemí a povrch;
 - 4.1.3-DE Trasa a tunely mihadel; 4.1.4-DE Důl Segen Gottes Erbstolln, povrchové budovy
- 4.2-DE Rudní kanál a související doly a hutě s
 - 4.2.1-DE Důl Churprinz Friedrich August Erbstolln; 4.2.2-DE Rudní kanál;
 - 4.2.3-DE Důl Alte Hoffnung Gottes Erbstolln; 4.2.4-DE Huť Halsbrücke
- 4.3-DE Důl Himmelfahrt Fundgrube s
 - 4.3.1-DE Výzkumný a výukový důl Reiche Zeche; 4.3.2-DE Důl Alte Elisabeth Fundgrube;
 - 4.3.3-DE Šachta Abraham Schacht; 4.3.4-DE Žíla Hauptstollngang Stehender;
 - 4.3.5-DE Vodní příkop Roter Graben; 4.3.6-DE Šachta Thurmhof Schacht, podzemí;
 - 4.3.7-DE Huť Muldenhütten
- 4.4-DE Historické centrum Freibergu
- 4.5-DE Hornická krajina Zug s
 - 4.5.1-DE Důl Beschert Glück Fundgrube; 4.5.2-DE Důl Drei-Brüder-Schacht
- 4.6-DE Hornická krajina Brand-Erbisdorf s
 - 4.6.1-DE Důl Alte Mordgrube Fundgrube; 4.6.2-DE Hornická krajina Goldbachtal

Komponenty

Hlavní prvky

4-DE Hornická krajina Freiberg

4.7-DE Důlní vodohospodářství ve Freibergu s
*4.7.1-DE Dědičná štola Rothschönberger Stolln; 4.7.2-DE Aktivní revírní vodohospodářská soustava;
4.7.3-DE Řeka Freiburger Mulde*

5-DE Hornická krajina Hoher Forst

6-DE Hornická krajina Schneeberg

6.1-DE Historické centrum Schneebergu
6.2-DE Důl Weißer Hirsch Fundgrube
6.3-DE Důl Sauschwart Fundgrube
6.4-DE Důl Daniel Fundgrube
6.5-DE Důl Gesellschaft Fundgrube
6.6-DE Rybník Filzteich
6.7-DE Důl Wolfgang Maßen Fundgrube
6.8-DE Stoupovna Siebenschlehener Pochwerk
6.9-DE Huť St. Georgenhütte
6.10-DE Rybník Knappschaftsteich
6.11-DE Důl Fundgrube St. Anna am Freudenstein nebst Troster Stolln, podzemía

7-DE Schindlerova továrna na modrou barvu

8-DE Hornická krajina Annaberg-Frohnau

8.1-DE Historické centrum Annabergu
8.2-DE Hornická krajina Frohnau s
*8.2.1 DE Doly ve Frohnau; 8.2.2-DE Důl Markus Röhling;
8.2.3-DE Hamr Frohnauer Hammer*

9-DE Hornická krajina Pöhlberg

9.1-DE Doly St. Briccius a Heilige Dreifaltigkeit

10-DE Hornická krajina Buchholz

10.1-DE Důl Alte Thiele
10.2-DE Kuželovité haldy šachty 116

11-DE Historické centrum Marienbergu

Komponenty

Hlavní prvky

12-DE Hornická krajina Lauta

12.1-DE Žíla Bauer Morgengang

12.2-DE Žíla Elisabeth Flachen

13-DE Hornická krajina Ehrenfriedersdorf

13.1-DE Hlavní šachta na Saubergu

13.2-DE Sestupkové dobývky na Saubergu

13.3-DE Vodní příkop Röhrgraben

13.4-DE Sejpy v údolí Greifenbachtal

14-DE Vycezovací hut' v Grünthalu

15-DE Hornická krajina Eibenstock

15.1-DE Pinka Schwarze Pinge

15.2-DE Sejpy Grüner Seifen

15.3-DE Pinky u dolů Heiliger Geist a St. Bartolomäus

15.4-DE Vodní příkop Grüner Graben

16-DE Hornická krajina Rother Berg

16.1-DE Železářny Erlahammer

16.2-DE Důl Rother Berg

17-DE Hornická krajina těžby uranové rudy

17.1-DE Komplex šachty 371

17.2-DE Krajina uranových hald

17.3-DE Štola Markus Semmler-Stolln

1-CZ Hornická krajina Jáchymov

1.1-CZ Historické jádro Jáchymova

1.2-CZ Hrad Freudenstein

1.3-CZ Důl Svornost

1.4-CZ Pásmo odvalů a pinek na žíle Schweizer

1.5-CZ Eliášské údolí

1.6-CZ Ústí štoly Fundgrübner

1.7-CZ Vrchy Stráž a Šance

1.8-CZ Štola č. 1

Komponenty

Hlavní prvky

2-CZ Hornická krajina Abertamy – Boží Dar – Horní Blatná

- 2.1-CZ Historické jádro Horní Blatné
- 2.2-CZ Důlní revír Blatenský vrch
- 2.3-CZ Důlní revír Hřebečná
- 2.4-CZ Důlní revír Bludná
- 2.5-CZ Důlní revír Zlatý Kopec – Kaff
- 2.6-CZ Důlní revír Zlatý Kopec – Hrazený potok
- 2.7-CZ Sejpy u Božího Daru
- 2.8-CZ Blatenský vodní příkop

3-CZ Rudá věž smrti

4-CZ Hornická krajina Krupka

- 4.1-CZ Historické jádro Krupky
- 4.2-CZ Důlní revír Steinknochen a štola Starý Martin
- 4.3-CZ Důlní revír Knötel
- 4.4-CZ Důlní revír Komáří hůrka a kaple sv. Wolfganga

5-CZ Hornická krajina Mědník

2.2 Popis hranic

Jasně vymezené hranice jsou klíčové pro účinnou ochranu a správu památky světového dědictví Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří.

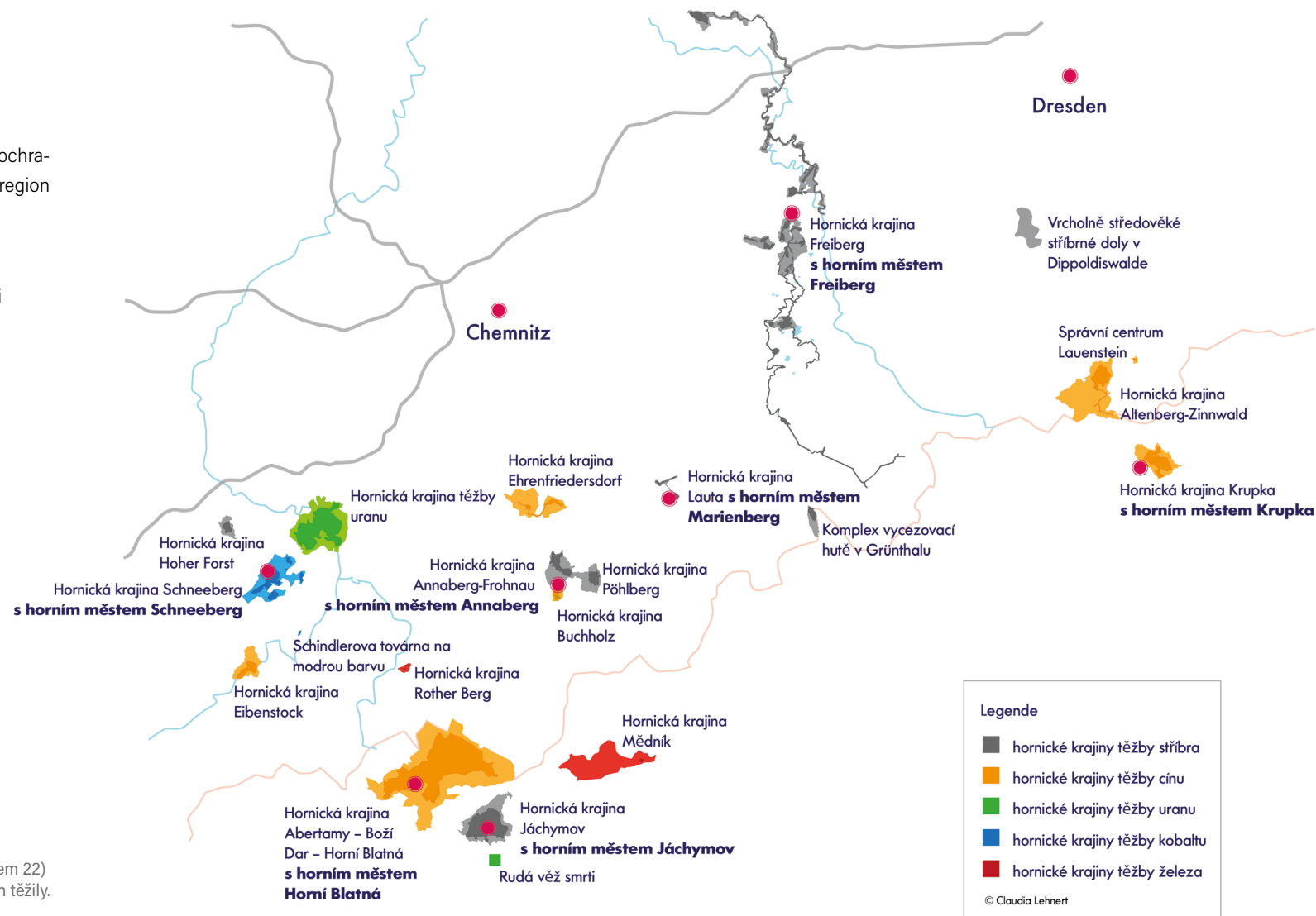
Poznámka: Barvy spojené s jednotlivými součástmi se vztahují k nejdůležitějšímu kovu, který se zde v historii těžil a který je rozhodující pro OUV. V mnoha komponentách se těžily i jiné kovy:

6-DE Hornická krajina Schneeberg:
stříbro, kobalt a uran

10-DE Hornická krajina Buchholz:
cín a uran

1-CZ Hornická krajina Jáchymov:
stříbro, kobalt a uran

**2-CZ Hornická krajina Abertamy –
Boží Dar – Horní Blatná:**
cín a železo

Obr. 3 Komponenty statku (celkem 22) a nejdůležitější rudy, které se v nich těžily.

2.2.1 Památka světového dědictví

Hranice jednotlivých komponent a jejich nárazníkové zóny jsou jasně vymezeny. Hranice statku jako celku byly vymezeny v souladu s principy kulturní krajiny, což s sebou přináší nutnost zasadit tyto hranice do celkového kontextu zahrnujícího funkční, prostorovou a historickou integritu území, a to jak v nadzemí, tak v podzemí. Jednotlivé komponenty obsahují všechny atributy související s těžebním systémem včetně těžebních a provozních areálů, míst zpracování rudy, báňské infrastruktury, existujících hornických sídel, aspektů osídlení ovlivněných těžbou (např. zemědělské oblasti) a změn krajiny v důsledku těžby (např. pinky a haldy), které jsou nezbytné k vyjádření významu a charakteristik každé komponenty a jejího příspěvku k celkové výjimečné světové hodnotě, integritě a autenticitě statku. Hranice byly vymezeny tak, aby zahrnovaly zasazení komponent v krajině a funkční vazby na okolní prostředí a další prvky hornické krajiny.

2.2.2 Nárazníková zóna

Nárazníkové zóny byly vytvořeny tak, aby chránily statek, resp. jeho komponenty a jejich integritu a autenticitu před nepříznivými vlivy a také aby chránily pohledově významné zasazení v krajině. Kromě ochrany před negativními vlivy spočívá význam nárazníkových zón i v tom, že zahrnují další hmotné památky a krajinné prvky, které jsou funkčně nebo historicky spjaté s vlastním statkem. Nárazníkové zóny sice nejsou součástí statku a nezprostředkují jeho výjimečnou světovou hodnotu, ale podporují ji.

Rozsah, v jakém mohou změny vně statku negativně ovlivnit jeho výjimečnou světovou hodnotu, byl důkladně zvážen (viz také širší prostředí). Nárazníkové zóny komponent jsou dostatečně veliké, aby zabránily jakémukoli negativnímu vlivu na výjimečnou světovou hodnotu statku v důsledku vývoje v jeho bezprostředním okolí. Ve dvou případech (2-DE, 2-CZ) nárazníkové zóny dokonce přesahují státní hranici tak, aby byla zajištěna odpovídající ochrana statku.

Všude, kde to bylo možné, probíhají hranice nárazníkových zón podél hranic pozemkových parcel. Na saské straně bylo v některých případech u liniových prvků stanoveno standardizované ochranné pásmo o šířce 5 až 10 metrů. U památek umístěných v podzemí byly nárazníkové zóny vytvořeny pouze v případě, že jsou tyto památky nějakým způsobem funkčně propojeny se zařízeními nebo archeologickými pozůstatky na povrchu. Ve většině případů však případná stavební nebo jiná opatření na povrchu nemohou mít na památky v podzemí, které se často nacházejí ve značných hloubkách, žádný vliv.

2.2.3 Širší prostředí (wider setting)

Památky světového dědictví jsou úzce spjaté se svým okolím. Nárazníková zóna přitom nemusí zahrnovat celé okolí památky světového dědictví, i rozvojové aktivity v jejím širším prostředí (wider setting) mohou mít negativní vliv na její OUV. Odstavec 112 Prováděcích směrnic uvádí pro wider setting následující definici: „Širší prostředí se může týkat topografie statku, jeho přírodního a zastavěného prostředí a dalších prvků, jako jsou infrastruktura, způsoby využití území, prostorová organizace a vizuální vztahy. Může také zahrnovat související společenské a kulturní zvyklosti, ekonomické procesy a další nehmotné rozměry dědictví, jako jsou vjemy a asociace. Správa širšího prostředí souvisí s jeho úlohou při podpoře výjimečné světové hodnoty.“¹

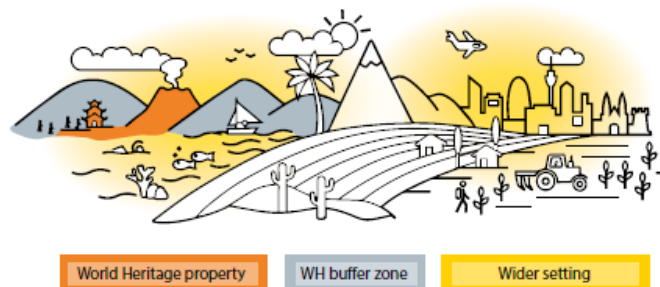
V důsledku toho se definice širšího prostředí může u jednotlivých památek světového dědictví lišit, a pro každou komponentu by proto měla být provedena podrobná analýza (v lokálním management plánu). Širší prostředí je třeba identifikovat a popsat a pokud možno zohlednit v regionálním a místním územním plánování i v povolenacích řízeních pro projektové záměry.

- ▶ Pokyny pro projekty větrné energie v kontextu světového dědictví (vydalo UNESCO):

- [World Heritage Centre - Wind Energy \(unesco.org\)](https://whc.unesco.org/en/wind-energy)
<https://whc.unesco.org/en/wind-energy>

- ▶ Pokyny a příručka pro posuzování dopadů v kontextu světového dědictví (vydalo UNESCO):

- [World Heritage Centre - Guidance and Toolkit for Impact Assessments in a World Heritage Context \(unesco.org\)](https://whc.unesco.org/en/guidance-toolkit-impact-assessments)
<https://whc.unesco.org/en/guidance-toolkit-impact-assessments>

Obr 4 Příklad památky světového dědictví (oranžová), její nárazníkové zóny (šedá) a vazby na širší prostředí (žlutá).

¹ UNESCO, ICCROM, ICOMOS a IUCN: Guidance and Toolkit for impact assessment in a World Heritage Context, Paris 2022, s. 15. <https://whc.unesco.org/document/195279>.

2.3 Prohlášení o výjimečné světové hodnotě (SOUV)

- jak je přijal Výbor pro světové dědictví
<https://whc.unesco.org/en/list/1478>

Stručný popis

Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří se nachází na pomezí Saska (Německo) a České republiky. Tento přeshraniční sériový statek se skládá z 22 komponent, které reprezentují prostorovou, funkční, historickou a sociotechnickou integritu tohoto území; jde o samostatnou krajinnou jednotku, která byla po dobu 800 let, od 12. do 20. století, hluboce a nevratně formována téměř nepřetržitou těžbou polymetalických rud.

Reliktní struktura a konfigurace krajiny Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří zůstává stále jasně čitelná a vyznačuje se specifickými určujícími projevy vzniklými v důsledku těžby různých kovů v různých obdobích na nerovnoměrně rozložených místech, pro něž je charakteristická výjimečná koncentrace ložisek nerostných surovin. Na obou stranách Krušných hor se vyvinuly samostatné hornické krajiny, pro které byl typický transfer odborného know-how mezi Saskem a Čechami spojený s výměnou horníků a hutníků. Tato ložiska se stala klíčovými hospodářskými zdroji využívanými během zásadních období světové historie, jejich dobývání bylo ovlivněno vyvíjejícími se empirickými znalostmi a příkladnou praxí a technologiemi navrženými nebo zlepšenými v Krušných horách, rozmary světových trhů, na něž měly vliv objevy nových nerostů, politika a války, a následně objevy „nových“ kovů a jejich využití. Krušné hory byly nejdůležitějším zdrojem stříbra v Evropě, zejména ve stoletém období mezi lety 1460 a 1560; stříbro také podnítilo

vznik nové organizace báňské správy a nových technologií. Výroba cínu probíhala soustavně po celou dlouhou historii Krušných hor a vzácná kobaltová ruda, která se v Krušných horách vyskytovala spolu s rudami stříbra, zajistila tomuto regionu od 16. do 18. století vedoucí postavení mezi producenty v Evropě, ne-li na světě. A konečně na konci 19. a ve 20. století se tento region stal jedním z hlavních světových producentů uranu, který zde na počátku tohoto období byl poprvé objeven a využíván.

Kombinace geograficky proměnlivé produkce nerostných surovin, topografie a převážně státem kontrolovaného těžebního systému určovala způsob využívání krajiny: těžbu, vodohospodářství a dopravu, zpracování rud, osídlení, lesnictví i zemědělství. V důsledku dlouhého trvání a intenzity hornické činnosti je celá kulturní krajina Krušných hor z velké části ovlivněna jejími dopady. Její podobu určují jak doly samé (povrchové i podzemní, se zastoupením ložisek všech typů rud a hlavních období těžby a s výjimečnými zařízeními a objekty, jež se dochovaly in situ), tak průkopnické vodohospodářské systémy (sloužící k zásobování vodou, k pohonu důlních strojů, k odvodňování dolů a ke zpracování rudy), dopravní infrastruktura (cesty a silnice, železnice a vodní kanály); místa inovativního zpracování a tavení rud, jež disponují výjimečnou rozmanitostí a integritou zařízení a struktur; horní města, která vznikla v 15. a 16. století spontánně po objevu bohatých ložisek stříbra poblíž těchto nalezišť a jejichž původní městské uspořádání a architektura odráží jejich

význam coby správních, hospodářských, vzdělávacích, sociálních a kulturních středisek a zůstaly zachovány jako základ pro obnovu v 18. a 19. století; zemědělství, jež se utvářelo spolu s prvními nálezy stříbra ve 12. století a které bylo dobře zavedeným předchůdcem následného období rozsáhlé těžby; a udržitelně obhospodařované lesy, jež zaujímají tradiční prostor v krajině a měly značný význam pro hornictví. Interakci mezi lidmi a okolním prostředím dokládají také nehmotné znaky, jako jsou vzdělávání a literatura, tradice a zvyky, umělecký vývoj, jakož i sociální a politické vlivy, které mají svůj původ v hornictví nebo byly hornictvím rozhodným způsobem utvářeny. Společně tyto krajiny poskytují svědectví o prvních etapách, na počátku 16. století, raně novověké transformace zastaralých hornických a hutnických maloprovozů pozdního středověku do podoby rozsáhlého, státem řízeného průmyslu s raně kapitalistickými prvky financování. Tento proces jak předcházela, tak zároveň umožnil kontinuální úspěšnou industrializaci, jež pokračovala až do 20. století. Státem řízený těžební průmysl se svým správním, řídicím, vzdělávacím a sociálním rozměrem a spolu s technologickými a vědeckými úspěchy, které z tohoto regionu vycházely, ovlivnil všechny hornické oblasti jak v kontinentální Evropě, tak mimo ni.

Kritérium (ii):

Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří podává výjimečné svědectví o mimořádné úloze a silném globálním vlivu sasko-českých Krušných hor coby centra technologických a vědeckých inovací od renesance až po moderní dobu. Během několika období jeho hornické historie vzešly z tohoto regionu významné úspěchy v oblasti hornictví, které byly úspěšně přenášeny do dalších hornických regionů nebo ovlivnily jejich následný vývoj. Patří k nim mimo jiné založení prvního hornického učiliště v Jáchymově v roce 1716. Nepřetržitě celosvětové působení sasko-českých horníků s vysokou odbornou kvalifikací hrálo klíčovou úlohu při výměně znalostí, zdokonalování báňských technologií a vývoji souvisejících věd. Projevy této výměny jsou v Hornickém regionu Erzgebirge/Krušnohoří stále patrné.

Kritérium (iii):

Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří přináší výjimečné svědectví o technologických, vědeckých, správních, vzdělávacích, řídicích a sociálních aspektech, které posilují nehmotný rozměr živých tradic, myšlenek a přesvědčení lidí spjatých s krušnohorskou kulturou. Základem pro pochopení krušnohorské hornické tradice je hierarchická organizace báňské správy, která se vyvíjela od počátku 16. století. Jde o úřednický systém vytvořený místními svrchovanými vládci s cílem udržet si přísnou kontrolu nad pracovní silou a vytvořit příznivé klima pro raně kapitalistické způsoby financování hornického průmyslu. Tento model ovlivnil hospodářský, právní, správní a sociální systém řízení těžebního průmyslu ve všech hornických regionech kontinentální Evropy. Státem řízená organizace těžby výrazně ovlivnila také vývoj raně novověkých měnových systémů, což dokládá zejména Královská mincovna v Jáchymově. Těžké stříbrné mince známé jako thaler – tolar, prvně ražené v Jáchymově od roku 1520, sloužily po několik staletí jako základ měnových systémů v mnoha zemích Evropy a staly se předchůdcem dolarové měny.

Kritérium (iv):

Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří představuje ucelenou hornickou krajinu, v jejíchž určitých částech se jako důsledek nepravdělného rozmístění a koncentrace ložisek rud nacházejí specifická území vyčleněná pro těžbu, která byla v různých obdobích využívána k dobývání a úpravě rud, pro vodní hospodářství a lesnictví, urbanizaci, zemědělství a dopravu – jako systém uzlů a lineárních propojovacích prvků, které se vyvíjely v několika po sobě jdoucích fázích za rostoucího vlivu státu. Dobře dochovaná důlní díla, technologické celky a krajinné prvky svědčí o všech známých způsobech dobývání a úpravy rud používaných od pozdního středověku do nedávné minulosti a o vývoji rozsáhlých sofistikovaných vodohospodářských systémů jak na povrchu, tak i v podzemí. Důlní činnost vedla k jedinečnému vývoji hustého osídlení jak v údolích, tak v drsných horských polohách s těsným napojením na okolní hornické krajiny.

Prohlášení integrity

Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří představuje organicky vyvinutou hornickou kulturní krajinu sestávající z 22 komponent, jež jako celek názorně dokumentují proces utváření území během 800 let trvající hornické činnosti. Oba smluvní státy zaujaly podobný přístup k určení komponent sériového statku a k odůvodnění způsobu, jakým každá z nich přispívá k objasnění složitého procesu utváření hornické kulturní krajiny, a ke stanovení hranic statku a nárazníkových zón. Na tomto základě každá z komponent série hraje specifickou roli při znázornění různých typů krajin souvisejících s těžbou různých rud v Krušných horách. Hranice jednotlivých komponent byly pečlivě vymezeny tak, aby zahrnovaly všechny prvky nezbytné k vyjádření toho, jak konkrétní komponenta přispívá k výjimečné světové hodnotě. Ačkoli jsou některé komponenty vystaveny faktorům, které by mohly představovat riziko pro jejich zachování, existující právní nástroje a plán ochrany a správy statku (Management Plan) zajišťují dostatečnou ochranu všech znaků nezbytných k vyjádření výjimečné světové hodnoty statku.

Prohlášení autenticity

Komponenty statku se dochovaly ve svém původním prostředí, a ačkoli byly některé z nich přizpůsobeny k novému využití, zachovávají si vysokou míru autenticity. Hornická krajina si také uchovála své bohaté nehmotné dědictví v podobě živých tradic a dodatečným zdrojem spolehlivých informací o hodnotách sériového statku jsou sbírky movitých předmětů a archivy. Osm set let hornické činnosti vedlo ke změnám krajiny; některá místa těžby byla opuštěna, zatímco jiná fungovala i nadále a byla svědkem postupných změn technologií. Nepřetržitá těžební činnost přispěla na některých místech k zachování báňských struktur a k jejich průběžným opravám a modernizaci. Podzemní důlní díla si obecně uchovávají vysokou míru autentičnosti. Opuštěné budovy nebo struktury na povrchu byly v některých případech zbourány nebo přizpůsobeny novým funkcím, a ačkoli úsilí o zachování důlních areálů bylo zahájeno už před sto lety, mnohé z nich zůstaly ve špatném stavu až do 90. let 20. století, kdy v historických městech a důlních areálech začaly kampaně za jejich zachování. Univerzita ve Freibergu pokračuje ve výzkumu v oblasti hornictví a báňských operací, a přispívá tak k růstu znalostí.

Požadavky na správu a ochranu

V obou smluvních státech existuje obsáhlý soubor nástrojů právní ochrany a v celém statku probíhá aktivní památková péče. Smluvní státy vypracovaly pro statek plán ochrany a správy (Management Plan) na roky 2013–2021, který zahrnuje dvě národní části a mezinárodní Management Plan. Součástí mezinárodní části je memorandum o porozumění mezi oběma smluvními státy, ustanovení o přeshraničních nárazníkových zónách a schéma struktury a organizace přeshraničního řízení. K mezinárodním řídicím orgánům patří Bilaterální řídicí skupina a Bilaterální poradní skupina, mezinárodní Management Plan obsahuje také společnou vizi do budoucna. Bilaterální řídicí skupina bude mimo jiné zastupovat zájmy obou smluvních států a zajišťovat vzájemné informování, koordinaci a strategické plánování. Bilaterální poradní skupina je ustavena na regionální úrovni a odpovídá za koordinaci všech společných otázek; jejím hlavním cílem je chránit výjimečnou světovou hodnotu sériového statku, dohlížet na ni a udržitelným způsobem ji rozvíjet. Společně s národními koordinačními místy je zodpovědná především za koordinaci informací a akcí, památkovou péči o statek, periodický reporting, styk s veřejností a mezinárodní opatření. Obě národní části Management Planu zahrnují, kromě opatření k zachování výjimečné světové hodnoty statku, ustanovení zaměřená na podporu udržitelného cestovního ruchu a zajištění přiměřeného systému řízení návštěvníků. Oba smluvní státy navrhly soubor klíčových ukazatelů sloužících ke sledování stavu komponent statku, a přestože přístupy obou smluvních států se v tomto liší, je zavedený systém monitoringu dostačující.

2.4 Prohlášení o výjimečné světové hodnotě (SOUV) a atributy světového dědictví

2.4.1 Co je třeba chránit, zachovat a spravovat?

Prohlášení o výjimečné světové hodnotě (SOUV) je klíčovým odkazem při mapování atributů zprostředkujících OUV statku světového dědictví. Obsahuje popis hodnot a atributů statku, pro které byl zapsán na Seznam světového dědictví. Výjimečná světová hodnota, včetně autenticity a integrity, musí být stále chráněna v případě každé památky světového dědictví. Identifikace a pochopení hodnot a atributů má zásadní význam pro ochranu, zachování a správu jakékoli památky světového dědictví.²

Zásadní součástí a komplementem k hmotným atributům, které jsou chráněny příslušnými národními zákony (viz kapitola 5.b a c nominační dokumentace), jsou nehmotné atributy související s hornictvím, jako jsou vzdělávání a literatura, tradice, zvyky nebo umělecký vývoj, jakož i společenské a politické vlivy, které jsou s Hornickým regionem Erzgebirge/Krušnohoří silně spojené a musí být zohledněny v cílech řízení, aby nedošlo k ohrožení autenticity.

² UNESCO, ICCROM, ICOMOS a IUCN: Guidance and Toolkit for impact assessment in a World Heritage Context, Paris 2022, s. 15. <https://whc.unesco.org/document/195279>.

2.4.2 Použití atributů

a) Periodický reporting: Doporučuje se uvést pět klíčových atributů a nejvýše 15 atributů celkem. Rozsáhlé a komplexní památky, jako je Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří, zahrnují širokou škálu atributů, od krajinných celků až po jednotlivé stavby a hodnoty nemotného kulturního dědictví. Příliš podrobná prezentace atributů může znamenat riziko, že se ztratí ze zřetele to podstatné, proto vytvoření hierarchie mezi atributy, tj. určení těch, které jsou pro zprostředkování OUV rozhodující, a těch, které lze považovat za doplňkové, je užitečným úkolem při stanovování priorit správy a řízení statku.

b) Ochrana, zachování, správa a řízení: V centru pozornosti ochrany, zachování, správy a řízení by měly být atributy a jejich vzájemné vztahy. Atributy poskytují základ pro hodnocení dopadů různých projektů a rizik pro OUV. Dopady hrozeb, jako jsou klimatické změny, rozvojové tlaky a potřeby ochrany, lze správně vyhodnotit pouze tehdy, jsou-li atributy dobře známé. V rámci plánovacích procesů může být užitečné podrobnější vymezení atributů.

c) Vzdělávání a interpretace: Atributy jsou základem pro interpretaci a prezentaci památek světového dědictví. Používají se k vytváření sdělení a zprostředkování globálního významu památky světového dědictví. OUV a atributy se „překládají“ do sdělení a témat.

INFORMAČNÍ BOX

Definice hodnot a atributů³

HODNOTY: Čím je památka výjimečná? V případě památek světového dědictví je jejich výjimečnou světovou hodnotou (Outstanding Universal Value – OUV) ta hodnota, která je považována za „důležitou pro současné i budoucí generace celého lidstva“.

ATRIBUTY: Jak můžeme vidět hodnoty? Co je třeba chránit a spravovat? Atributy výjimečné univerzální hodnoty jsou vlastnosti, ať už hmotné nebo nemotné, které vyjadřují OUV a umožňují pochopení této hodnoty. Atributy nejsou specifické pro konkrétní kritéria OUV, ale měly by se vztahovat k celému statku.

³ Viz Guidance and Toolkit for Impact Assessments in a World Heritage Context, UNESCO, ICCROM, ICOMOS a IUCN, 2022, dostupné online na <https://whc.unesco.org/en/guidance-toolkit-impact-assessments/>.

2.4.3 Hodnoty a klíčové atributy Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří

SOUV Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří obsahuje popis hodnot a atributů, pro které byl zapsán na Seznam světového dědictví. Tyto atributy jsou rozhodující pro zprostředkování OUV a byly základem pro výběr komponent a vymezení jejich hranic tak, aby je bylo možné účinně chránit a spravovat. Atributy jsou vzájemně propojené a představují funkční, historické a vizuální vztahy mezi hlavními prvky, které se zachovaly jako svědectví globálního významu.

Hodnoty (odvozené z kritérií světového dědictví):

- ▶ **(ii)** výjimečné svědectví o vynikající roli a silném globálním vlivu sasko-českého Krušnohoří jako centra technologických a vědeckých inovací od renesance až do novověku.
- ▶ **(iii)** výjimečné svědectví o technologických, vědeckých, správních, vzdělávacích, manažerských a sociálních aspektech, které jsou základem nemotného rozměru živých tradic, myšlenek a víry lidí spojených s krušnohorskou kulturou.
- ▶ **(iv)** souvislá hornická krajina, jejíž části byly na konkrétních místech určeny k těžbě.

V rámci rozsáhlé srovnávací analýzy byla během nominačního procesu provedena také podrobná analýza klíčových atributů, které jsou rozhodující pro vyjádření výjimečné světové hodnoty a které je třeba chránit, zachovat a spravovat (viz rámeček níže, srov. kapitulu 3.2.3 nominační dokumentace, str. 347). Na jejím základě byly v rámci periodického reportingu v roce 2023 definovány následující klíčové atributy:

Klíčové atributy – co chránit, zachovat a udržovat

Č.	Klíčové atributy
1	Souvislé hornické krajiny s charakteristickými rysy, které se utvářely nebo vznikly v různých obdobích těžby v důsledku hornictví, využívání půdy a zpracování rud.
2	Nadzemní a podzemní doly s výjimečným vybavením a konstrukcemi, které zůstávají zachovány na místě.
3	Inovativní místa pro úpravu a hutní zpracování rud, která mají výjimečnou rozmanitost a integritu zařízení a konstrukcí.
4	Průkopnické systémy vodního hospodářství (pro zásobování dolů pohonnou vodou, odvodňování a zpracování rudy) a dopravní infrastruktura.
5	Horní města a další sídla včetně jejich urbanistického uspořádání, budov a architektury související s těžbou.
	SOUV zdůrazňuje, že výjimečné svědectví statku o technických, vědeckých, správních, vzdělávacích, manažerských a společenských aspektech je podloženo nehmotným dědictvím, které se zachovalo v podobě živých tradic, představ a víry lidí spojených s krušnohorskou kulturou. Nehmotné atributy spojené s těžbou a souvisejícím uměleckým vývojem by měly být považovány za další atribut, který nelze chránit zákonem, ale měl by být zohledněn v cílech management plánu.
6	Související nehmotné atributy, jako jsou věda, vzdělání a literatura, tradice, zvyky a umělecký vývoj.

Podrobnější vysvětlení klíčových atributů Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří, které platí pro všech 22 komponent, je uvedeno v lokálních management plánech obou zemí.

2.4.4 Ostatní hodnoty

Kromě hodnoty, pro kterou byl zařazen pod ochranu podle Úmluvy o ochraně světového dědictví, má Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří i další památkové hodnoty na národní, regionální a místní úrovni. Ty nejsou rozhodující pro zprostředkování OUV, ale mohou být doplňující. Jsou formálně uznány ochrannými opatřeními, jako jsou zákony o památkové péči a ochraně přírody, a také systémem územního plánování, a proto se zohledňují ve schvalovacích řízeních.

Tyto další hodnoty se mohou týkat přírodních a kulturních prvků, které nejsou atributy OUV. Mohou zahrnovat další architektonické prvky, širší kontext staveb (souvisejících s těžbou), skupiny budov, jakož i památkově chráněné kulturní a přírodní památky a další památky, které nebyly identifikovány jako hlavní prvky. Tyto hodnoty a atributy určují příslušné národní orgány odpovědné za ochranu kulturního dědictví a přírody a za územní plánování.

3. Mezinárodní správa statku

3.1 Odpovědnosti

Svobodný stát Sasko

Národní úroveň

Spolkové ministerstvo zahraničí zastupuje Německo v UNESCO. Odpovídá za úkoly vyplývající z členství Německa v UNESCO a z ratifikace mezinárodních smluv včetně Úmluvy o světovém dědictví. **Německé kontaktní místo (focal point) pro světové dědictví na Spolkovém ministerstvu zahraničí** je prostředníkem mezi spolkovou vládou a spolkovými zeměmi, neboť ochrana a zachování kulturních statků je v Německu záležitostí spolkových zemí.

Saské státní ministerstvo pro regionální rozvoj je zodpovědné za ochranu a zachování památek světového dědictví na svém území a za koordinaci provádění Úmluvy o světovém dědictví na úrovni spolkové země. **Saský zemský úřad pro památkovou péči** je odborným orgánem odpovědným za ochranu a zachování kulturních památek včetně památek světového dědictví.

Regionální úroveň

Správou saské části památky světového dědictví je pověřeno neziskové sdružení **Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V.**, které tvoří 31 obcí a tři zemské okresy. Jako národní **koordináční kancelář světového dědictví** zajišťuje sdružení jménem dotčených obcí, měst a okresů plnění úkolů v oblasti světového dědictví včetně management plánu a působí jako kontaktní místo mezi regionálními a místními zainteresovanými stranami a saskou státní vládou.

Česká republika

Národní úroveň

Ústředním orgánem pro správu kulturních statků v České republice je **Ministerstvo kultury**, které zajišťuje také mezinárodní spolupráci v oblasti památkové péče. Odpovídá za úkoly vyplývající z členství ČR v UNESCO a z účasti na mezinárodních smlouvách včetně Úmluvy o ochraně světového dědictví. **Národní památkový ústav** je zastřešující organizací státní památkové péče.

Regionální úroveň

Koordinaci správy české části světového dědictví vykonává z pověření Ministerstva kultury ČR obecně prospěšná společnost **Montanregion Krušné hory – Erzgebirge, o.p.s.** V dubnu 2023 podepsaly Karlovarský kraj, Ústecký kraj a obce, na jejichž území se nacházejí české součásti památky, novou partnerskou smlouvu, jejímž cílem je posílit správu, ochranu, prezentaci a rozvoj památky a zajistit financování její správy prostřednictvím Montanregion Krušné hory – Erzgebirge, o.p.s. Správní a dozorní rada této společnosti je složena ze zástupců měst ležících na území českých komponent a zástupců obou krajů, Karlovarského a Ústeckého. Jakožto site manager (**národní koordináční kancelář**) zajišťuje Montanregion Krušné hory – Erzgebirge, o.p.s., v zájmu Karlovarského a Ústeckého kraje a dotčených měst a obcí plnění úkolů spojených se správou památky světového dědictví včetně management plánu.

3.2 Mezinárodní rámec ochrany

3.2.1 Preambule

Obě smluvní strany společně prohlašují, že hodlají usilovat o trvalou ochranu a udržitelný rozvoj sériového statku v souladu s požadavky Úmluvy o ochraně světového dědictví, a to s přihlédnutím ke skutečnosti, že jak v Sasku, tak i v České republice jde o projekt na komunální a regionální úrovni.

3.2.2 Memorandum o porozumění

Obě smluvní strany společně prohlašují, že hodlají usilovat o trvalou ochranu a udržitelný rozvoj sériového statku v souladu s požadavky Úmluvy o ochraně světového dědictví, a to s přihlédnutím ke skutečnosti, že jak v Sasku, tak i v České republice jde o projekt na komunální a regionální úrovni:

Memorandum of Understanding (2018)

mezi Státním ministerstvem vnitra Svobodného státu Sasko a Ministerstvem kultury České republiky ve věci sériové přeshraniční nominace Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří na Seznam světového dědictví

- ▶ Navazující na společné sasko-české úsilí zařadit přeshraniční statek Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří na Seznam světového dědictví UNESCO,
- ▶ připomínající si ideály Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví přijaté na 17. zasedání Generální konference UNESCO v Paříži v roce 1972, a ustanovení Směrnice pro její provádění,
- ▶ vycházející z principů, které jsou uvedeny v Budapeštské deklaraci o světovém dědictví, která byla přijata na 26. zasedání Výboru pro světové dědictví v roce 2002,
- ▶ navazující na činnost Řídící a Smíšené pracovní skupiny, které byly zřízeny v rámci příprav nominační dokumentace pro zápis Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří na výše uvedený seznam,
- ▶ uvědomující si důležitost dalšího koordinovaného řešení zásadních otázek týkajících se světově výjimečné hodnoty nominovaného statku jako celku,
- ▶ spatřující v péči o zachování, prezentaci a trvale udržitelné užívání přeshraničního sériového statku Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří trvalý impuls nejen pro posílení spolupráce mezi oběma ministerstvy, mezi orgány památkové péče Svobodného státu Sasko a České republiky a mezi orgány na nižších stupních veřejné správy, ale též vynikající a trvalý impuls pro rozvoj spolupráce mezi komunitami občanů.

Obě ministerstva s přihlédnutím ke skutečnosti, že na saské a české straně je přeshraniční sériová nominace Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří zájmem projeveným na komunální úrovni

1) přejí si pokračovat ve vzájemné spolupráci při ochraně, péči (conservation) a prezentaci Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří, resp. jeho výjimečné světové hodnoty tak, byla zachována i pro budoucí generace.

2) Uznávají při tom, že je základní povinností každého z obou ministerstev zabezpečit označení, ochranu a prezentaci těch částí sériového statku Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří, které se nacházejí na území Svobodného státu Sasko, nebo na území České republiky.

3) Uvědomují si možnou potřebu zpracování společných strategických dokumentů zaměřených na řešení společných otázek týkajících se Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří jako celku z hlediska památkové péče, zejména dokumentů navazujících na Management Plan.

4) Přejí si za tím účelem vytvořit Bilaterální řídicí skupinu a Bilaterální poradní skupinu, jejich úkoly, složení a jednací řád jsou obsaženy v nominační dokumentaci.

5) Prohlašují, že toto Memorandum nezakládá pro žádnou ze stran závazek jakýchkoli povinných, zejména finančních příspěvků na společné projekty. Nicméně uznávají, že by společné projekty zajímavější stejnou měrou obě ministerstva mohly být financovány z dobrovolných příspěvků, a to podle rozpočtových možností.

6) Souhlasí s tím, že bude zajištěna vzájemná spolupráce při ochraně nominovaných komponent, které se nacházejí přímo na hranici se sousedním státem, a to

definováním přeshraniční nárazníkové zóny. Právní ochrana takové nárazníkové zóny je upravena národními předpisy o ochraně relevantními pro smluvní stát, ve kterém se nárazníková zóna nachází. Každý smluvní stát zůstává odpovědný za praktickou ochranu nominovaných komponent na svém svrchovaném území.

7) Uvědomují si povinnost pravidelného periodického sledování Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří jako celku, prováděného podle příslušných rozhodnutí Výboru pro světové dědictví, a konstatují, že za tímto účelem jsou na obou stranách vytvořeny mechanismy a orgány pro jeho provádění, jež se využijí pro toto sledování a ke zpracování společné Periodické zprávy, a za přispění orgánů uvedených sub 4).

8) Zdůrazňují, že posilování odborných kapacit (capacity building) v péči o statek Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří a jeho užívání trvale udržitelným způsobem je stálým úkolem a že potenciál k výměně zkušeností není vyčerpán; v této souvislosti obě ministerstva uvítají posilování všech forem výměny zkušeností na všech úrovních.

9) Jsou si plně vědomy, že vzájemná komunikace mezi nimi a jejich komunikace se zainteresovanými orgány veřejné správy a místními společenstvími občanů je jejich základním úkolem.

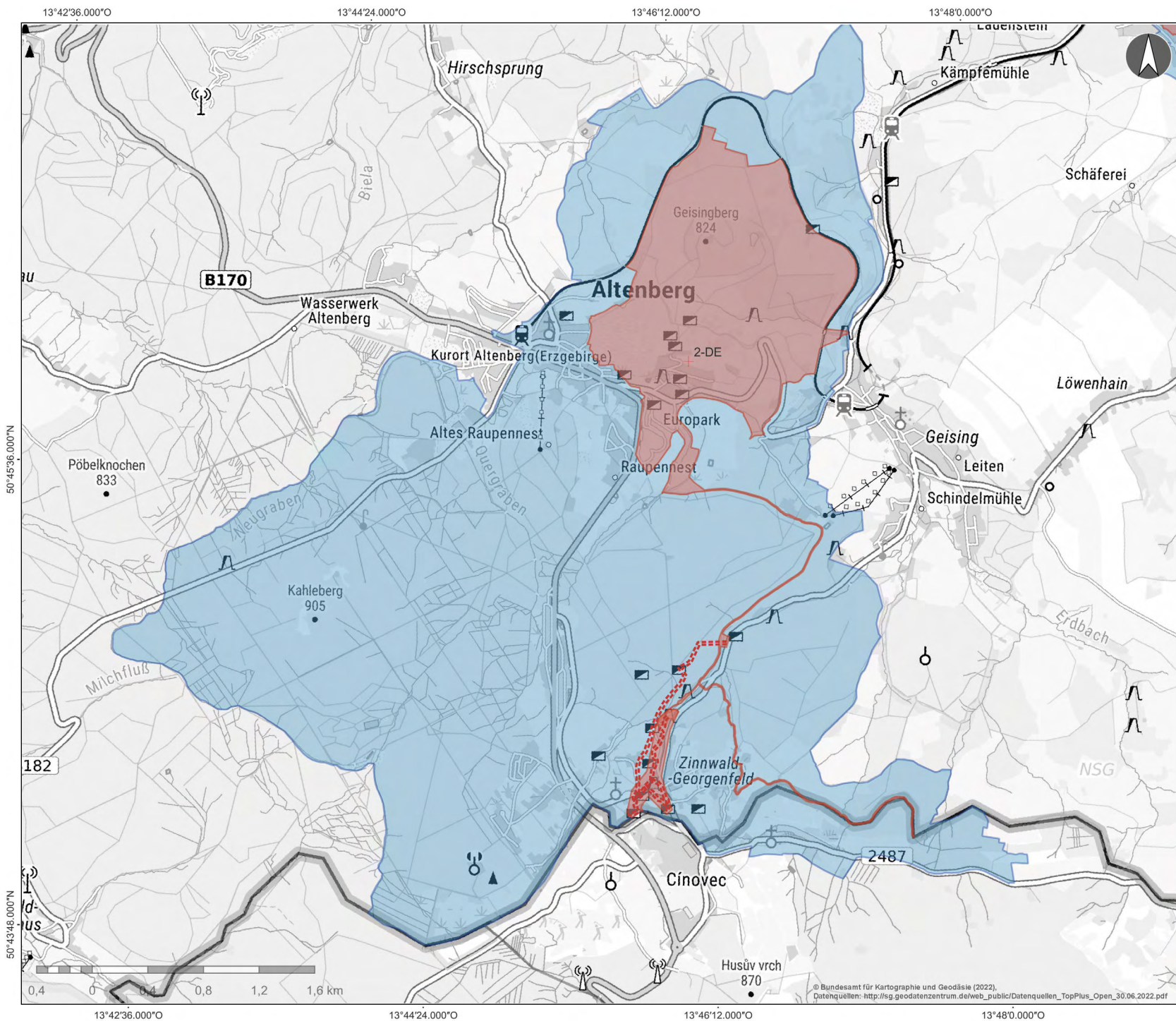
10) Deklarují svoji připravenost řešit otázky spojené se zachováním a s péčí o celek sériového statku Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří vzájemným jednáním a dohodou obou stran.

3.2.3 Přeshraniční nárazníkové zóny a opatření na jejich ochranu

Aby byla zajištěna odpovídající ochrana komponent Hornická krajina Altenberg-Zinnwald (2-DE) v Sasku a Hornická krajina Abertamy – Boží Dar – Horní Blatná (2-CZ) v České republice, dohodly se smluvní státy na rozšíření příslušných nárazníkových zón tak, že překračují hranici. Právní ochrana části nárazníkových zón umístěných na území sousední země je v obou případech zajištěna jak národními předpisy na ochranu přírody, tak evropským právem.

Nárazníková zóna komponenty Hornická krajina Altenberg-Zinnwald (2-DE) zahrnuje na české straně sběrnou oblast při počátku vodního příkopu Aschergraben. Tato malá oblast zahrnuje vrchovištní blata porostlá mokřadním lesem a je chráněna v rámci celoevropské soustavy Natura 2000 jako ptačí oblast a evropsky významná lokalita podle směrnic EU a na základě zákona o ochraně přírody a krajiny podle české legislativy.

Nárazníková zóna komponenty Hornická krajina Abertamy – Boží Dar – Horní Blatná (2-CZ) zahrnuje na saské straně lesní území na severním svahu vrchu Kaffenberg, která je chráněna jako ptačí oblast a evropsky významná lokalita podle směrnic EU a nachází se v přírodním parku Fichtelberg chráněném podle saského zákona o ochraně přírody.

**2-DE
Bergbaulandschaft
Altenberg-Zinnwald**

**Hornická krajina
Altenberg-Zinnwald**

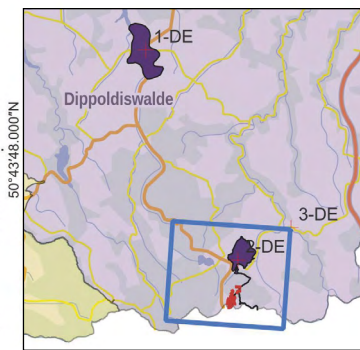
**Altenberg-Zinnwald
Mining Landscape**

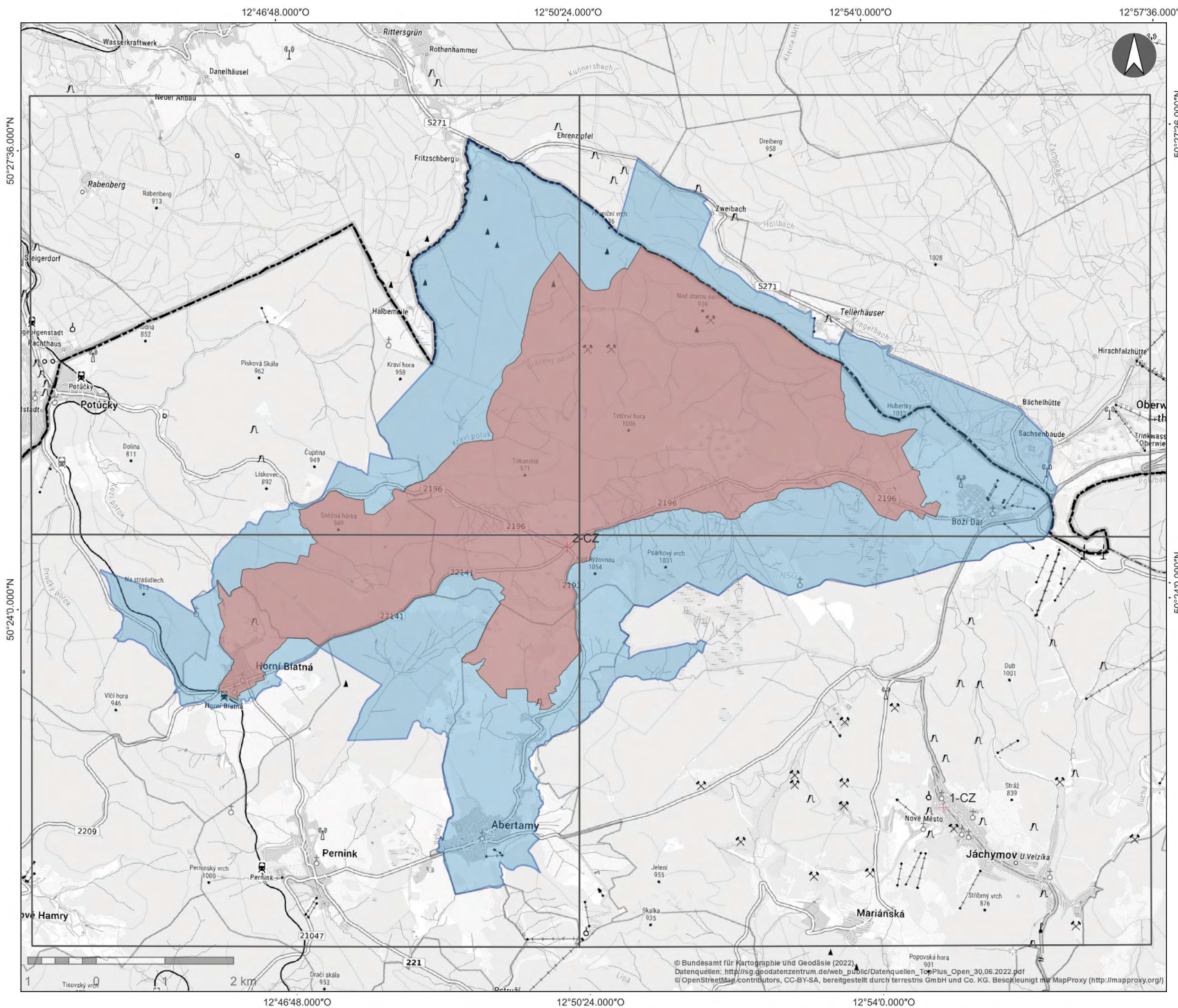
- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone
- Unter Tage
podzemí
underground

1:25.000

Kartenprojektion/Mapová
projekce/Map projection:
WGS 84 UTM Zone 33N

**Welterbe Montanregion
Erzgebirge/Krušnohoří**
—x— Welterbe Montanregion
Erzgebirge e. V.

2-CZ
Bergbaulandschaft
Abertamy - Boží Dar - Horní Blatná

Hornická krajina
Abertamy - Boží Dar - Horní Blatná

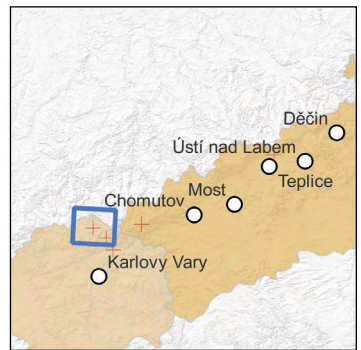
Abertamy - Boží Dar - Horní Blatná
Mining Landscape

- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone
- Landesgrenze
státní hranice
state boarder

1:50.000

Kartenprojektion/Mapová
 projekce/Map projection:
 WGS 84 UTM Zone 33N

Welterbe Montanregion
 Erzgebirge/Krušnohoří
 Welterbe Montanregion
 Erzgebirge e. V.

© Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022)
 Popovská hora 901
 Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
 © OpenStreetMap contributors, CC-BY-SA, bereitgestellt durch terrestris GmbH und Co. KG. Beschriftung mit MapProxy (<http://mapproxy.org/>)

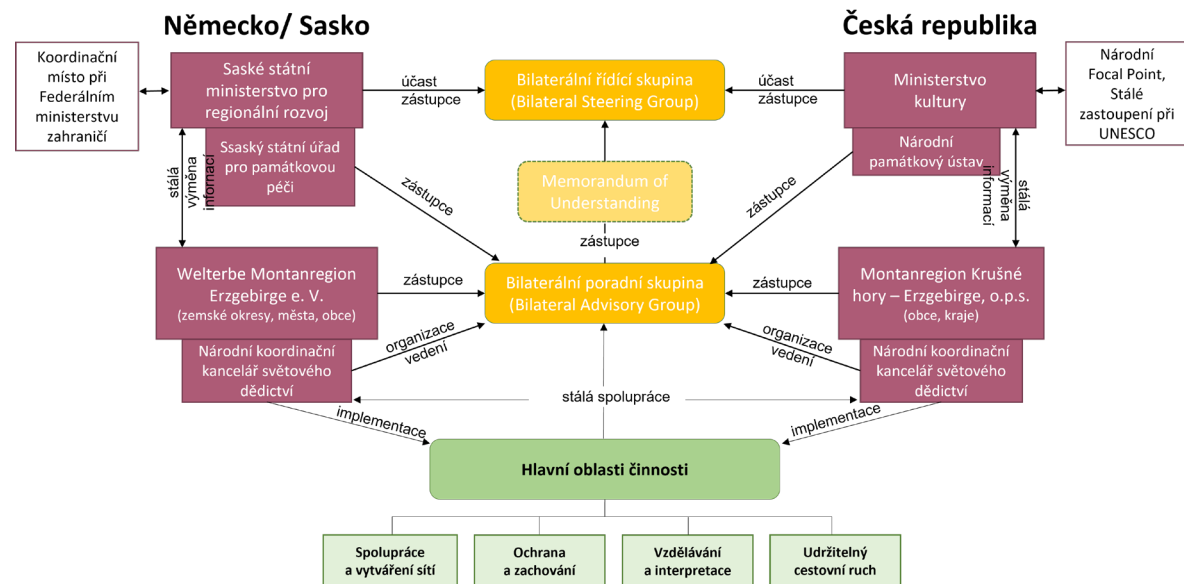
3.3 Mezinárodní systém řízení

Základ pro společnou spolupráci zůstává takový, jaký je uveden v nominační dokumentaci. Systém přeshraničního řízení zajišťuje celkovou organizaci a koordinaci společných závazků a provádění činností. Tvoří mezinárodní rozhraní mezi všemi zúčastněnými partnery na mezinárodní, národní, regionální a místní úrovni a také centrum pro projekty, opatření a komunikaci související se světovým dědictvím. Na základě OUV poskytuje systém přeshraničního řízení orientaci a cíle pro realizaci projektů a opatření. Hlavním cílem přeshraničního systému řízení je ochrana, zachování a monitoring výjimečné světové hodnoty a udržitelný rozvoj památky světového dědictví v rámci standardů a politik světového dědictví. Tento cíl zahrnuje aktivní spolupráci všech stran zapojených do správy památky světového dědictví.

Obr. 5 Systém správy přeshraničního statku světového dědictví.

Systém přeshraničního řízení zahrnuje následující instituce:

- ▶ Saské státní ministerstvo pro regionální rozvoj (SN) a Ministerstvo kultury České republiky (CZ)
- ▶ Saský zemský úřad pro památkovou péči (SN) a Národní památkový ústav (CZ)
- ▶ Národní koordinační místa pro světové dědictví (site manageri): Welterbe Montanregion Erzgebirge e.V. (SN) a Montanregion Krušné hory – Erzgebirge, o.p.s. (CZ).

3.3.1 Bilaterální řídicí skupina (BSG)

Složení

Zástupci příslušných ministerstev smluvních států, státních úřadů památkové péče a národních koordinačních míst světového dědictví. Stálým hostem je německý Focal Point pro světové dědictví. Členové jsou jmenováni smluvními státy.

Kontakt

Saské státní ministerstvo pro regionální rozvoj

Ochrana a zachování památek
01095 Drážďany
Telefon: +49 351 564-50510
E-mail: denkmalschutz@smr.sachsen.de

Ministerstvo kultury České republiky

Maltézské náměstí 1
CZ-118 01 Praha 1 – Malá Strana
Telefon: +420 257 085 155
E-mail: posta@mkcr.cz

Obr. 6 Zasedání Bilaterální řídicí skupiny v Praze.

Účel

Bilaterální řídicí skupina

- ▶ zastupuje zájmy smluvních států a vykonává kontrolní funkci s ohledem na národní specifika;
- ▶ podporuje koordinaci, strategické plánování a financování společných projektů, jejichž cílem je zvýšit povědomí veřejnosti o památce světového dědictví Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří;
- ▶ vyměňuje si informace o současném stavu ochrany památky světového dědictví;
- ▶ dohlíží na cyklus periodického reportingu;
- ▶ dohlíží na činnost Bilaterální poradní skupiny;
- ▶ schvaluje aktualizované verze Mezinárodního management plánu;
- ▶ je informována Bilaterální poradní skupinou o jakémkoli vývoji, který by mohl ohrozit OUV statku;
- ▶ dostává výroční zprávu Bilaterální poradní skupiny, která obsahuje přezkum provádění Mezinárodního management plánu.

Postupy

Schůzky: Bilaterální řídicí skupina se schází nejméně jednou ročně, v případě potřeby dvakrát. Zasedání se konají střídavě v České republice a ve Svobodném státě Sasko. Za přípravu a svolání zasedání odpovídá příslušný předseda ve smluvním státě, který zasedání pořádá. Mimořádná zasedání mohou být svolána prostřednictvím zástupců příslušných ministerstev v Bilaterální řídicí skupině nebo na žádost předsedy Bilaterální poradní skupiny.

Rozhodnutí: Bilaterální řídicí skupina schvaluje zprávy, Mezinárodní management plán a další činnosti týkající se společných otázek, které připravila Bilaterální poradní skupina.

Pracovní jazyk: Všechny písemné dokumenty (zprávy atd.), které se týkají obou smluvních států, jsou vypracovány v angličtině. Zasedání přeshraničních výborů jsou dvojjazyčná (němčina a čeština) a stát, který je hostitelem zasedání, zajišťuje tlumočnicka.

Financování: Vysílající instituce hradí náklady za své účastníky setkání. Tlumočení zajišťuje zvoucí smluvní stát. Náklady na účast třetích stran hradí instituce, která pozvání navrhla. Bilaterální řídicí skupina rozhoduje o otázkách, které se týkají financování společných projektů.

3.3.2 Bilaterální poradní skupina (BAG)

Složení

Bilaterální poradní skupina je složena ze zástupců odpovědných za správu, ochranu a zachování památky světového dědictví v každém smluvním státě včetně site managerů (sídlících v národních koordinačních místech) a za vzdělávání a cestovní ruch, ze zástupců úřadů památkové péče (a ochrany přírody), zástupců obcí, agentur pro cestovní ruch a vzdělávání a dalších příslušných orgánů.

Kontakt

Welterbe
Montanregion Erzgebirge e.V.

Adam-Ries-Straße 16
09456 Annaberg-Buchholz
Telefon: +49 3733 145-350
E-mail: kontakt@montanregion-erzgebirge.de
<http://www.montanregion-erzgebirge.de>

Montanregion
Krušné hory - Erzgebirge, o.p.s.

Boží Dar 1
362 62 Boží Dar
E-mail: hengster11@gmail.com
<http://www.montanregion.cz>

Obr. 7 Workshop v rámci zasedání Bilaterální poradní skupiny s dalšími zúčastněnými stranami.

Úkoly a odpovědnosti

Odpovědnost BAG vyplývá z úlohy jejích členů při provádění Úmluvy o ochraně světového dědictví.

Úkoly BAG byly potvrzeny Bilaterální řídicí skupinou. BAG projednává společné otázky, které spadají do působnosti členů skupiny, stanovuje společné akce a poskytuje poradenství BSG.

Svou činností zajišťuje plnění závazků stanovených Úmluvou o ochraně světového dědictví a koordinuje společnou správu Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří.

Oblast odpovědnosti	Úkol
Výjimečná světová hodnota	Zajišťuje ochranu OUV a plnění závazků vyplývajících z Úmluvy o ochraně světového dědictví a začlenění pokynů a doporučení UNESCO do všech činností.
Stav zachování	Průběžně se informuje o stavu zachování sériového statku. Kontroluje faktory ovlivňující komponenty. Zajišťuje, aby byla BSG prostřednictvím smluvních států co nejdříve informována o jakémkoli vývoji nebo projektu, který by mohl mít negativní dopad na OUV statku.
Management	Dohlíží na přeshraniční správu sériového statku. Přijímá informace od národních koordinačních míst o opatřeních týkajících se komponent sériového statku. Řídí činnosti spojené s vypracováním výročních monitorovacích zpráv a periodických zpráv.
Monitoring	Koordinuje pravidelný společný monitoring a připravuje společnou monitorovací zprávu.
Periodický reporting	Koordinuje vyplňování dotazníku pro UNESCO pro všechny součásti sériového statku v rámci periodického reportingu a v případě potřeby i reaktivního monitoringu. Podporuje příslušné orgány při přípravě periodického reportingu, shromažďuje informace a připravuje postup periodického reportingu.
Interpretace a prezentace	Zajišťuje, aby interpretace památky světového dědictví byla prováděna jednotně a na základě jejího OUV. Propaguje sériový statek a podporuje jeho prezentaci na mezinárodní úrovni. Vypracovává strategie a programy pro prezentaci a propagaci Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří jako světového kulturního dědictví s cílem zvýšit mezinárodní uznání významu této památky.
Vzdělávání a budování kapacit	Koordinuje programy dalšího vzdělávání a aktivity pro všechny aktéry památky světového dědictví a zaměstnance institucí souvisejících s památkou světového dědictví. Koordinuje přeshraniční projekty se vzdělávacími institucemi.
Vztahy s veřejností	Koordinuje veřejné akce v oblasti vzdělávání a kultury a provádění přeshraniční komunikační strategie.
Vládní dotace a další programy financování	Zkoumá možnost zapojení do potenciálních dotačních programů. Navrhuje BSG projekty ke společnému financování.
Management plán	Implementuje a aktualizuje Mezinárodní management plán. Koordinuje zastřešující projekty a tematické aktivity.
Společný akční plán	Vypracovává opatření a projekty na mezinárodní úrovni a specifikuje je v akčním plánu. Začleňuje pokyny a doporučení UNESCO do všech oblastí činnosti (standardy světového dědictví UNESCO). Odpovídá za provádění opatření na mezinárodní úrovni.
Schůzky BSG	Připravuje zprávy, dokumenty a doporučení pro zasedání Bilaterální řídicí skupiny a formuluje doporučení pro BSG.

Postupy

Schůzky: BAG se schází minimálně jednou ročně, v případě potřeby mohou být svolána mimořádná zasedání. V čele BAG stojí předseda zastupující jedno z národních koordinačních míst, předseda se mění každý rok. O svolání mimořádného zasedání může kdykoli požádat kterýkoli člen BAG. Zasedání BAG se konají střídavě v Česku a v Sasku. Za přípravu a svolání zasedání odpovídá příslušný předseda ve státě, který zasedání hostí.

Rozhodnutí: BAG potvrzuje zprávy, Mezinárodní management plán a další činnosti, které se týkají společných otázek, a předkládá je BSG ke schválení.

Pracovní jazyk: Všechny písemné dokumenty mezinárodního významu (zprávy apod.), které se týkají obou smluvních států, jsou vypracovány v angličtině. Přeshraniční zasedání BAG jsou dvojjazyčná (němčina a čeština) a stát, který je hostitelem zasedání, zajišťuje tlumočnicka.

Financování: Náklady za své účastníky setkání hradí vysílající instituce. Tlumočnicka financuje zvoucí národní koordinační místo. Náklady na účast třetích osob financuje instituce, která pozvání navrhla.

Výroční zpráva: BAG zpracovává pro BSG výroční zprávu o monitoringu, společných otázkách a provádění mezinárodního a lokálních management plánů.

3.4 Budoucí vize a poslání a zastřešující cíle Mezinárodního management plánu

3.4.1 Budoucí vize a poslání

Klíčovou hodnotou identity krušnohorského regionu je jeho unikátní hornická krajina spolu s nehmotnými hodnotami a tradicemi. Budoucí vizí je, aby odpovědnost za zachování společného kulturního dědictví a za udržitelný rozvoj regionu sdílely všechny generace.

Ochrana a zachování, vzdělávání a prezentace vyžadují robustní přeshraniční management. Vynaložíme veškeré úsilí na další posílení a rozšíření přeshraniční spolupráce a na podporu výměny mezi všemi, kdo se podílejí na péči o památku světového dědictví. K dosažení tohoto cíle budou harmonizovány rozhodovací a řídicí struktury, rozšířeny společné projekty a zváženo vytvoření společného rozpočtu na realizaci aktivit. Zajistíme konzultace a účast místních komunit na ochraně, zachování a interpretaci jejich dědictví obsaženého v památce světového dědictví.

Památka světového dědictví Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří poskytuje přeshraniční rámec pro posílení postavení obyvatel regionu. Ochrana a zachování hornického dědictví vyžaduje zejména aktivní zapojení mladé generace. Proto budeme posilovat přeshraniční školní projekty a vytváření sítí mezi vzdělávacími institucemi a poskytovateli vzdělávání.

Světové dědictví je hnací silou vzdělávání a celoživotního učení. Ke vzdělávání a informování budou sloužit návštěvnická centra světového dědictví na obou stranách hranice (viz kap. 5.1 bod 6). Nastíneňá komunikační a interpretační strategie (viz kap. 5.2). poskytne všem zúčastněným stranám společný základ pro budoucí přeshraniční prezentaci památky světového dědictví. Budeme podporovat udržitelný cestovní ruch s cílem řídit turismus odpovědným způsobem a ukázat, jak mohou jít ochrana kulturního dědictví, cestovní ruch a udržitelný rozvoj regionu ruku v ruce a vytvářet vzájemný prospěch.

3.4.2 Zastřešující cíle

Společné cíle celkového systému řízení a Mezinárodního managementu plánu Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří vyplývají z Memoranda o porozumění podepsaného oběma smluvními státy a ze společných problémů, které byly identifikovány po zápisu statku na Seznam světového dědictví. Mezi ně patří:

- ▶ pokračování přeshraniční spolupráce v oblasti ochrany, zachování, komunikace a udržitelného využívání Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří,
 - ▶ zajištění pochopení, ochrany a zachování výjimečné světové hodnoty Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří,
 - ▶ zlepšení porozumění a interpretace statku a jeho součástí,
 - ▶ posílení kapacit subjektů odpovědných za ochranu, interpretaci a cestovní ruch a podpora přeshraniční výměny zkušeností,
 - ▶ společné a smírné řešení otázek týkajících se zachování a ochrany Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří,
 - ▶ realizace akcí v oblasti prezentace společného kulturního dědictví a vzdělávání pro udržitelný rozvoj,
- ▶ schválení a implementace společného akčního plánu pro šestileté období,
 - ▶ vypracování společných strategických dokumentů, zejména dokumentů vyplývajících z Mezinárodního managementu plánu, které se snaží řešit společné problémy a výzvy týkající se Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří jako celku z hlediska ochrany kulturního dědictví.
 - ▶ zvažovat možné formy finanční podpory v rámci dostupných rozpočtových a dotačních zdrojů, která umožní provádění akčního plánu.

4. Monitoring

Průběžné sledování stavu zachování památek světového dědictví je jedním z nejdůležitějších nástrojů Úmluvy o ochraně světového dědictví. Základem je povinnost podávat pravidelné zprávy, která je upravena v článku 29 Úmluvy o světovém dědictví a v odstavcích 169–176, 190, 191 a 199–202 Prováděcích směrnic ve znění z roku 2021. V souladu s tím je monitoring stavu zachování Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří jedním z klíčových úkolů. Monitorovací procesy zahrnují například:

- ▶ monitoring v České republice a Sasku,
- ▶ reaktivní monitoring,
- ▶ periodický reporting.

4.1 Monitoring v České republice a Sasku

Stav zachování statku se od zápisu na Seznam světového dědictví vyvíjí pozitivně, a to i díky získání dalších finančních prostředků. Systémy národních monitoringů jsou popsány v kapitole 6 nominační dokumentace. Jejich cílem je poskytovat informace o stavu zachování, které lze pravidelně přezkoumávat a podávat o nich zprávy, aby bylo možné zjistit trendy v čase. S přihlédnutím k této skutečnosti definovala BAG společný přístup k monitoringu. Stanovený formát zohledňuje již zavedený postup monitoringu v České republice a participativní přístup Saska. V prvním kroku se společný monitoring zaměří zejména na stanovení společného postupu při identifikaci trendů, které by mohly ohrozit statek, a reakci na ně.

Hlavními cíli jsou:

- ▶ systematicky a průběžně dokumentovat stav zachování statku;
- ▶ v pravidelných intervalech přezkoumávat a identifikovat potenciální hrozby pro statek nebo trendy, které by v konečném důsledku mohly ovlivnit OUV;
- ▶ v případě potřeby zavádět vhodná opatření k prevenci a/nebo zmírnění potenciálních hrozeb;
- ▶ vypracovat společnou strategii pro zachování, ochranu a průběžný monitoring přeshraniční památky světového dědictví;
- ▶ určit společné klíčové ukazatele pro celý statek, které se vztahují k faktorům ovlivňujícím výjimečnou světovou hodnotu a atributy světového dědictví, v rámci 3. cyklu periodického reportingu.

Možné společné klíčové monitorovací ukazatele vycházejí z požadavků Centrum světového dědictví (WHC) uvedených v Prováděcí směrnici a v Příručce WHC týkající se monitoringu a v maximální možné míře odpovídají požadavkům procesu periodického reportingu. Je zřejmé, že nejdůležitějšími ukazateli, které je třeba sledovat, jsou stav klíčových atributů výjimečné světové hodnoty a vliv faktorů, které skutečně nebo potenciálně ovlivňují statek a jeho nárazníkovou zónu (resp. zóny). Doporučuje se, aby tyto ukazatele byly sledovány pomocí hodnoticího systému obsaženého v periodickém reportingu.

Skupina BAG pravidelně vypracovává monitorovací zprávu s ohledem na příslušné ukazatele a předkládá ji BSG. Za shromáždění potřebných údajů je odpovědný každý smluvní stát, a to prostřednictvím svých příslušných institucí. Smluvní státy vyhodnotí metodiku v rámci příští aktualizace Mezinárodního management plánu a lokálních management řízení.

4.1.1 Faktory ovlivňující statek

Dalším důležitým procesem, který je třeba sledovat, je dopad faktorů, které mohou ovlivnit statek. V současnosti hodnocení probíhá v rámci 3. cyklu periodického reportingu a toto hodnocení bude podkladem pro opatření týkající se vytvoření společného monitorovacího systému s využitím 14 skupin a 72 faktorů navržených Výborem pro světové dědictví v roce 2008 a používaných nyní v dotazníku periodického reportingu, tj. faktorů, které mohou ohrozit výjimečnou světovou hodnotu památek světového dědictví.

Dotazník periodického reportingu se ptá, zda má určitý faktor pozitivní nebo negativní dopad nebo obojí, zda je dopad aktuální nebo potenciální, zda má původ uvnitř nebo vně statku a zda má klesající, stabilní nebo rostoucí trend. Dále následuje u každého faktoru šestidílné hodnocení zahrnující aspekty prostorového rozsahu, časového rozsahu, dopadu, reakce managementu a trendu.

Příslušní site manageři a orgány obou zemí vyhodnocují aktuální i potenciální faktory tak, aby je identifikovali už v zárodečném stádiu a včas zabránili nebo zmírnilí jejich případný negativní dopad na výjimečnou světovou hodnotu. Hodnocení a identifikace byly provedeny společně s orgány památkové péče, národními koordináčními místy a členy BAG. Připouští se přitom, že posouzení potenciálního dopadu faktoru, který v současnosti nemá na památku vliv, může být do jisté míry spekulativní.

V současnosti není OUV památky světového dědictví ohroženo. Obecně platí, že rozvojové projekty budou povoleny, jen pokud nebudou mít negativní dopad na výjimečnou světovou. V případě potřeby se při rozhodovacím procesu bude používat posouzení vlivů na památkovou hodnotu (HIA – Heritage Impact Assessment). V rámci vyplňování dotazníku pro 3. cyklus periodického repor-

tingu byly identifikovány následující aktuální a potenciální faktory ovlivňující statek, které bude třeba v příštích šesti letech podrobněji sledovat:

- ▶ **Budovy, infrastruktura a inženýrské sítě (aktuální i potenciální riziko):** Plánované stavební projekty, zejména bytová výstavba, rozvoj komerčních ploch nebo infrastrukturní opatření na území komponent, které by mohly mít významný dopad na atributy výjimečné světové hodnoty, a jsou proto pravidelně sledovány a vyhodnocovány. To se týká zejména městských oblastí.
- ▶ **Zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů (potenciální riziko):** V souvislosti se změnou klimatu, současnou energetickou krizí a nedávnými změnami energetických zákonů (v Německu) se výrazně zvýšil počet projektů na výstavbu obnovitelných zdrojů energie, včetně projektů větrných a fotovoltaických elektráren. Pokud jde o OUV a její atributy, potenciální negativní dopad těchto projektů je díky definovaným významným pohledům (pohledovým osám) a vyhlídkovým bodům spíše omezený. Potenciálně negativní dopad však mohou mít některé projekty v širším prostředí některých komponent a v jejich nárazníkových zónách. Tyto projekty je třeba pečlivě zvažovat a sledovat.
- ▶ **Pevný odpad (aktuální riziko):** Pevný odpad v podobě nelegálně uloženého zbytkového odpadu byl zjištěn na místech s omezeným přístupem v několika komponentách, zejména na odlehlých místech podél turistických stezek nebo vstupů do štol. Tato skutečnost sice nemá žádný vliv na OUV, ale zjištěné skládky by měly odstraněny a měly by být vyvinuty pravidelné monitorovací mechanismy včetně osvětové činnosti, aby bylo zaručeno jejich odstranění a pravidelný úklid.

- ▶ **Lesnictví/dřevařství (aktuální riziko):** Lesnictví nebo dřevařská výroba představují v Sasku i Česku aktuální hrozbu, a to i přes celkově dobrou a účinnou spolupráci mezi lesnickými společnostmi, úřady a místními aktéry. Nedodržování přístupových cest, používání těžkých strojů a nedostatečné povědomí pracovníků o památkových hodnotách hornické krajiny může vést k poškození památek v lesních oblastech a potenciálním dopadům zejména na krajinné prvky související s těžbou a na archeologické pozůstatky. V současné době neexistují žádné zásadní negativní vlivy na hornické památky nacházející se v jednotlivých revírech. V případě, že budou na území komponent lesní nebo v jejich blízkosti probíhat lesní práce, mělo by se tak dít za úzké konzultace mezi lesnickými společnostmi a odborníky na archeologii a památkovou péči.
- ▶ **Těžba (potenciální riziko):** Hornický region Erzgebirge /Krušnohoří je považován za živou krajinu, v níž by nová těžební činnost mohla být pokračováním tradiční těžby včetně jejího řízeného vlivu na krajinu. Návrhy na obnovení těžby budou podporovány, jen pokud nebudou mít negativní vliv na výjimečnou světovou hodnotu statku. V průběhu nominačního procesu byly důkladně zváženy potenciální těžební činnosti a v současnosti jsou zavedeny mechanismy pro posuzování nových těžebních činností v komponentách statku a jejich nárazníkových zónách. Pouhé průzkumné činnosti obecně nepředstavují hrozbu. V Sasku se v současnosti uvažuje o těžbě pouze v Hornické krajině Altenberg-Zinnwald. V Česku k datu zhotovení tohoto Management plánu neprobíhá na území českých komponent ani v jejich nárazníkových zónách žádná těžba rud a ani nebyla v této oblasti vydána žádná licence k průzkumu nerostných surovin.
- ▶ **Místní podmínky ovlivňující fyzické struktury (potenciální riziko):** V Hornickém regionu Erzgebirge/Krušnohoří hrají v rámci tohoto faktoru roli vítr, teplota, světelné vlivy a živočišní škůdci. Částečně jsou také vzájemně závislé nebo spojené s obecnými vlivy prostředí. Větrné polomy hrají roli zejména v silně zalesněných částech území a souvisejí s vichřicemi. Škůdci, jako je kůrovec, přispívají také k tomu, že stromy musí být pokáceny nebo podléhají povětrnostním podmínkám během bouřek. Vyšší teploty v letních měsících vedou k suchu a nedostatku vody, což může mít rovněž negativní dopad na lesy. To nevyhnutelně vede k tomu, že na lesní půdu dopadá více světla a vegetace má více prostoru k růstu. Pinky, povrchové dobývky nebo umělé vodní příkopy jsou tak více vystaveny světlu a vlivům prostředí a jsou více ovlivňovány růstem vegetace (mechy, rost-

linný pokryv, náletová zeleň apod.). To nevyhnutelně vede k tomu, že je nutné vynakládat větší úsilí na správu a údržbu památek. Přesto v rámci statku je odstraňování škod dobře zvládnuto a zlepšuje se i koordinace s lesnickými společnostmi.

- ▶ **Změna klimatu a nepříznivé povětrnostní jevy (aktuální/potenciální riziko):** Změna klimatu je nejrychleji rostoucí hrozbou pro památky světového dědictví, která může mít dopad na jejich výjimečnou světovou hodnotu, integritu a autenticitu a na jejich potenciál pro hospodářský a sociální rozvoj. Rostoucí počet klimatických jevů, jako jsou bouře, sucho nebo výkyvy teplot, a jejich dopady mohou v budoucnu představovat potenciální hrozbu také pro krušnohorskou památku světového dědictví. Vítr, relativní vlhkost, teplota a také voda urychlující přirozenou erozi mohou ovlivnit především komponenty bohaté na vegetaci. Odumírání lesů a napadení dřevin je aktuálním problémem, který je třeba zvládat pravidelnými lesnickými pracemi.
- ▶ **Náhlé ekologické a geologické události (potenciální riziko):** Náhlé ekologické a geologické události, jako jsou záplavy, eroze a zanášení, jakož i zvýšené riziko lesních požárů, představují určitou hrozbu jen pro omezenou část statku. Vzhledem k tomu, že i povodně jsou způsobeny přírodními jevy, nelze takové riziko vyloučit. Pokud k takové události dojde, je třeba poškozené nemovitosti znovu opravit ve spolupráci s orgány památkové péče a ochrany přírody a případně (v Sasku) se Státní správou přehrad.
- ▶ **Řídící a institucionální faktory - lidské zdroje (aktuální riziko):** V současnosti existuje účinný systém řízení, který zahrnuje příslušné zúčastněné strany a instituce na všech úrovních. Stávající nebo potenciální nedostatek kvalifikovaných pracovníků v důsledku personální obměny, popř. nedostatek kapacit a tím vyvolané zapojení dalších zainteresovaných stran a institucí s různými zájmy však může mít negativní dopad na účinnost systému řízení, a proto je třeba jej pravidelně monitorovat. Tato problematika byla projednána v rámci BAG a v Mezinárodním management plánu byla vypracována odpovídající opatření. Účinná ochrana navíc vyžaduje také vyškolené odborníky, zejména pro historická řemesla (např. pro stavbu suchých kamenných zdí nebo obnovu vodních kol. I zde je akutní nedostatek mladých talentů.

4.1.2 Společný monitoring

1. Sběr dat: Údaje pro každou komponentu shromažďuje a vyhodnocuje každý smluvní stát podle svého národního systému. Tyto údaje tvoří obecný základ pro společnou zprávu o celém statku.

2. Návštěvy na místě: Společné návštěvy komponent statku organizují příslušné orgány jednou ročně, aby si vyměnily informace o stavu zachování statku, hrozbách a problémech památkové péče, jakož i o postupech monitoringu. Doporučuje se participativní přístup zahrnující návštěvy statku s účastí např. site managerů a zástupců obcí.

Diskuse k výsledkům: Výsledky společných návštěv statku budou projednány a analyzovány, aby poskytly základ pro doporučení společných opatření. Pokud se objeví problematický vývoj, jsou analyzovány jeho příčiny a potřeby opatření a jsou projednána opatření ke zmírnění potenciálně negativních dopadů, včetně např. posouzení vlivů (Impact Assessment - IA) nebo studií vizuálních dopadů.

3. Monitorovací zpráva: Výsledek je zdokumentován a shrnut spolu s výsledky národního monitoringu ve společné monitorovací zprávě, která obsahuje shrnutí celkového stavu zachování statku a jeho nárazníkových zón a také jeho jednotlivých atributů, stavu zachování jednotlivých komponent, hrozeb ovlivňujících statek a trendů a doporučení dalších opatření.

Společný monitoring budou koordinovat národní koordinační místa, která následně připraví monitorovací zprávu v úzké spolupráci se Saským státním úřadem pro památkovou péči a Národním památkovým ústavem v České republice. Naléhavé případy budou neprodleně hlášeny BSG. Zprávy budou vydávány v elektronické podobě a archivovány příslušnou institucí.

4.2 Reaktivní monitoring

Výbor pro světové dědictví vyzývá státy, které jsou smluvními stranami Úmluvy, aby prostřednictvím sekretariátu informovaly Výbor o svém záměru provést nebo povolit v oblasti chráněné podle Úmluvy rozsáhlé rekonstrukce nebo nové stavby, které mohou ovlivnit výjimečnou světovou hodnotu statku.

Smluvní státy by měly podat oznámení co nejdříve a před přijetím jakýchkoli potenciálně nevratných rozhodnutí (například před vypracováním základních dokumentů pro konkrétní projekty), aby výbor mohl být nápomocen při hledání vhodných řešení, která zajistí, že výjimečná světová hodnota statku bude plně zachována (odstavec 172 Prováděcích směrnic 2023). Postup, pokud jde o předkládání návrhů, je upraven v odstavci 174 (Prováděcí směrnice 2023). Skutečnosti jsou předkládány Výboru pro světové dědictví ve formě zprávy o stavu zachování. Na základě obdržení informací výbor rozhodne o dalším postupu. Smluvní státy, dostávají od Centra světového dědictví poradenství a pokyny týkající se politik a procesů reaktivního monitoringu (Centrum rovněž poskytuje technické vstupy a zajišťuje koordinaci) spolu s objektivním a vysoce kvalitním technickým poradenstvím poradních orgánů.

Postup

BSG se dohodla na společném postupu při rozhodování o tom, zda má být určitý rozvojový projekt nebo jiné aktivity oznámeny organizaci UNESCO, či nikoli. Oznámení by měl provádět smluvní stát, který před přijetím rozhodnutí konzultuje odpovědné instituce. BAG

a BSG si jsou vědomy, že pro statek může být specifických mnoho proměnných a případů. Vyřizování by proto mělo probíhat případ od případu a měla by být zohledněna následující doporučení:

1. Národní koordinační místa a/nebo BAG by měly v příslušných případech včas upozornit smluvní státy a/nebo BSG. Rozhodovací proces se opírá o to, že smluvní státy a/nebo BSG jsou včas informovány o návrzích potenciálně rizikových projektů. Předběžného posouzení projektů a dostupné dokumentace by se měly účastnit národní koordinační kanceláře, což předpokládá i konzultace s odpovědnými technickými agenturami a národními Focal Points se zvláštní odpovědností za světové dědictví.
2. Důležitým základem metodiky je posouzení dopadů (IA) na atributy OUV i na OUV celkově. Důležitý návod ke zkoumání, jak předcházet konfliktům, poskytuje příručka „Guidance and Toolkit for Impact Assessment in a World Heritage Context“ (UNESCO 2022). Správně provedené posouzení dopadů může vést ke zmírnění nebo prevenci poškození OUV.
3. Veškerou dokumentaci nebo studie přezkoumává příslušný orgán správy světového dědictví po konzultaci s příslušnými agenturami. Pokud předložené dokumenty nejsou pro posouzení dostatečné nebo pokud se posouzení nezdá být průkazné, je třeba si od investora vyžádat doplňující studie. V případě možných negativních dopadů návrhu včetně zohlednění rozsahu projektu, kdy dostupné dokumenty neumožňují fundované posouzení, by měla být zadána komplexní HIA.
4. V rozhodovacím procesu je třeba zvážit otázku načasování. Konzultační procesy v rané fázi plánovacího procesu, kdy je žádost podána, mohou vést k dostatečné změně návrhů, které se zdají být potenciálně škodlivé.

5. Oznámení by měla obsahovat jasný nástin navrhovaného projektového zá-
měru včetně příslušné dokumentace a studií a časový rámec pro odpověď
ve vztahu k plánování. Je důležité ukázat, že smluvní státy reagují pozitivně
na záměry uvedené v odstavci 172. Nicméně záměry, které mají potenciálně
negativní dopad na statek, by měly být oznámeny i v případě, že cyklus
Výboru není v souladu s časovým rámcem pro přijímání rozhodnutí o plá-
nování.
6. Do rozhodovacího procesu by měli být zapojeni národní Focal Points, aby
se projednaly vhodné postupy v jednotlivých případech, kdy by to bylo uži-
tečné. Jejich rady hrají důležitou roli při rozhodování o tom, zda má být
WHC o určitém projektu informován.

BSG se dohodla na společném postupu k proceduře týkající se odstavce 172, který zahrnuje následující:

- 1. Národní monitoring:** případem se budou zabývat národní koordinační
místa a příslušné orgány s cílem zjistit, zda by bylo možné změnit některé
aspekty projektu tak, aby se zmírnila případná škoda, a to s ohledem na
důvěrnost informací před podáním oznámení. Už v rané fázi lze záležitost
konzultovat s národními Focal Points.
- 2. Společný monitoring:** národní koordinační místa si pravidelně vymě-
ňují informace o stavu zachování a rozvojových projektech. Společně se
zjišťují a vyhodnocují hrozby pro celý statek. BAG informuje BSG prostřed-
nictvím monitorovacích zpráv, naléhavé případy jsou hlášeny neprodleně.
- 3. Informování:** národní koordinační místa a/nebo příslušné orgány infor-
mují smluvní státy (Německo/Svobodný stát Sasko a Českou republiku),
pokud se domnívají, že by oznámení mohlo být nezbytné. Příslušný smluvní

stát informuje členy BSG. BSG si vyžádá formální písemné stanovisko od
BAG. Písemné stanovisko popisuje případ a obsahuje doporučení pro další
postup.

- 4. Rozhodování:** BAG informuje členy BSG o tom, které projekty mohou
mít podstatný vliv na OUV, BSG konzultuje tuto skutečnost s příslušným
národním Focal Pointem. BSG po konzultaci se smluvními státy (národními
kontaktními místy) rozhoduje, zda projekt oznámit Centru světového dědic-
tví, či nikoli.
- 5. Oznámení:** Dokumenty připravuje BSG po konzultaci s národními Focal
Points odpovědnými za světové dědictví. Notifikaci podle paragrafu
172 schvaluje BSG a smluvní státy. Informace jsou poskytovány WHC pro-
střednictvím oficiálních kanálů smluvních států.

Pokyny pro posuzování vlivů na památkovou hodnotu

SOUV přijaté Výborem pro světové dědictví při zápisu statku na Seznam světového dědictví UNESCO tvoří základ pro účinnou ochranu a zachování památek světového dědictví. Je referenčním dokumentem pro posuzování plánovaných opatření na území památek světového dědictví a v jejich okolí ve všech fázích řízení. OUV odráží názor v době zápisu a je neoddiskutovatelný.

Každé posouzení vlivů musí zohlednit

- 1.1 Klíčové (globální) atributy Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří, které jsou nositeli výjimečné světové hodnoty, a klíčové prvky (které atributy zprostředkují).
- 1.2 Potenciální dopady na skupinu prvků v kontextu kulturní krajiny a jejich vazby, nikoliv pouze na jednotlivé izolované receptory.
- 1.3 Autenticita (způsob, jakým atributy zprostředkují OUV) a integrita (zda jsou přítomny všechny atributy pro splnění integrity – nejen fyzická celistvost konkrétního prvku/struktury) a jejich stav zachování) jsou rovněž zásadní pro jakoukoli úvahu.
- 1.4 Je třeba zvážit funkční vazby mezi klíčovými atributy, které jsou vyjádřeny prostorovou vazbou mezi doly (povrchovými a hlubinnými), jejich odvaly a místy zpracování rudy a vodohospodářskými systémy a doly.
- 1.5 Vizualní vazby v měřítku krajiny, které existují mezi klíčovými atributy.
- 1.6 Musí být definován potenciální dopad na celý statek.

INFORMAČNÍ BOX

Pokyny a soubor nástrojů pro posuzování vlivů v kontextu světového dědictví (Guidance and Toolkit for Impact Assessment in a World Heritage Context, UNESCO 2022)

K dispozici na:

► <https://whc.unesco.org/en/guidance-toolkit-impact-assessments>

UNESCO a poradní orgány Výboru pro světové dědictví (ICCRROM, ICOMOS a IUCN) vydaly pokyny pro posuzování dopadů projektů, které by mohly ovlivnit památky světového dědictví. Příručka podporuje meziodvětvovou a multidisciplinární spolupráci s cílem nalézt řešení jak pro ochranu památek světového dědictví, tak pro podporu kvalitního a vhodného rozvoje. Nabízí praktické tipy a nástroje včetně kontrolních seznamů a slovníčku pojmů a poskytuje rámec pro provádění posouzení dopadů na lokality kulturního a přírodního dědictví. Je určena zejména institucím spravujícím kulturní dědictví, vládám a tvůrcům projektů a jejím cílem je pomoci nalézt nejlepší možná řešení, která by splňovala jak priority ochrany, tak potřeby rozvoje. Smluvní státy Úmluvy o ochraně světového dědictví, správci kulturních památek, osoby s rozhodovací pravomocí, projektanti a developeři jsou vyzýváni, aby ji používali a pomohli tak realizovat náš společný závazek předat naše cenné dědictví budoucím generacím.

4.3 Periodický reporting

Povinnost pravidelně podávat zprávy o naplňování Úmluvy a o stavu zachování památek světového dědictví vyplývá z článku 29 Úmluvy o světovém dědictví (UNESCO 1972). Periodický reporting je globální monitorovací systém, který umožňuje každému smluvnímu státu reagovat na požadavky obsažené v Úmluvě o světovém dědictví a umožňuje účinně sledovat aktuální stav zachování sériového statku a jeho komponent. Probíhá v každém regionu UNESCO v šestiletém cyklu, v Evropě byl poslední cyklus zahájen v roce 2022.

Dotazník periodického reportingu se skládá ze dvou částí: oddíl I obsahuje obecné otázky týkající se naplňování Úmluvy v příslušném smluvním státě, v oddílu II jsou požadovány konkrétní informace o památce světového dědictví. Je třeba uvést podrobné informace o příslušných kritériích, autenticitě a integritě, o hranicích a nárazníkových zónách, správě a financování, výzkumu, propagaci a vztazích s veřejností.

Periodický reporting umožňuje smluvním státům a památkám světového dědictví analyzovat silné a slabé stránky, optimalizovat ochranu a správu památek, rozvíjet jejich hodnoty, rozvíjet národní a regionální strategie a posilovat strategická partnerství. Report musí být předložen Výboru pro světové dědictví každých šest let. Další informace lze nalézt v kapitole V Prováděcí směrnice (odstavce 199–210, Operational Guidelines, 2023).

Postup periodického reportingu

BSG se dohodla, že celkovou koordinaci periodického reportingu převezme Německo jako vedoucí smluvní stát krušnohorské památky světového dědictví.

BAG odpovídá za koordinaci vyplňování hodnotících dotazníků, a to s plným zapojením BSG a ve spolupráci s národními koordinačními místy, příslušnými orgány a národními kontaktními místy (Focal Points) se zvláštní odpovědností za světové dědictví. Postupuje se podle procedur obvyklých v jednotlivých smluvních státech.

Informace za jednotlivé komponenty shromažďují národní koordinační místa v úzké spolupráci s příslušným odborným orgánem odpovědným za památkovou péči.

BSG dohlíží na přípravu periodické zprávy, protože oba smluvní státy se musí dohodnout na jedné periodické zprávě za celý statek. BSG schvaluje vyplněný dotazník.

Před jeho odesláním je nutné, aby národní Focal Points v obou smluvních státech potvrdili platnost dotazníků.

5. Společné strategie

5.1 Komunikační strategie

Komunikace v oblasti světového dědictví hraje ústřední roli v práci všech subjektů zapojených do světového dědictví. Sdělování významu světového dědictví návštěvníkům a místním komunitám účinným a poutavým způsobem je součástí povinností site managerů. Komunikace je jak výchovným úkolem, tak informační činností. Zahrnuje prezentaci výjimečné světové hodnoty vlastní památky světového dědictví, ale také prezentaci světového dědictví jako celku, informace o ohrožení památek světového dědictví, o činnostech prováděných na základě Úmluvy o světovém dědictví a o přínosu světového dědictví k udržitelnému rozvoji.

U sériových statků musí být komunikace konzistentní a jednotná. V případě Hornického regionu Erzgebirge / Krušnohoří je důležité pokračovat ve společném a koordinovaném přístupu ke komunikaci a rozšiřovat jej. Základy byly položeny už v rámci dokončeného projektu „Glück Auf Welterbe/Zdař Bůh, světové dědictví“ financovaného z prostředků EU, v jehož rámci byly zahájeny první společné komunikační aktivity zahrnující i společné značení a společné informační materiály.

V rámci aktualizace Mezinárodního management plánu byly dohodnuty následující zásady pro posílení společné komunikace:

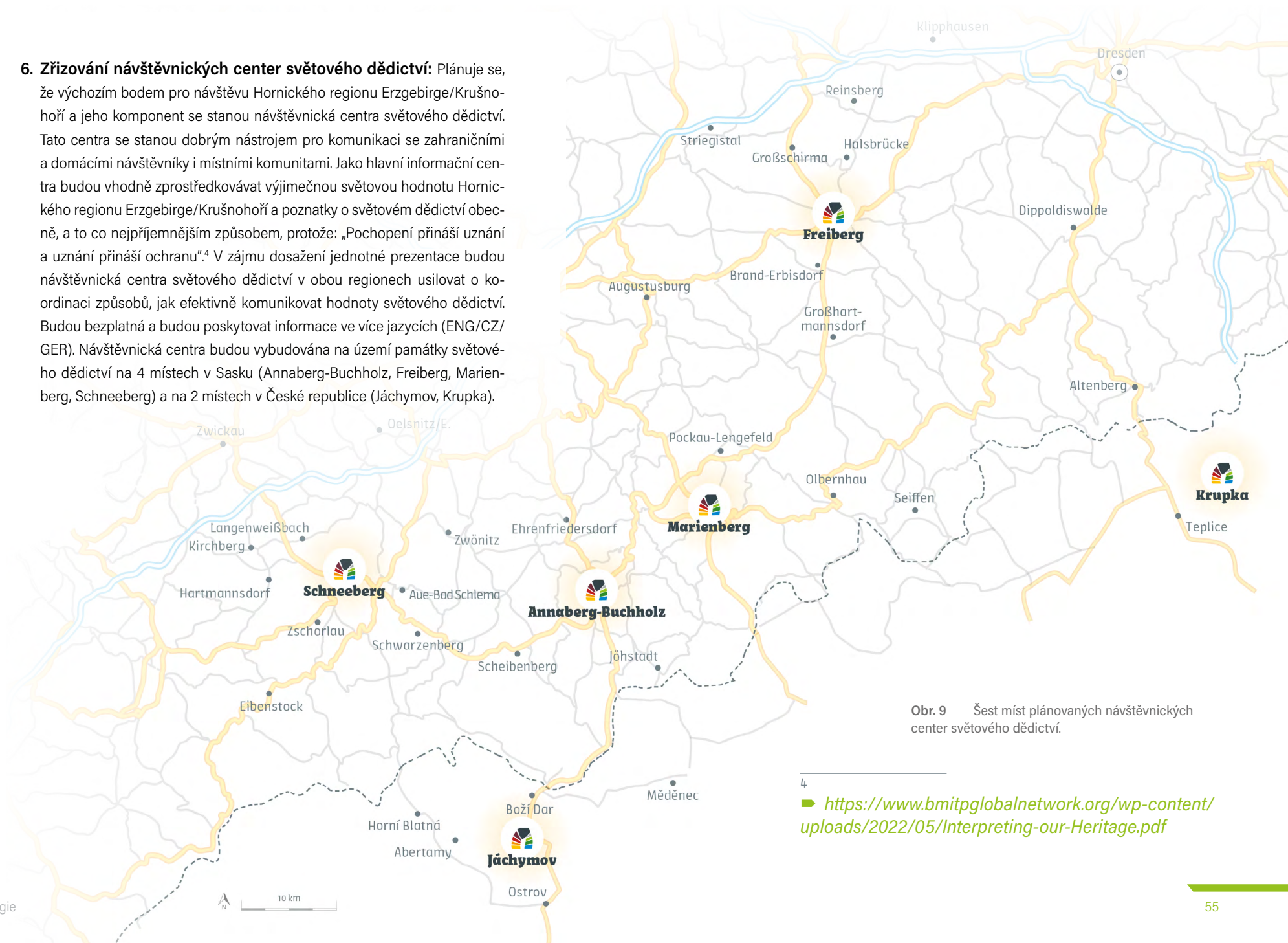
- 1. Dosáhnout toho, aby výjimečná světová hodnota statku byla prezentována jednotně.** Bude vytvořena nová interpretační strategie, která poskytne základ pro společnou komunikaci a prezentaci výjimečné světové hodnoty památky světového dědictví. Prezentace jednotlivých komponent se zaměří na to, jakým způsobem zprostředkovávají OUV a jaký je jejich význam pro celou sérii.
- 2. Sdělení globálního významu:** Je třeba podpořit povědomí o mimořádném významu statku v celosvětovém kontextu, a tím i o potřebě ochrany a zachování společného dědictví a převzetí odpovědnosti za ně.
- 3. Podpora udržitelného rozvoje:** Udržitelný rozvoj ve všech jeho rozměrech bude jako ústřední aspekt komunikace o světovém dědictví integrován do komunikační práce. Zachování světového kulturního a přírodního dědictví má zásadní význam pro zajištění udržitelné budoucnosti. Jako místa zvláštního významu pro lidstvo, která mají výjimečnou světovou hodnotu, jsou památky světového dědictví důležitou platformou pro demonstraci významu dědictví pro udržitelný rozvoj.
- 4. Důsledné používání správné terminologie:** Používání názvu památky světového dědictví, jejích komponent a klíčových prvků musí být konzistentní: Erzgebirge/Krušnohoří Mining Region (EN), Montanregion Erzgebirge/Krušnohoří (GER), Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří (CZ).

5. Použití společného korporátního designu včetně loga: Společné komunikační nástroje, které je třeba řešit na základě koordinovaného přístupu, včetně například informačních materiálů v nejméně dvou jazycích. Regionální logo s graficky ztvárněným ústím štoly se již etablovalo jako výrazná značka v celém regionu. Rozšíření tohoto loga o slovní doprovod mohou provést Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V. a Montanregion Krušné hory - Erzgebirge, o.p.s. jako site manageři německé, resp. české části památky. Byl dohodnut společný přístup pro používání specifického loga památky světového dědictví UNESCO (viz kapitola 5.3).

Obr. 8 Barevně ztvárněné „ústí štoly“ se stalo regionálně používaným logem statku.

6. Zřizování návštěvnických center světového dědictví: Plánuje se, že výchozím bodem pro návštěvu Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří a jeho komponent se stanou návštěvnická centra světového dědictví. Tato centra se stanou dobrým nástrojem pro komunikaci se zahraničními a domácími návštěvníky i místními komunitami. Jako hlavní informační centra budou vhodně zprostředkovávat výjimečnou světovou hodnotu Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří a poznatky o světovém dědictví obecně, a to co nejpříjemnějším způsobem, protože: „Pochopení přináší uznání a uznání přináší ochranu“.⁴ V zájmu dosažení jednotné prezentace budou návštěvnická centra světového dědictví v obou regionech usilovat o koordinaci způsobů, jak efektivně komunikovat hodnoty světového dědictví. Budou bezplatná a budou poskytovat informace ve více jazycích (ENG/CZ/GER). Návštěvnická centra budou vybudována na území památky světového dědictví na 4 místech v Sasku (Annaberg-Buchholz, Freiberg, Marienberg, Schneeberg) a na 2 místech v České republice (Jáchymov, Krupka).

Obr. 9 Šest míst plánovaných návštěvnických center světového dědictví.

4

► <https://www.bmitpglobalnetwork.org/wp-content/uploads/2022/05/Interpreting-our-Heritage.pdf>

5.2 Interpretační strategie

V posledních letech realizovali mnozí aktéři úspěšně řadu aktivit a projektů v oblasti vzdělávání a cestovního ruchu, a to jak na mezinárodní, tak na národní úrovni. Vyhodnocení rozhovorů se zúčastněnými stranami ukázalo, že je třeba společně připravit stručné shrnutí OUV jako základ pro koordinovanou komunikaci realizovanou různými aktéry a různými institucemi. K tomuto účelu lze využít společnou metodu komunikace památek světového dědictví, užívanou zejména v anglicky mluvícím světě: interpretační strategii. Mezinárodní rámec poskytuje Charta ICOMOS⁵ pro interpretaci a prezentaci památek kulturního dědictví (2008).

Interpretace je metoda, která může pomoci objasnit výjimečnou světovou hodnotu krušnohorské památky světového dědictví a jak k této hodnotě přispívá každá z 22 komponent této památky. Interpretace slouží k vystižení významu Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří a k následné vhodné a smysluplné komunikaci tohoto významu. Převádí historická a technická fakta do srozumitelných příběhů a zážitků a má za cíl vytvořit duchovní a emocionální spojení návštěvníka s autentickým místem tím, že podněcuje diskusi a ukazuje prostorové, časové a tematické souvislosti.

Co se interpretuje?	Výjimečná světová hodnota (OUV) Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří.
Proč OUV?	OUV tvoří základ pro zápis na Seznam světového dědictví a pro všechny činnosti související se světovým dědictvím.
Co je cílem?	Vytvoření společné a zastřešující interpretační strategie jako základu pro koordinovanou komunikaci v oblasti světového dědictví.

5

► https://www.icomos.org/images/DOCUMENTS/Charters/interpretation_e.pdf

Stručné shrnutí výjimečné světové hodnoty jako základ interpretační strategie pro Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří

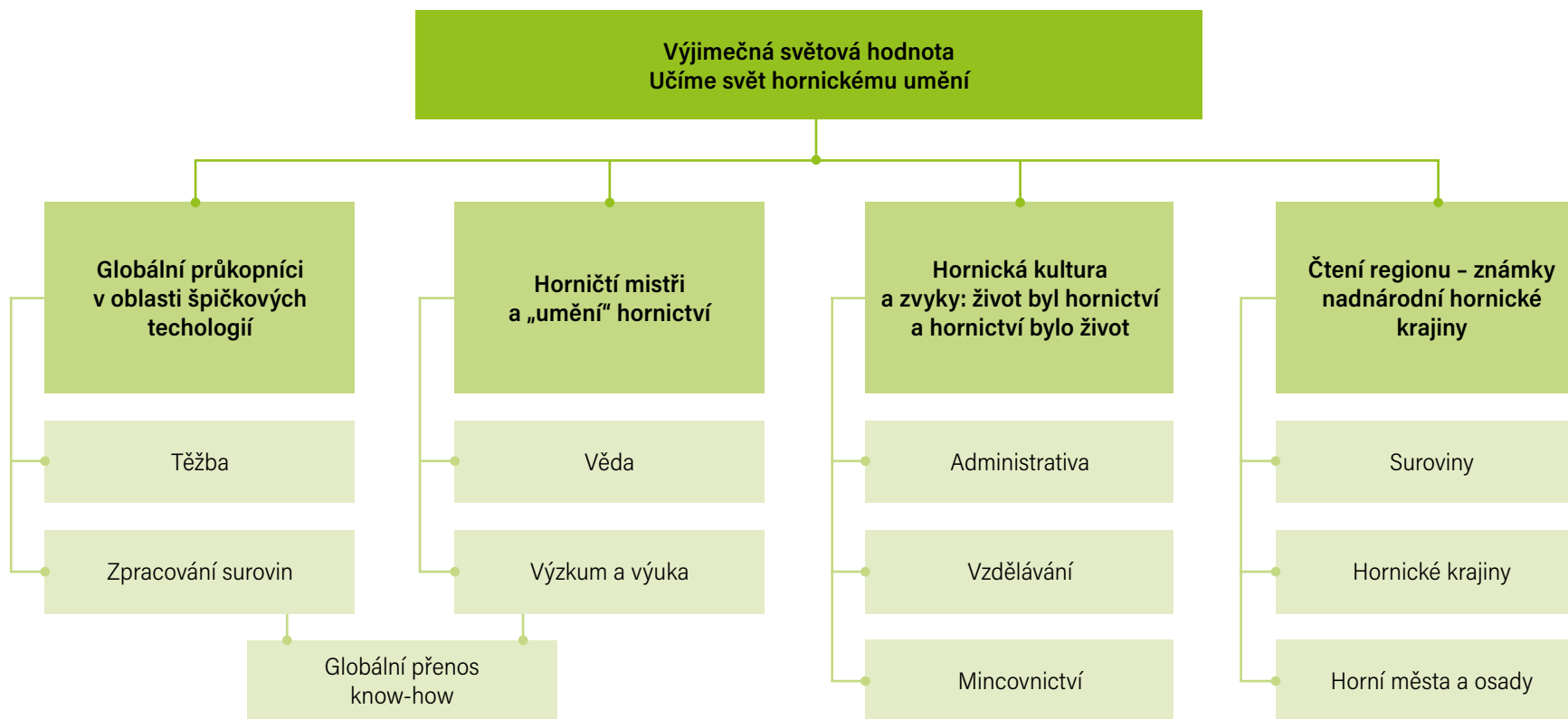
Rozhodujícím faktorem pro osmisetletý, o hornictví se opírající rozvoj Krušných hor bylo jejich mimořádné nerostné bohatství. Od 12. do 20. století bylo hornictví dominantním hospodářským oborem a mělo zásadní vliv na vytvoření dnešní kulturní krajiny Krušných hor. Bohaté nálezy stříbra, cínu, kobaltu a uranu vydláždily cestu k vynikajícím vědeckým úspěchům, průkopnickým inovacím v těžebním a hutním průmyslu a k vytvoření systému vzdělávání a báňské správy, které významně ovlivnily vývoj v jiných hornických regionech po celém světě.

Kritérium ii): Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří podává výjimečné svědectví o mimořádné úloze a silném globálním vlivu sasko-českých Krušných hor coby centra technologických a vědeckých inovací od renesance až po moderní dobu. Z tohoto regionu vzešly mnohé významné úspěchy spojené s hornictvím, které byly úspěšně přenášeny do dalších hornických regionů nebo ovlivnily jejich vývoj. Odrazem čilé mezinárodní výměny a přenosu znalostí je zejména vývoj systému báňského vzdělávání a soustavné působení zkušených krušnohorských horníků v těžebních oblastech po celém světě.

Kritérium iii): Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří přináší výjimečné svědectví o dalekosáhlém vlivu hornictví na všechny oblasti společenského života, což v nehmotné oblasti dodnes dokládají stále živé tradice, myšlenky a představy typické pro krušnohorskou kulturu. Základem pro pochopení těchto tradic je hierarchická organizace báňské správy, která se v Krušných horách vyvíjela od počátku 16. století. Model státem řízeného hornického průmyslu následně ovlivnil hospodářský, právní, správní a sociální systém těžby ve všech hornických regionech kontinentální Evropy.

Kritérium iv): Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří představuje ucelenou hornickou krajinu, jejíž hospodářství bylo od 12. do 20. století zásadně formováno hornictvím. Dobře dochovaná důlní díla, technologické celky a krajinné prvky svědčí o všech známých způsobech dobývání a úpravy rud používaných od pozdního středověku do nedávné minulosti a o vývoji rozsáhlých sofistikovaných vodohospodářských systémů jak na povrchu, tak i v podzemí. Hornická činnost vedla k bezpříkladnému vývoji hustého osídlení jak v údolích, tak v drsných horských polohách s těsným napojením na okolní hornické krajiny.

Strategie interpretace Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří definuje na základě prohlášení o výjimečné světové hodnotě sdělení a témata, která mají být zprostředkována a která tvoří rámec pro další interpretaci na území památky světového dědictví UNESCO.

Obr. 10 Přehled interpretační strategie a jejích hlavních sdělení a dílčích témat.

Na základě výjimečné světové hodnoty bylo stanovena klíčová sdělení, od nichž se odvíjejí další témata, která spojují různé jevy do uceleného příběhu a ukazují jejich význam.

Výjimečná světová hodnota Učíme svět hornickému umění

Krušnohorský hornický region byl od 12. do 20. století světovým centrem inovativních špičkových technologií v oblasti hornictví a hutnictví, místem vzniku vynikajících výsledků hornické vědy a místem, kde vznikl státem řízený systém báňské správy a hornického školství. Vývoj ve všech těchto oblastech významně ovlivnil hornické regiony v Evropě i ve světě.

Globální průkopníci v oblasti špičkových technologií

Krušnohorský hornický region je považován za centrum celosvětově významných technologických inovací od renesance až po moderní dobu, které byly úspěšně předávány dál a ovlivnily vývoj v dalších hornických regionech.

Horníční mistři a „umění“ hornictví

Díky vynikajícím vědeckým poznatkům se krušnohorský hornický region stal centrem hornických věd. Živá mezinárodní výměna a přenos poznatků se projevil zejména v rozvoji systému hornického vzdělávání.

Hornická kultura a zvyky: život byl hornictví a hornictví bylo život

Krušnohorský hornický region ukazuje dalekosáhlý vliv hornictví na všechny oblasti života společnosti a zároveň ilustruje nehmotný rozměr živých tradic, idejí a kultury Krušných hor. Státem řízené hornictví následně ovlivnilo hospodářský, právní, správní a společenský systém hornictví ve všech hornických oblastech kontinentální Evropy.

Čtení regionu – známky nadmárodní hornické krajiny

Krušnohorský hornický region představuje souvislou hornickou krajinu, jejíž hospodářství bylo od 12. do 20. století významně ovlivňováno těžbou. Dobře dochované doly, technologické soubory a krajinné prvky jsou svědectvím všech známých významných těžebních a zpracovatelských technologií od pozdního středověku do novověku, stejně jako vývoje rozsáhlých, důmyslných systémů hospodaření s vodou nad zemí i pod zemí. V 15. a 16. století se Krušné hory vyvinuly v jedno z nejhustěji osídlených nízkých pohoří v Evropě s hustotou sítí horní měšť, která nemá ve světě obdoby. Rozvoj nového typu měšť – horních měšť – byl úzce spjat s těžbou stříbra a s infrastrukturou, která je pro ni nezbytná, a také s privilegii pro horníky.

5.3 Používání kombinovaného loga UNESCO specifického pro statek a používání zkratky UNESCO

Použití specifického loga UNESCO pro Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří musí jasně odkazovat na celou památku světového dědictví. Od roku 2022 se používá nové logo. Komerční použití loga není obecně povoleno. Zkratka UNESCO ani specifické kombinované logo UNESCO nebo jednotlivé části kombinovaného loga nesmí být integrovány do jiného.

Obr. 11 Logo památky světového dědictví UNESCO specifické pro Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří.

Specifické kombinované logo UNESCO pro Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří

Pro využití v Hornickém regionu Erzgebirge/Krušnohoří byla dohodnuta následující pravidla s cílem zajistit společný přístup k používání loga a zviditelnění památky pro návštěvníka.

- ▶ Specifické kombinované logo UNESCO lze používat ve všech nekomerčních informačních a komunikačních materiálech (brožurách, letácích, plakátech, mapách, samolepkách, dopravních značkách atd.) a také na internetových stránkách příslušných ministerstev obou zemí a národních koordinačních kanceláří:
 - Saské státní ministerstvo pro regionální rozvoj (SN) a Ministerstvo kultury ČR (CZ),
 - Saský zemský úřad pro památkovou péči (SN) a Národní památkový ústav (CZ),
 - Národní koordinační místa (site manageři): Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V. (SN) a Montanregion Krušné hory – Erzgebirge, o.p.s. (CZ).
- ▶ Logo nesmí být použito komerčním způsobem (pro komerční projekty nebo na upomínkové předměty, jako jsou trička, čepice, odznaky, samolepky), o výjimky je třeba vždy žádat Českou komisi pro UNESCO a sekretariát Centra světového dědictví.
- ▶ Pro Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří lze používat logo památky světového dědictví v angličtině, francouzštině nebo národních jazycích.
- ▶ Logo bylo po předchozí konzultaci použito pro oficiální značení v Hornickém regionu Erzgebirge/Krušnohoří. To bylo omezeno na 22 komponent památky světového dědictví a hlavní prvky popsané v žádosti o zápis na Seznam světového dědictví, přičemž každý z nich má své vlastní identifikační číslo (viz seznam v popisu památky světového dědictví). Oficiální značení je dokončeno, další značení objektů v rámci celého statku se nepředpokládá.
- ▶ Logo nesmí být sdíleno s žádnou třetí stranou pro její použití;
- ▶ Budoucí informační materiály:
 - U komponent musí být použito specifického loga následující: nad logem je uveden přesný název komponenty a dodatek, že jde o součást památky světového dědictví (např. Rudá věž smrti, součást Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří).
 - U hlavních prvků je třeba použít následující znění: „Klíčový prvek XY“ v „komponentě YZ“, součásti Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří. Další použití loga pro individuální označení budov, které nejsou hlavními prvky, není možné.

Používání zkratky UNESCO

Pravidla stanovená pro kombinovaná loga se vztahují i na používání zkratky „UNESCO“ (nebo loga UNESCO, tj. kombinace chrámu a zkratky UNESCO). Označení světové dědictví UNESCO a památka světového dědictví UNESCO lze používat pouze ve spojení s vlastní památkou světového dědictví Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří, a to pouze pro nekomerční projekty prezentující hodnoty zapsaného statku. Použití zkratky v komerčním kontextu (např. v reklamních sloganech nebo na zpoplatněných dárkách) není povoleno. Rovněž nesmí být se zkratkou vytvářeny žádné nové pojmy (např. hotel UNESCO). Ve věcně správných souvislých textech však lze zkratku použít i v komerčním kontextu (např. „hotel se nachází v Hornickém regionu Erzgebirge/Krušnohoří, který byl v roce 2019 uznán za památku světového dědictví UNESCO“).

6. Mezinárodní management plán: oblasti činnosti a akční plán

6.1 Přehled přeshraničních projektů a činností

6.1.1 Dokončené projekty

V minulém programovém období EU byly úspěšně zorganizovány a realizovány čtyři velké a četné další projekty týkající se Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří. Hlavními cíli těchto projektů bylo:

- ▶ zajistit účinnou ochranu hornického dědictví;
- ▶ zvýšit informovanost, zapojení a podporu veřejnosti prostřednictvím komunikace a vzdělávání a
- ▶ dále posílit přeshraniční spolupráci.

Projekt ArchaeoMontan 2018 – středověké hornictví v Sasku a Čechách

přeshraniční projekt podpořený Evropskou unií v rámci programu Interreg 5A,
08/2015 – 08/2018

► <https://archaeomontan.eu/projekte/archaeomontan-2018>

ArchaeoMontan 2018 je mezinárodní projekt, který se zabýval komplexním výzkumem středověké hornické činnosti v českém a saském Krušnohoří na základě spolupráce německých a českých vědců z různých oborů. Od podzimu 2015 archeologové, historici, geodeti, geologové a IT odborníci pracovali na dokumentaci a interpretaci stop středověké důlní činnosti na obou stranách hranice, a to i s využitím výsledků získaných již v rámci předchozího projektu ArchaeoMontan 2012–2015. Kromě výzkumu v podzemí se zejména na české straně výzkum týkal i povrchových stop hornické činnosti a prostředí středověkých horníků (otázky spojené s úpravou, dalším zpracováním a obchodem s vytěženou rudou a také s rekonstrukcí změn životního prostředí). Výsledky byly prezentovány prostřednictvím konferencí, workshopů, přednášek a publikací. Aby byly archeologické nálezy, které představují společné středověké kulturní dědictví, trvale zpřístupněny veřejnosti, poskytl projekt důležitý impulz pro vznik „Muzea středověkého hornictví v Krušných horách“ – muzea MiBerz v Dippoldiswalde. V Krupce bylo vybudováno Infocentrum Hornické krajiny Krupka a dva okruhy naučné stezky Po stopách horníků, byly pořízeny i nové propagační materiály.

Obr. 12 Kompilace snímků nálezů ze středověkých dolů v Dippoldiswalde a Niederpöbelu (zemský okres Saské Švýcarsko – Východní Krušnohoří), vytvořených renderováním na základě 3D modelů, některé z těchto nálezů jsou v Evropě zcela unikátní.

„Glück Auf Welterbe!“ / „Zdař Bůh, světové dědictví!“

přeshraniční projekt podpořený Evropskou unií v rámci programu Interreg 5A,
10/2016 – 09/2021

- <https://www.wfe-erzgebirge.de/angebote-projekte/glueck-auf-welterbe>

Hlavním cílem projektu bylo chránit, rozvíjet a prezentovat památku světového dědictví UNESCO Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří a posílit česko-saskou spolupráci v oblasti turistického ruchu a podpory regionální kulturní identity. Na české straně společnost Montanregion Krušné hory – Erzgebirge, o.p.s., vybudovala v rámci projektu nový centrální rezervační a odbavovací systém pro návštěvu vybraných hornických a kulturních památek, zajistila opravu rozhledny na Blatenském vrchu, zřízení dvou nových naučných stezek v Jáchymově a u Loučné pod Klínovcem, postavení čtyř přístřešků pro turisty a nového zázemí pro návštěvníky a průvodce štolý Johannes na Zlatém Kopci nebo vybudování symbolické skulptury světového dědictví na Božím Daru. K lepší orientaci turistů přispělo také dopravní značení v Jáchymově, Krupce, Abertamech či Horní Blatné. Součástí marketingových aktivit bylo mimo jiné vydání rozsáhlého průvodce po Hornickém regionu Erzgebirge/Krušnohoří, 16 letáků informujících o různých památkách a turistických cílech Krušných hor či šesti map zobrazujících a popisujících hlavní součásti památky světového dědictví, dále natočení videí o hornických městech Jáchymov a Krupka a souhrnného videa o krušnohorském hornickém dědictví, uspořádání tematických akcí pro veřejnost, prezentace Krušných hor na řadě veletrhů a výstav v Česku i Sasku anebo propagace Krušných hor formou inzercí a reklamy.

Obr. 13 Partneri zapojení do projektu.

Projekt realizovaly společnosti Wirtschaftsförderung Erzgebirge GmbH, Tourismusverband Erzgebirge e. V. a Montanregion Krušné hory - Erzgebirge o.p.s.

Unser WeltErbe – die montane Kulturlandschaft Erzgebirge/Krušnohoří Naše světové dědictví – hornická kulturní krajina Erzgebirge/Krušnohoří

přeshraniční projekt podpořený Evropskou unií v rámci programu Interreg 5A,
04/2017 – 12/2020

- <https://fv-montanregion-erzgebirge.de/montan/portfolio-item/unser-welterbe/>

Hlavními cíli projektu bylo vytvoření společného přeshraničního vzdělávacího konceptu, posílení odborných kapacit pro prezentaci světového dědictví a vzdělávací aktivity ve spolupráci s regionálními aktéry, zaměřené na účinnou péči o hornické dědictví a zachování souvisejícího nehmotného dědictví. Vzdělávací aktivity byly zaměřeny na žáky a studenty základních, středních a vysokých škol, ale také na učitele, pedagogické specialisty a členy spolků pečujících o hornické lokality s cílem seznámit zejména mladé lidi s kulturním dědictvím regionu a možnostmi jeho udržitelného rozvoje. V rámci projektu byly vytvořeny také souhrnné informační listy podávající zevrubnou informaci o myšlence světového dědictví a statku světového dědictví Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří.

Obr. 14 Seminář pro aktéry zapojené do zprostředkování světového dědictví.

Přeshraniční evropské světové dědictví – téma pro přidružené školy UNESCO

01/2019 až 12/2019

► <https://worldheritage-education.eu/en#start>

Cílem projektu bylo seznámit studenty a učitele s tématem přeshraničních památek světového dědictví. Na projektu se podílel i Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří. Žáci a učitelé zkoumali společnou evropskou historii, zjišťovali, jaká témata je spojují a jaká je naopak odlišují. V rámci dvojjazyčných workshopů rozvíjeli témata a otázky týkající se nadnárodních památek a vizualizovali je do současných formátů.

Obr. 15 Žáci a žákyně při natáčení u štol Markuse Röhlinga v Annabergu-Buchholzu.

Young Climate Action for World Heritage

09/2021 až 07/2022

► <https://heritagestudies.eu/youngclimateaction/das-projekt>

Projekt „Young Climate Action for World Heritage“ je mezinárodní vzdělávací projekt berlínského Institutu pro studium kulturního dědictví a Německé komise pro UNESCO. Na šesti památkách světového dědictví zkoumali studenti v mezinárodních týmech ze sítě přidružených škol UNESCO i mimo ni pomocí kreativních a akčních metod následující otázku: Jak můžeme převzít odpovědnost za udržitelnou ochranu památek světového dědictví a za boj proti změně klimatu na místní úrovni?

Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří byl jednou ze šesti lokalit světového dědictví UNESCO, kde se studenti dvou německých a jedné české školy zabývali těmito otázkami pomocí akčních metod. Na základě workshopu, který se konal v roce 2022, studenti vedli rozhovory s odborníky, vytvořili krátké filmy a vedli kampaň na Instagramu. Výsledky byly prezentovány na zapojených památkách světového dědictví a v publikaci pro aktéry vzdělávání.

Obr. 16 Workshop se žáčkyněmi ze Saska a České republiky ve Freibergu.

6.1.2 Současné a plánované projekty

ArchaeoTin: Archäologie im Welterbe - Zinnbergbaulandschaften Archeologie ve světovém dědictví - krajiny dobývání cínu

přeshraniční projekt Interreg financovaný z evropských fondů,
02/2023 až 06/2026

► <https://archaeomontan.eu/projekte/archaeotin>

Poté, co bylo již v roce 2019 archeologicky prokázáno, že v Schellerhau u Altenbergu se rýžoval cínovec již v době bronzové, se nový rozsáhlý projekt ArchaeoTin, schválený v červnu 2023, zaměřuje na vyhledávání a výzkum nejstarších možných míst rýžování a těžby cínu v Krušných horách pomocí různých metod. Terénní průzkum probíhá pod vedením vedoucího partnera projektu, Státního úřadu pro archeologii Saska, a Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech, v. v. i. Archeobotanici z Technické univerzity v Drážďanech se pokusí na základě změn vegetace a výskytu mikrouhlíků indikovat intenzitu lidské přítomnosti na cínových nalezištích. Ludwig-Maximilian-Universität v Mnichově se zaměří na výzkum rašelinišť. Na Masarykově univerzitě v Brně bude analyzován obsah kovů v půdě, rudách a strusce. Projekt potrvá do poloviny roku 2026 a bude zakončen výstavou v prostorách Regionálního muzea v Teplicích a v muzeu Zinngrube Ehrenfriedersdorf, vědecké výsledky budou vyhodnoceny také na závěrečné konferenci v Teplicích a ve sborníku z konference. Partnery projektu jsou i Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V. a Montanregion Krušné hory – Erzgebirge, o.p.s.

Die Eisenbahn verbindet! Železnice spojuje!

přeshraniční projekt Interreg financovaný z evropských fondů,
01/2024 až 12/2026

► <https://www.krusnohori.cz/zeleznice-spojuje>

Projekt zahrnuje komplexní dokumentaci železničních objektů a souvisejících technických kulturních památek na Moldavské/Freiberské dráze na obou stranách hranice. Spolu s dalšími plánovanými opatřeními a výsledky tvoří dlouhodobý a veřejně účinný základ pro uzavření mezery železnice mezi Holzhaus a Moldavou. Projekt je realizován ve spolupráci s Oblastním muzeem v Mostě, Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V. a Montanregion Krušné hory – Erzgebirge, o.p.s.

Sächsisch-böhmische Silberstraße Sasko-česká Stříbrná stezka

přeshraniční projekt Interreg financovaný z evropských fondů,
01/2024 až 4/2027

Cílem projektu je marketingové využití a zhodnocení Sasko-české Stříbrné stezky jako základní celoročně přístupné turistické trasy spojující všech 22 komponent Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří. Hlavním cílem projektu je vytvořit společné turistické nabídky pro marketing památky světového dědictví. Jedná se o pokračování přístupu použitého v projektu „Glück Auf Welterbe“. Za tímto účelem budou vypracovány marketingové a komunikační koncepce a programové prohlášení pro společný marketing oblasti světového dědictví. K realizaci koncepce udržitelného cestovního ruchu pro oblast světového dědictví bude v souladu se standardy UNESCO využít soubor nástrojů pro udržitelný cestovní ruch a výsledky budou začleněny do strategie udržitelnosti destinace. Vedoucí partner je Tourismusverband Erzgebirge, partnerny jsou Destinační agentura Krušnohoří, z.s., Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V. a Montanregion Krušné hory – Erzgebirge, o.p.s.

Welterbe vermitteln - gemeinsam und grenzüberschreitend Prezentace světového dědictví - společná a přeshraniční

Projekt umožňuje další rozvoj přeshraniční spolupráce a propojení různých institucí v oblasti výchovně vzdělávací práce v hornickém regionu Krušné hory/Krušnohoří. Bude vytvořena standardizovaná interpretace společného světového dědictví doplněná o tvorbu společných zastřešujících a specifických vyprávění o jednotlivých lokalitách. Interpretace bude základem pro vytvoření udržitelné vzdělávací nabídky v souladu s principy UNESCO. V rámci projektu bude budova tzv. řetízárny bývalého uranového dolu Rovnost u Jáchymova přeměněna na vzdělávací a komunitní centrum, které se stane místem přeshraničního setkávání a poskytne prostory pro dlouhodobou odbornou vzdělávací práci zaměřenou na starší i novější česko-saské dějiny, včetně celosvětově významné historie těžby uranu v saském a českém Krušnohoří po druhé světové válce. Projekt předložily společnosti Političtí vězni.cz, Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V. a Montanregion Krušné hory - Erzgebirge, o.p.s.

6.2 Oblasti činnosti a akční plán 2024–2029

Aktualizace Mezinárodního management plánu probíhala za účasti řady aktérů, kromě Bilaterální poradní skupiny (BAG) se na něm podílely klíčové zúčastněné strany z důležitých sektorů památkové péče, vzdělávání, cestovního ruchu a regionálního rozvoje. Byly definovány čtyři hlavní oblasti činnosti, kterým byla věnována zvláštní pozornost: spolupráce a vytváření sítí, ochrana a zachování, vzdělávání a interpretace a (udržitelný) cestovní ruch. Všechny tyto oblasti činnosti a opatření vypracovaná v pracovních skupinách byly představeny a potvrzeny na závěrečném plenárním zasedání.

Realizace navrhovaných opatření je plánována v rámci šestiletého programu v závislosti na dostupných finančních prostředcích. Návrhy projektů budou dále rozpracovány odpovědnými projektovými partnery a schváleny skupinou BAG. Hodnocení pokroku bude probíhat na schůzkách BAG.

6.2.1 Hlavní oblasti činnosti: Spolupráce a vytváření sítí (S)

Spolupráce na regionální a národní úrovni na obou stranách česko-německé hranice byla zahájena v roce 2003 a pokračuje prostřednictvím zavedeného systému přeshraniční správy památky světového dědictví. Na pozadí společného závazku k Úmluvě o ochraně světového dědictví přispívá mezinárodní systém řízení vhodnými opatřeními k celkovým strategickým cílům pro realizaci reprezentativního, vyváženého a důvěryhodného Seznamu světového dědictví. Implementace vyžaduje mezinárodní a národní spolupráci se společenstvím světového dědictví nejen s ohledem na výměnu zkušeností v oblasti ochrany a zachování, ale i vzdělávání a interpretace a cestovního ruchu, s přihlédnutím k současným trendům a standardům UNESCO, ale také zapojení místních komunit a dalších místních aktérů.

Spolupráce a vytváření sítí

Spolupráce na regionální a národní úrovni na obou stranách česko-německé hranice, která byla zahájena v roce 2003, bude pokračovat prostřednictvím Bilaterální řídicí skupiny (BSG) a Bilaterální poradní skupiny (BAG). Realizace probíhá v souladu s povinnostmi upravenými příslušnými národními předpisy. Systém řízení zřízený na české i německé straně (BSG a BAG) zajišťuje organizaci, koordinaci a správu veškerých aktivit a opatření v rámci památky světového dědictví Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří.

Úkoly správy památky světového dědictví jsou:

- ▶ ochrana výjimečné světové hodnoty (OUV),
- ▶ implementace společné dohody o cílech na základě „Charty Montanregionu Erzgebirge“,
- ▶ zapojení a koordinace všech zúčastněných stran v souladu s Úmluvou o světovém dědictví,
- ▶ další rozvoj hornického regionu v souladu s předpisy Úmluvy o ochraně světového dědictví, posílení povědomí o památce světového dědictví mezi obyvateli a návštěvníky regionu.

Celkové cíle

S.1 Posílit dlouhodobou přeshraniční spolupráci mezi oběma ministerstvy, Saským zemským úřadem pro památkovou péči a Národním památkovým ústavem v České republice a spolupráci mezi obcemi.

S.2 Posílit řídicí struktury zajištěním vzájemných kontaktů příslušných útvarů a výměny informací.

S.3 Posílit propojení subjektů odpovědných za památku světového dědictví, aby byla zajištěna jejich trvalá spolupráce.

1. opatření: Vytvoření infrastruktury pro výměnu

Stručný popis

Za účelem realizace úkolů spojených se zápisem na Seznam světového dědictví bude dále posílána spolupráce mezi oběma zeměmi a různými zúčastněnými stranami.

Organizace projektu

Řízení projektů

Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V.,
Montanregion Krušné hory – Erzgebirge, o.p.s.

Cíl

Vytvoření digitální a finanční infrastruktury s cílem poskytnout příležitosti pro snadnější vzájemnou spolupráci v oblasti ochrany a zachování, vzdělávání a interpretace, jakož i komunikace a cestovního ruchu.

Akce

- 1.1 Vytvoření společné databáze jako základu pro práci (monitorování), např. společný iCloud.
- 1.2 Vytvoření společné platformy (nebo využití již existující platformy), kterou budou využívat všichni příslušní aktéři světového dědictví pro společnou výměnu informací a jako informační platformu, např. pro informace o datech.
- 1.3 Sestavení společného rozpočtu pro přeshraniční projekty a akce.

Zdroje

Je třeba zkoumat možnosti financování.

2. opatření: Prezentace hornického regionu veřejnosti a na kulturních akcích

Stručný popis Pro rozvoj a prezentaci přeshraničních turistických nabídek a akcí je zapotřebí vytvořit platformu pro pravidelnou výměnu a úzkou spolupráci.

Organizace projektu

Řízení projektů Tourismusverband Erzgebirge e. V.
Destinační agentura Krušnohoří, z.s.

Partneři Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V.,
Montanregion Krušné hory – Erzgebirge, o.p.s.

Cíl Koordinovaná příprava a realizace akcí; rozvoj společných přeshraničních akcí.

Akce 2.1 Využití stávajících akcí (Dny světového dědictví, Dny evropského dědictví a další)
2.2 Rozvoj přeshraniční sítě cestovního ruchu

Zdroje Je třeba zkoumat možnosti financování.

3. opatření: Podporovat vytváření sítí vzdělávacích institucí

Stručný popis Podpora přeshraniční spolupráce s cílem zvýšit povědomí obyvatel regionu o společném světovém dědictví/ kulturním regionu.

Organizace projektu

Řízení projektů Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V.,
Montanregion Krušné hory – Erzgebirge, o.p.s.

Spolupráce/partneři Euroregion Erzgebirge,
Euregio Egrensis; muzea v přeshraničním regionu

Cíl Navázání/rozšíření spolupráce mezi muzei v regionu (např. Annaberg-Buchholz, Karlovy Vary/Jáchymov atd.), včetně muzeí pod Krušnými horami v České republice (Teplice, Most, Chomutov), a hornickými spolky se vzdělávací činností.

Akce 3.1 Organizace setkání zástupců muzeí, případně dalších institucí, za účelem zajištění vzájemné výměny informací
3.2 Příprava a realizace společných přednášek a výstav (lze využít i již existující dvojjazyčné putovní výstavy).

Zdroje Je třeba zkoumat možnosti financování.

6.2.2 Hlavní oblast činnosti: Ochrana a zachování (0)

Sasko (kulturní dědictví)

- ▶ Saské státní ministerstvo pro regionální rozvoj
- ▶ Saský zemský úřad pro památkovou péči

Obce hrají ústřední roli jako obecní orgány památkové péče a v rámci územního plánování přebírají také úkoly ochrany a rozvoje památek světového dědictví a jejich nárazníkových zón v souladu s principy památkové péče.

Česká republika

Na celostátní úrovni je za úkoly spojené s ochranou kulturního dědictví podle zákona o památkové péči odpovědný Odbor památkové péče Ministerstva kultury ČR. Národní památkový ústav (NPÚ) je přímo odpovědný za správu kulturních památek, z nichž některé jsou zároveň památkami světového dědictví UNESCO. NPÚ sleduje stav zachování památek a požadavky týkající se periodického reportingu Centru světového dědictví. Na regionální úrovni se dokumentací, údržbou a ochranou památek zabývají příslušná územní odborná pracoviště (v případě Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří jde o pracoviště Loket pro Karlovarský kraj a pracoviště Ústí nad Labem pro Ústecký kraj). Krajské úřady řídí výkon státní památkové péče v příslušném kraji a plní také úkoly orgánu státní památkové péče, pokud nejsou v působnosti ministerstva kultury nebo vlády. Obce s rozšířenou působností jsou základním prvkem státní památkové péče. Odbornou podporu jim poskytuje Národní památkový ústav. V případě Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří jsou obcemi s rozšířenou působností obce Ostrov, Kadaň a Teplice. Úřady obecních samospráv pečují o kulturní památky v místě ve své působnosti a kontrolují, zda vlastníci památek plní povinnosti uložené zákonem o památkové péči.

Účinná ochrana Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří je nejdůležitějším úkolem pro zachování výjimečné světové hodnoty (OUV) této památky světového dědictví. Zachování OUV musí být dosaženo vhodnou dlouhodobou ochranou a správou pomocí existujících zákonů, předpisů, institucí a/nebo tradic, vhodně vymezenými hranicemi pro účinnou ochranu a propojením ochrany, každodenní správy a udržitelného rozvoje a využívání statku. Pro účely zachování OUV je nutná společná vize ochrany a udržitelného rozvoje Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří, společné chápání jeho významu a závazek ke společnému systému správy a řízení.

Hmotné doklady těžby, které jsou viditelné v krajině, by měly být trvale zachovány a vnímány jako součást historicky ucelené, hornictvím utvářené kulturní krajiny. Ochrana Hornického regionu Erzgebirge /Krušnohoří přispívá k zachování a posílení kulturní identity a svébytnosti hornické kulturní krajiny. Přeshraniční region uznává výjimečnou světovou hodnotu svého historického dědictví a potvrzuje svou vůli chránit, zachovat a předat historické dědictví budoucím generacím.

Celkové cíle

O.1: Posílit odbornou spolupráci a výměnu zkušeností a společné úsilí v oblasti výzkumu a ochrany památek (**budování kapacit**).

O.2: Zajistit účinnou ochranu památky světového dědictví prostřednictvím rozvoje společných postupů a vypracování udržitelné strategie ochrany navržené k ochraně památky světového dědictví a prováděné na mezinárodní, národní a místní úrovni (**účinná ochrana**).

1. opatření: Budování kapacit v různých oblastech (např. památková péče, regionální rozvoj)

Stručný popis

Pro splnění závazků vyplývajících z Úmluvy o ochraně světového dědictví je nutné posílit spolupráci mezi odbornými institucemi obou zemí. Kromě základního porozumění pracovním strukturám a přístupům v obou zemích je třeba najít praktické způsoby, jak výměnu trvale a účinně realizovat. Opatření rovněž zahrnuje vyjasnění otázek týkajících se komunikace a společných administrativních postupů.

Organizace projektu (plánovaná)

Řízení projektů

Saský zemský úřad pro památkovou péči
Saský státní úřad pro archeologii
Národní památkový ústav České republiky
Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V.
Montanregion Krušné hory – Erzgebirge, o.p.s.

Cíl

Společné chápání pracovních struktur (včetně kontaktních osob) na příslušných místech s cílem zajistit ochranu a zachování všech 22 komponent. Vytvoření kapacit v rámci příslušných ministerstev/institucí.

Akce

- 1.1 Příprava seznamu odpovědných institucí a kontaktních osob
- 1.2 Pravidelná odborná výměna informací o opatřeních památkové péče na území památky světového dědictví, příklady (pozitivní i negativní) ochrany a zachování a provádění památkové péče.
- 1.3 Identifikace výzkumných potřeb souvisejících s památkou světového dědictví: které informace chybí?
Identifikace nedostatků ve výzkumu.
- 1.4 Uskutečnění seminářů zaměřených na budování kapacit s cílem zlepšit porozumění různým postupům a pracovním metodám saských a českých orgánů; určení možných kontaktních míst a příležitostí k výměně.

Zdroje

Je třeba zkoumat možnosti financování.

2. opatření: Vypracování společné strategie pro ochranu a zachování

Stručný popis

S ohledem na národní monitorovací systémy by měl být vytvořen společný systém, který by zajistil lepší spolupráci, a tím i lepší ochranu. Kromě výměny zkušeností/odborných znalostí a dalšího rozvoje postupů je třeba usilovat o využívání stejných technologií a hodnot. Výsledkem bude rámec pro ochranu kulturního dědictví v obou zemích, a tím i sladěný mechanismus ochrany komponent světového dědictví.

Organizace projektu

Řízení projektů

Saský zemský úřad pro památkovou péči
Národní památkový ústav České republiky

Partneři

Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V.
Montanregion Krušné hory - Erzgebirge, o.p.s.

Cíl

Vypracovat společný přístup k zajištění ochrany a zachování. K dosažení tohoto cíle je nezbytná společná strategie ochrany odvozená mimo jiné z výsledků periodického reportingu.

Akce

- 2.1 Vypracování společné strategie pro zachování OUV statku a stanovení společných cílů a zásad památkové péče, mimo jiné na základě definice společných hrozeb a odborné výměny.
- 2.2 Provádět každoroční školení za účelem zavedení koordinovaného/přeshraničního monitoringu s cílem sdílet zkušenosti a osvědčené postupy.
- 2.3 Koordinace společných klíčových ukazatelů pro monitoring a rozvoj přeshraničního systému monitoringu.
- 2.4 Bilaterální školení k rozvoji společného systému monitoringu.

Zdroje

Je třeba zkoumat možnosti financování.

6.2.3 Hlavní oblast činnosti: Vzdělávání a interpretace (V)

Jedním z hlavních úkolů spojených se získáním titulu „památky světového dědictví“ je kromě ochrany a zachování výjimečné světové hodnoty této památky také osvěta veřejnosti. Důraz je kladen zejména na vzdělávání mladých lidí, neboť pouze oni mohou zajistit zachování a udržitelné využívání světového dědictví v dlouhodobém horizontu. Osvětová činnost přispívá ke zvýšení povědomí lidí o mimořádném významu památky v celosvětovém kontextu, a tím i k posílení její ochrany a zachování a k posílení odpovědnosti za společné dědictví. Památka světového dědictví Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří má vysoký potenciál pro osvětovou a vzdělávací činnost. V lokalitách světového dědictví lze ve spolupráci s místními institucemi a návštěvníckými zařízeními získat primární informace o podobě a významu těchto památek, pochopit globální souvislosti a získat podněty pro vlastní činnost. Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří může jako místo vzdělávání přispět k posílení identity obyvatel regionu, k mezikulturnímu dialogu, k získání trvalých informací o autentických památkách a k poznání významu kulturního dědictví. Cílem opatření v oblasti vzdělávání je posílit význam hornického regionu jako místa mimoškolního vzdělávání. K tomu jsou třeba vzdělávací nabídky různých formátů a metody, které mladé lidi osloví, dají jim prostor k realizaci vlastních nápadů, dlouhodobě je zapojí a naučí je potřebným dovednostem. Navrhované akce přímo navazují na výsledky přeshraničního projektu Interreg 5A „Naše světové dědictví - Hornická kulturní krajina Erzgebirge/Krušnohoří“ financovaného z evropských fondů a jsou dalším důležitým krokem v oblasti vzdělávání a zprostředkování.

Úkoly a odpovědnosti

Za správu světového dědictví na regionální úrovni v Sasku je zodpovědný Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V. Mezi úkoly sdružení patří monitorování výjimečné světové hodnoty, implementace Charty Montanregionu Erzgebirge, sdružování a koordinace všech zúčastněných stran v souladu s Úmluvou o ochraně světového dědictví, další rozvoj kulturní krajiny v souladu s ustanoveními Úmluvy o ochraně světového dědictví a posilování povědomí o statku mezi obyvatelstvem a návštěvníky regionu.

Z pověření Ministerstva kultury ČR koordinuje správu české části statku obecně prospěšná společnost Montanregion Krušné hory – Erzgebirge, o.p.s.. Správní a dozorčí rada je složena ze zástupců obou krajů, Karlovarského a Ústeckého. Hlavními úkoly site managera (národního koordinačního místa) jsou kromě ochrany a zachování také účast na public relations, budování značky a vzdělávací činnosti.

Celkové cíle

V.1 Zintenzivnění přeshraniční spolupráce s cílem posílit chápání společného světového dědictví: Aktéři na německé a české straně budou společně analyzovat, co je možné udělat v oblasti vzdělávání pro rozvoj společného chápání společného světového dědictví. Na základě výsledků této analýzy vypracují a zavedou koordinované vzdělávací nabídky. Význam společného dědictví musí být prezentován podobným způsobem na obou stranách hranice a musí být zdůrazněn jeho přeshraniční charakter.

V.2 Předávání znalostí o světovém dědictví a jeho základních idejích, o výjimečné světové hodnotě a významu světového dědictví:

Aktéři na německé a české straně budou společně analyzovat, jaké didaktické materiály v oblasti světového dědictví již na obou stranách existují a pro jaké cílové skupiny (žáci a studenti, učitelé, průvodci, pracovníci informačních center a muzeí atd., spolky, široká veřejnost – místní obyvatelé a turisté) jsou tyto materiály určeny, a případně navrhnou jejich úpravu a optimální model zprostředkování pro různé cílové skupiny.

V.3 Světové dědictví jako součást učebních osnov: zakotvení tématu „světové dědictví“ v učebních osnovách v Sasku a České republice: Aktéři na německé a české straně budou společně analyzovat, co lze udělat pro začlenění vzdělávacího poslání světového dědictví do učebních osnov českých a saských škol.

1. opatření: Vytvoření materiálů a vzdělávacích modulů pro školy a zprostředkující subjekty	
Stručný popis	Docílit, aby všichni aktéři v oblasti zprostředkování měli stejné znalosti o světovém dědictví; podpora přeshraniční spolupráce s cílem posílit povědomí obyvatelstva o světovém dědictví; vyhodnocení stávajících materiálů a jejich případné úpravy s ohledem na optimální formy vzdělávání a osvěty.
Organizace projektu	
Řízení projektů	Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V. Montanregion Krušné hory – Erzgebirge, o.p.s.
Partneři	Odborní pedagogičtí a vědečtí pracovníci; školy a muzea v regionu, případně také Ministerstvo školství (CZ) a Saský zemský úřad pro školství a kulturu (DE).
Cíl	Společná přeshraniční komunikace témat souvisejících se světovým dědictvím prostřednictvím formátů zaměřených na standardy UNESCO; vytváření nabídek a materiálů, zejména pro nové cílové skupiny (mateřské školy, základní školy, střední školy I a II); navázání dlouhodobé přeshraniční spolupráce mezi školami a mimoškolními zařízeními.
Akce	<p>1.1 Vyhodnocení stávajících materiálů pro školy a zprostředkující subjekty s ohledem na jejich použitelnost a analýzu potřeb (také pro nové skupiny, jako jsou školky, střediska mimoškolní péče, základní školy, střední školy I a II).</p> <p>1.2 Vývoj a realizace dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Další vzdělávání pedagogických pracovníků (učitelů mateřských škol, vychovatelů atd.) v Sasku a v České republice.</p> <p>1.3 Vývoj a realizace vzdělávacích nabídek pro příslušné aktéry mediace podle potřeb a s ohledem na zavádění a realizaci moderních metod a formátů mediace; tvorba materiálů jako podkladů pro obsah a formáty mediace.</p> <p>1.4 Tvorba didaktických materiálů a zprostředkovatelských formátů pro školy, střediska mimoškolní péče a denní stacionáře (se zaměřením na předškolní vzdělávání, základní školy), také pro online výuku.</p> <p>1.5 Rozvoj a zavádění přeshraničních školních a mimoškolních projektů zahrnujících vzdělávací místa s cílem vybudovat dlouhodobou spolupráci; zavedení a zavedení pravidelných výměn studentů a učitelů.</p> <p>1.6 Analýza učebních osnov a vyhodnocení možností začlenění tématu světového dědictví jako cíle vzdělávacích plánů s ohledem na struktury/odpovědnosti v Sasku a České republice; vypracování nové verze/doplnění učebních osnov ve spolupráci s odpovědnými orgány a institucemi.</p>
Zdroje	Je třeba zkoumat možnosti financování

2. opatření: Zintenzivnění přeshraniční spolupráce a vytváření sítí (navazování a rozšiřování spolupráce a výměna informací)

Stručný popis

Zintenzivnění spolupráce aktérů na německé a české straně s příslušnými institucemi prostřednictvím různých projektů, vytváření příležitostí pro propojování institucí, společná příprava a realizace přeshraničních akcí. Kromě toho budou vytvořena opatření pro komunikaci týkající se odpovědnosti/informací/materiálů/financování.

Organizace projektu

Řízení projektů

Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V.
Montanregion Krušné hory – Erzgebirge, o.p.s.

Partneři

Kulturní instituce (muzea, sbírky, spolky atd.),
zástupci Euroregionu Erzgebirge/Krušnohoří a Euregia Egrensis

Akce

- 2.1 Podpora přeshraniční spolupráce s cílem posílit povědomí místních obyvatel o společném světovém dědictví a zvýšit znalosti o světovém dědictví.
- 2.2 Navázání a rozšíření spolupráce mezi muzei v regionu na obou stranách hranice a zavedení pravidelných setkání za účelem výměny informací s cílem zprostředkovat světové dědictví.
- 2.3 Koordinace a organizace společných akcí, jako jsou přednášky a výstavy, a projektů v oblasti kulturního vzdělávání.
- 2.4 Příprava a prezentace modulů pro školy s informacemi o možnostech financování, povinnostech, formátech atd. na příslušných internetových stránkách národních kanceláří světového dědictví.
- 2.5 Prezentace povinností, materiálů, informací a událostí prostřednictvím nové společné platformy (nebo s využitím stávajících).

Zdroje

Je třeba zkoumat možnosti financování.

3. opatření: Dokumentace vzpomínek pamětníků saského a českého hornictví

Stručný popis	Znalosti o památce světovém dědictví lze rozšiřovat prostřednictvím zpracování a hodnocení sbírek relevantních pro statek v muzeích a archivech. Také přeshraniční projekty pamětníků (orální historie, mezigenerační projekty) přispívají k pochopení historie hornictví a mohou řešit její specifika.
Organizace projektu	
Řízení projektů	Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V. Montanregion Krušné hory – Erzgebirge, o.p.s.
Partneři	Kulturní instituce (muzea, sbírky, sdružení atd.)
Cíl	Podpora přeshraniční spolupráce s cílem posílit povědomí místních obyvatel o hornické historii statku a rozšířit znalosti o společném světovém dědictví.
Akce	3.1 Zpracování a vyhodnocení/interpretace archivních fondů (překlad do současné němčiny a češtiny) 3.2 Vytvoření přeshraniční digitální databáze pro přehled sbírek světového dědictví (archiválie a předměty) 3.3 Vývoj a realizace přeshraničního projektu pamětníků pro dokumentaci hornické historie s významem pro statek (např. orální historie); spolupráce s projekty, které již probíhají na obou stranách hranice.
Zdroje	Je třeba zkoumat možnosti financování.

6.2.4 Hlavní oblast činnosti: Udržitelný cestovní ruch (C)

Památky světového dědictví jsou turistickou atrakcí. Také v Hornickém regionu Erzgebirge/Krušnohoří hraje cestovní ruch významnou roli. Mezinárodně významnou hornickou krajinu je třeba viditelně a hmatatelně přiblížit návštěvníkům/turistům. Cílem je dosáhnout udržitelného cestovního ruchu, který přispívá k ochraně, zachování a zprostředkování výjimečné světové hodnoty statku. To vyžaduje cílenou spolupráci mezi správci světového dědictví a managementem cestovního ruchu, zejména proto, aby nedošlo k ohrožení památek světového dědictví například v důsledku nadměrného turismu, nešetrného zacházení nebo poškozování.

Cílem opatření v oblasti cestovního ruchu je proto kvalitní přeshraniční prezentace a zpřístupňování světového dědictví, které budou v souladu s požadavky na ochranu památek světového dědictví a potřebami místních obyvatel. Pro prezentaci výjimečné světové hodnoty jsou nutné jednotné zásady a nutné je také zvážit, jak lze památku světového dědictví a její výjimečnou světovou hodnotu začlenit do turistických balíčků a marketingu cestovního ruchu, a to s důrazem na autentický zážitek. Současně je třeba prověřit, jak může světové dědictví jakožto další atrakce podpořit cestovní ruch jako důležitou oblast ekonomiky.

Úkoly a odpovědnosti

Národní koordinační místa (site manageri) jsou podporována v oblasti marketingu a rozvoje cestovního ruchu partnery na obou stranách hranice.

Tourismusverband Erzgebirge e.V. (TVE): jeho úkolem je začlenit Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří do regionální strategie cestovního ruchu a vypracovat komplexní marketingovou koncepci cestovního ruchu. Vhodný způsob přijímání návštěvníků a jejich zkušeností (zážitků) musí být koordinován s provozovateli turistických zařízení a ve spolupráci s gastronomickými a ubytovacími zařízeními. Je třeba vypracovat kvalitní turistické nabídky pro marketing památek světového kulturního dědictví, začlenit je do stávajících tematických strategií a uvést je na celosvětový trh.

Destinační agentura Krušnohoří: cílem této agentury je pozitivní prezentace a marketing českého Krušnohoří, propojení aktérů v cestovním ruchu na obou stranách hranice, vytváření turistických nabídek pro různé cílové skupiny a propagace cestovního ruchu, zejména v oblasti přírody a venkova.

Celkové cíle

C.1 Zintenzivnění přeshraniční spolupráce v oblasti marketingu, projektů, infrastruktury a produktů pro přeshraniční poznávání Montanregionu

C.2 Zviditelnění regionu jako přeshraniční památky světového dědictví UNESCO

C.3 Koordinace společných produktů a opatření na podporu udržitelného přeshraničního cestovního ruchu v oblasti světového dědictví

1. opatření: Společný vývoj a zpracování strategie v oblasti kvality, interpretace, destinace a udržitelnosti

Stručný popis

Zintenzivnění přeshraniční spolupráce v oblasti marketingu, projektů, infrastruktury a produktů pro přeshraniční poznávání hornického regionu;

Realizace cílů udržitelnosti formulovaných v koncepci cestovního ruchu v souladu se standardy UNESCO pro památky světového dědictví.

Organizace projektu

Řízení projektů

Destinační agentura Krušnohoří, z.s.
Tourismusverband Erzgebirge e. V.
Montanregion Krušné hory – Erzgebirge, o.p.s.
Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V.

Partneři

Aktéři v oblasti cestovního ruchu

Cíl

Formulování společné vize a poslání pro udržitelné zhodnocení světového dědictví v oblasti cestovního ruchu prostřednictvím rozvoje společné rozvoje ve vztahu ke světovému dědictví v oblastech kvality, destinace a udržitelnosti.

Akce

- 1.1 Pořádání seminářů zaměřených na rozvoj vize pro přeshraniční turistické zhodnocení statku.
- 1.2 Vypracování opatření pro realizaci společné vize cestovního ruchu v oblasti destinace, interpretace, udržitelnosti a kvality.
- 1.3 Vývoj a vytvoření odolné pracovní struktury/sítě jako základu pro udržitelnou a trvalou přeshraniční spolupráci.
- 1.4 Implementace koncepce udržitelného cestovního ruchu pro statek v souladu s požadavky a pokyny UNESCO (Toolkit Sustainable Tourism according to the UNESCO Standards) a začlenění výsledků do strategie udržitelnosti destinací.
- 1.5 Vytvoření aktivní, trvalé a udržitelné přeshraniční infrastruktury pro propojení turistických destinací: vyhodnocení stávající Sasko-české stříbrné stezky a analýza potřeb z hlediska udržitelnosti; vývoj a realizace produktů a nabídek pro marketing a práci s veřejností.

Zdroje

Je třeba zkoumat možnosti financování

2. opatření: Společný přeshraniční rozvoj plánovaných návštěvnických center světového dědictví

Stručný popis

Plánovaná návštěvnická centra světového dědictví hrají rozhodující roli v přeshraniční realizaci a marketingu statku. Intenzivní spoluprací a realizací návštěvnických center v Sasku a Česku lze společně zhodnotit statek v oblasti cestovního ruchu.

Organizace projektu

Řízení projektů

Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V.
Montanregion Krušné hory – Erzgebirge, o.p.s.
Destinační agentura Krušnohoří, z.s.
Tourismusverband Erzgebirge e. V.

Partneři

Obce a města (Sasko), krajské úřady (Česko)

Cíl

Společná přeshraniční koordinace plánovaných návštěvnických center světového dědictví za účelem realizace společného marketingu cestovního ruchu.

Akce

2.1 Vypracování jednotné a koordinované koncepce turistického marketingu návštěvnických center světového dědictví včetně informačních míst světového dědictví v přeshraničním kontextu.
2.2 Vytvoření pracovní skupiny se všemi zainteresovanými stranami na saské i české straně pro pravidelnou výměnu informací.

Zdroje

Je třeba zkoumat možnosti financování.

7. Harmonogram přezkumu Mezinárodního management plánu

Mezinárodní management plán je vypracován na šestileté období, které začne po jeho schválení Bilaterální řídicí skupinou v roce 2024. Jde o otevřený dokument, který bude monitorován, vyhodnocován a aktualizován se zaměřením na prioritní opatření v krátkodobém a střednědobém horizontu.

8. Mapy sériového statku

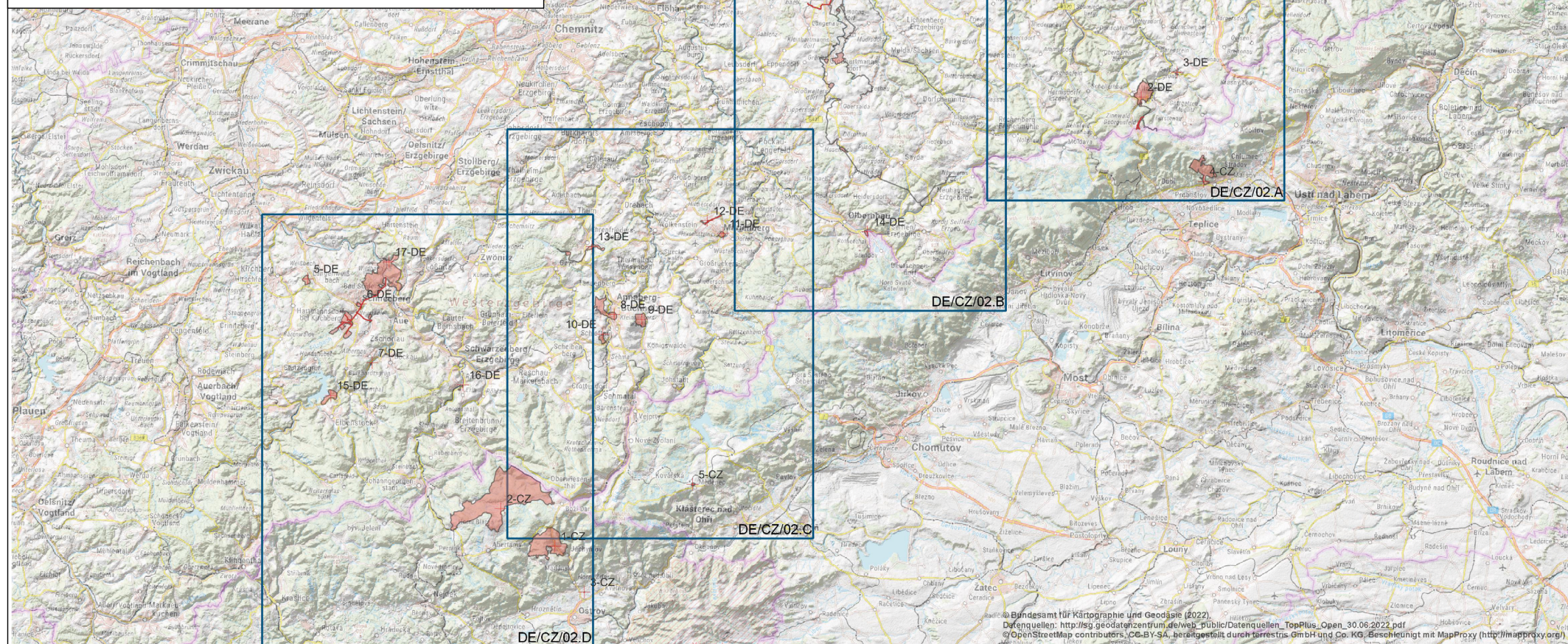
Überblickskarte/Přehledná mapa/Overview map
Welterbe Montanregion Erzgebirge/Krušnohoří
Památká světového dědictví Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří
World Heritage Erzgebirge/Krušnohoří Mining Region,

+ Hauptidentifizierungspunkt
 Hlavní identifikační bod
 Main identification point

1:400.000

Kartenprojektion/Mapová projekce/Map projection:
 WGS 84 UTM Zone 33N

1-DE Hochmittelalterliche Silberbergwerke Dippoldiswalde
 2-DE Bergbaulandschaft Altenberg-Zinnwald
 3-DE Verwaltungszentrum Lauenstein
 4-DE Bergbaulandschaft Freiberg
 5-DE Bergbaulandschaft Hoher Forst

6-DE Bergbaulandschaft Schneeberg
 7-DE Blaufarbenwerk Schindlers Werk
 8-DE Bergbaulandschaft Annaberg-Frohnau
 9-DE Bergbaulandschaft Pöhlberg
 10-DE Bergbaulandschaft Buchholz

11-DE Historische Altstadt von Marienberg
 12-DE Bergbaulandschaft Lauta
 13-DE Bergbaulandschaft Ehrenfriedersdorf
 14-DE Saigerhütte Grünthal
 15-DE Bergbaulandschaft Eibenstock

16-DE Bergbaulandschaft Rother Berg
 17-DE Uranbergbaulandschaft

1-CZ Bergbaulandschaft Jáchymov
 2-CZ Bergbaulandschaft Abertamy – Boží Dar – Horní Blatná
 3-CZ Roter Turm des Todes
 4-CZ Bergbaulandschaft Krupka
 5-CZ Bergbaulandschaft Mědník

1-DE Vrcholně středověké stříbrné doly v Dippoldiswalde
 2-DE Hornická krajina Altenberg-Zinnwald
 3-DE Správní centrum Lauenstein
 4-DE Hornická krajina Freiberg
 5-DE Hornická krajina Hoher Forst

6-DE Hornická krajina Schneeberg
 7-DE Schindlerova továrna na modrou barvu
 8-DE Hornická krajina Annaberg-Frohnau
 9-DE Hornická krajina Pöhlberg
 10-DE Hornická krajina Buchholz

11-DE Historické centrum Marienbergu
 12-DE Hornická krajina Lauta
 13-DE Hornická krajina Ehrenfriedersdorf
 14-DE Vyocevací hut v Grünthalu
 15-DE Hornická krajina Eibenstock

16-DE Hornická krajina Rother Berg
 17-DE Hornická krajina těžby uranu

1-CZ Hornická krajina Jáchymov
 2-CZ Hornická krajina Abertamy – Boží Dar – Horní Blatná
 3-CZ Rudá věž smrti
 4-CZ Hornická krajina Krupka
 5-CZ Hornická krajina Mědník

1-DE Dippoldiswalde Medieval Silver Mines
 2-DE Altenberg-Zinnwald Mining Landscape
 3-DE Lauenstein Administrative Centre
 4-DE Freiberg Mining Landscape
 5-DE Hoher Forst Mining Landscape

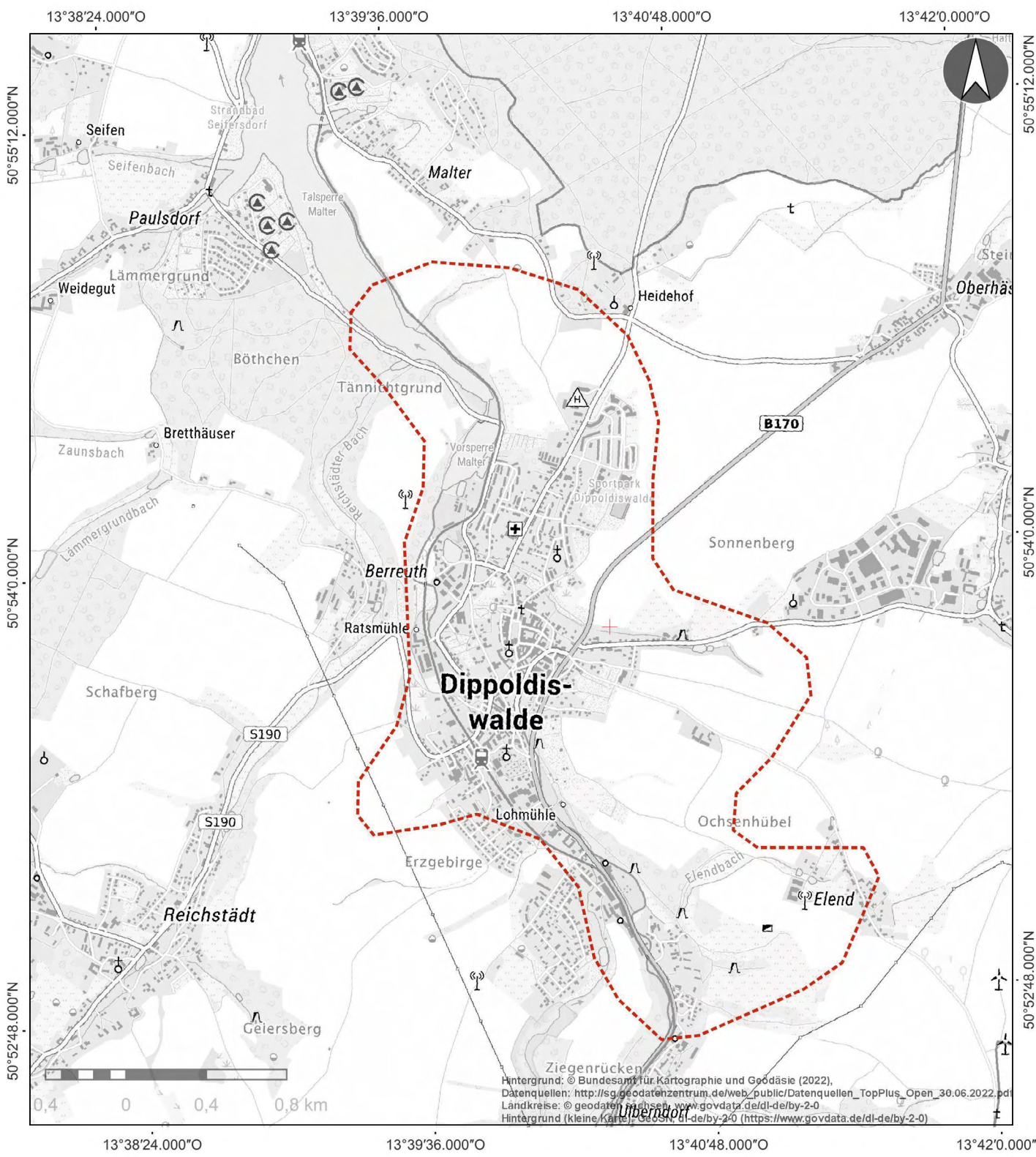
6-DE Schneeberg Mining Landscape
 7-DE Schindlers Werk Smalt Works
 8-DE Annaberg-Frohnau Mining Landscape
 9-DE Pöhlberg Mining Landscape
 10-DE Buchholz Mining Landscape

11-DE Marienberg Mining Town
 12-DE Lauta Mining Landscape
 13-DE Ehrenfriedersdorf Mining Landscape
 14-DE Grünthal Silver Copper Liquefaction Works
 15-DE Eibenstock Mining Landscape

16-DE Rother Berg Mining Landscape
 17-DE Uranium Mining Landscape

1-CZ Jáchymov Mining Landscape
 2-CZ Abertamy-Boží Dar-Horní Blatná Mining Landscape
 3-CZ The Red Tower of Death
 4-CZ Krupka Mining Landscape
 5-CZ Mědník Hill Mining Landscape

Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022).
 Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
 © OpenStreetMap contributors, CC-BY-SA, bereitgestellt durch terrestris GmbH und Co. KG, Beschleunigt mit MapProxy (<http://mapproxy.org/>)

1-DE
Hochmittelalterliche
Silberbergwerke Dippoldiswalde
Vrcholně středověké stříbrné
doly v Dippoldiswalde
Dippoldiswalde Medieval
Silver Mines

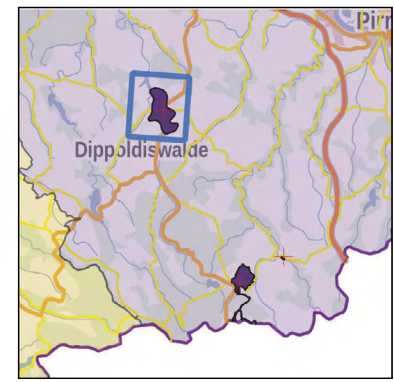
- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Unter Tage
podzemí
underground

1:25.000

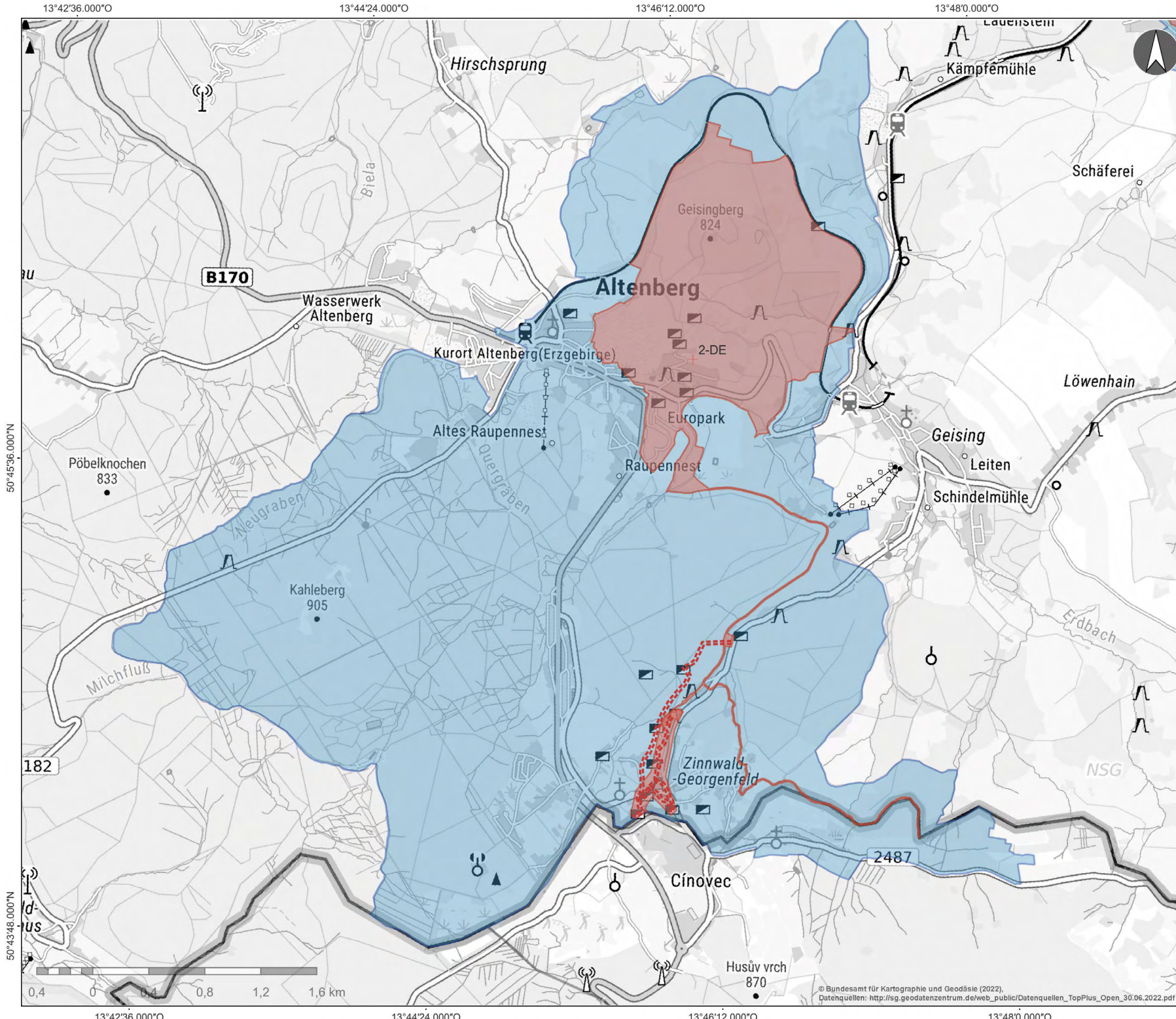

Welterbe Montanregion
 Erzgebirge/Krušnohoří
 Welterbe Montanregion
 Erzgebirge e.V.

Kartenprojektion/Mapová
 projekce/Map projection:
 WGS 84 UTM Zone 33N

Hintergrund: © Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022),
 Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
 Landkreise: © geodatenzentrum, www.govdata.de/dl-de/by-2-0
 Hintergrund (kleine Karte): GeoSN, <https://www.govdata.de/dl-de/by-2-0>

2-DE
Bergbaulandschaft
Altenberg-Zinnwald

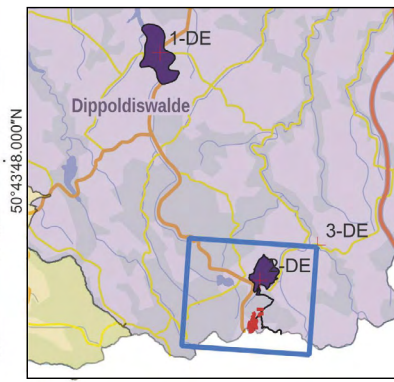
Hornická krajina
Altenberg-Zinnwald

Altenberg-Zinnwald
Mining Landscape

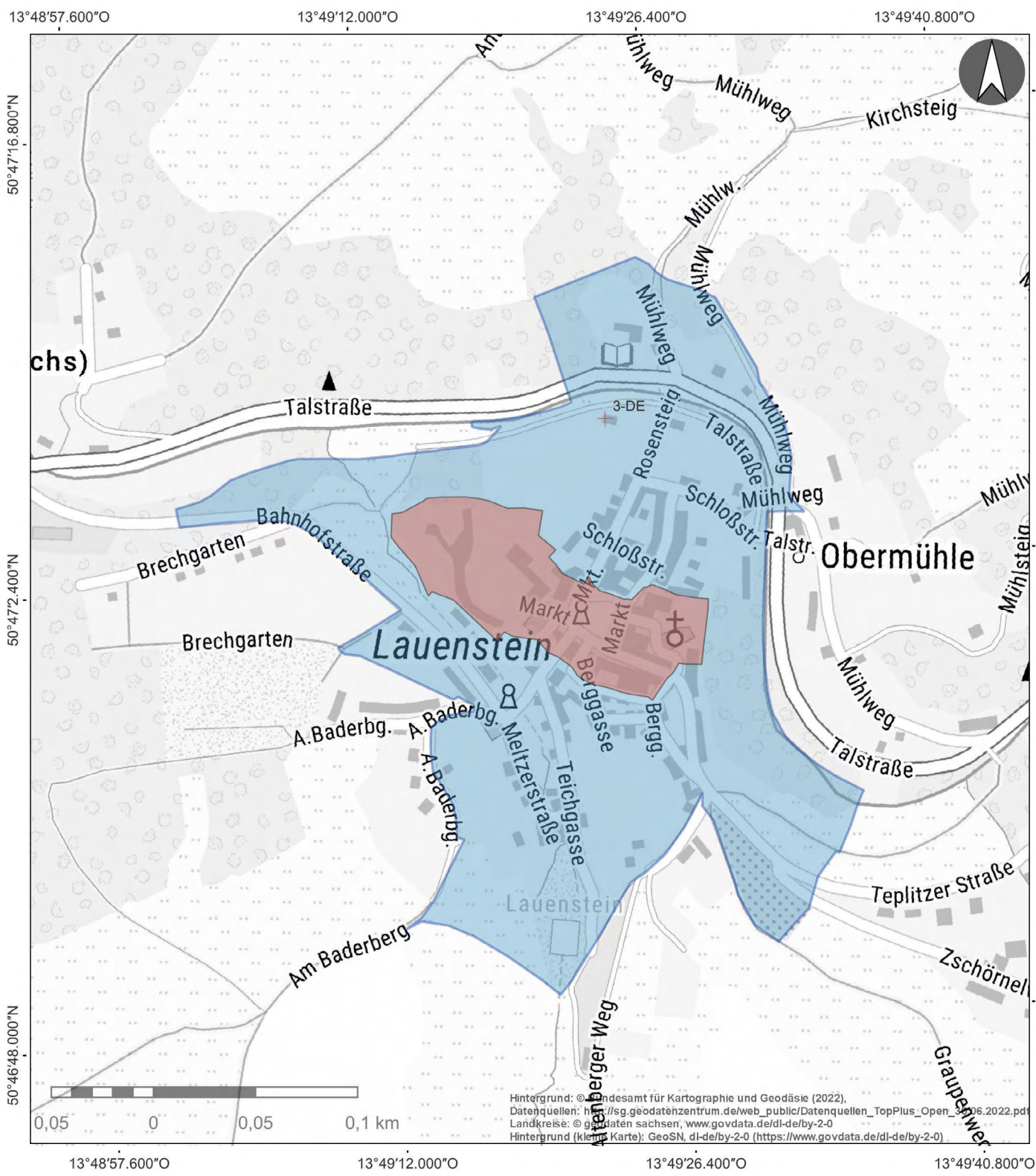
- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone
- Unter Tage
podzemí
underground

1:25.000

Kartenprojektion/Mapová
 projekce/Map projection:
 WGS 84 UTM Zone 33N

© Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022).
 Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf

3-DE
Verwaltungszentrum
Lauenstein

Správní centrum
Lauenstein

Lauenstein
Administrative Centre

- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone

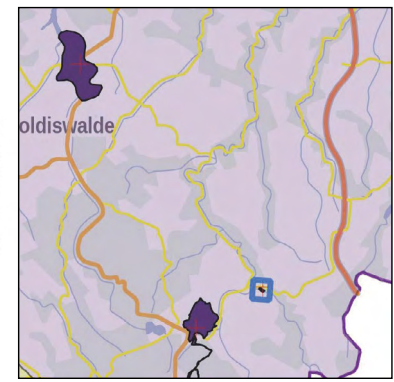
1:5.000

Kartenprojektion/Mapová projekce/Map projection:
WGS 84 UTM Zone 33N

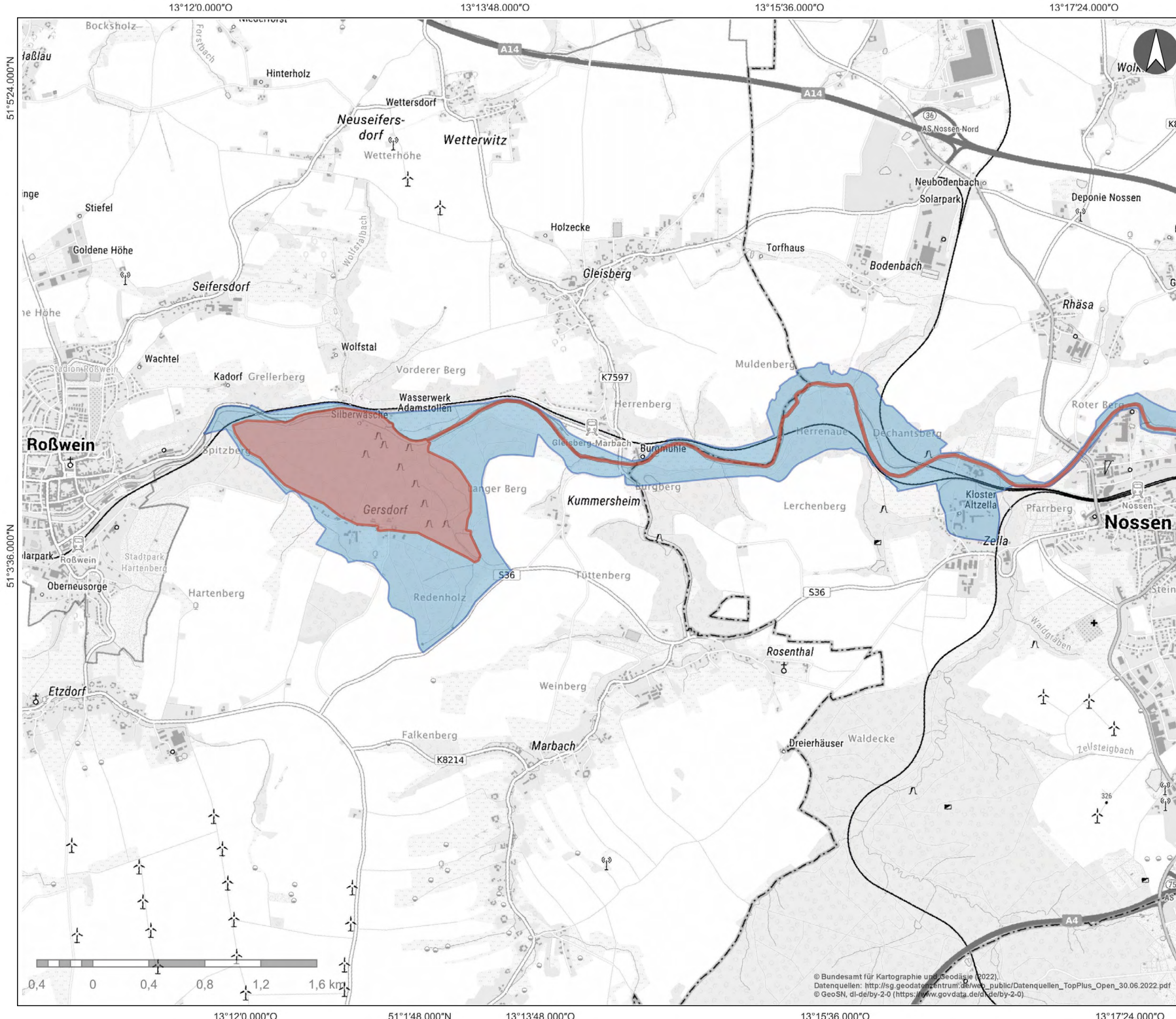

Welterbe Montanregion
Erzgebirge/Krušnohoří

—+— Welterbe Montanregion
Erzgebirge e. V.

Hintergrund: © Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022),
Datenquellen: https://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_06.2022.pdf
Landkreise: © geodaten sachsen, www.govdata.de/dl-de/by-2-0
Hintergrund (Klein-Karte): GeoSN, dl-de/by-2-0 (<https://www.govdata.de/dl-de/by-2-0>)

4-DE
Bergbaulandschaft Freiberg
Hornická krajina Freiberg
Freiberg Mining Landscape
Karte/map/Map DE/04.1

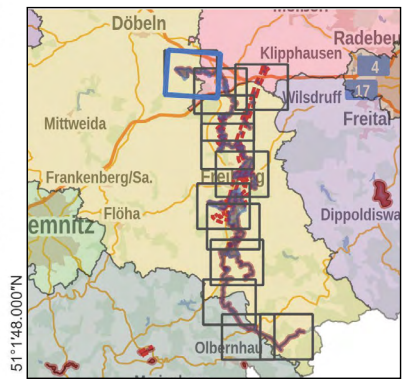
- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone
- Unter Tage
podzemí
underground

1:25.000

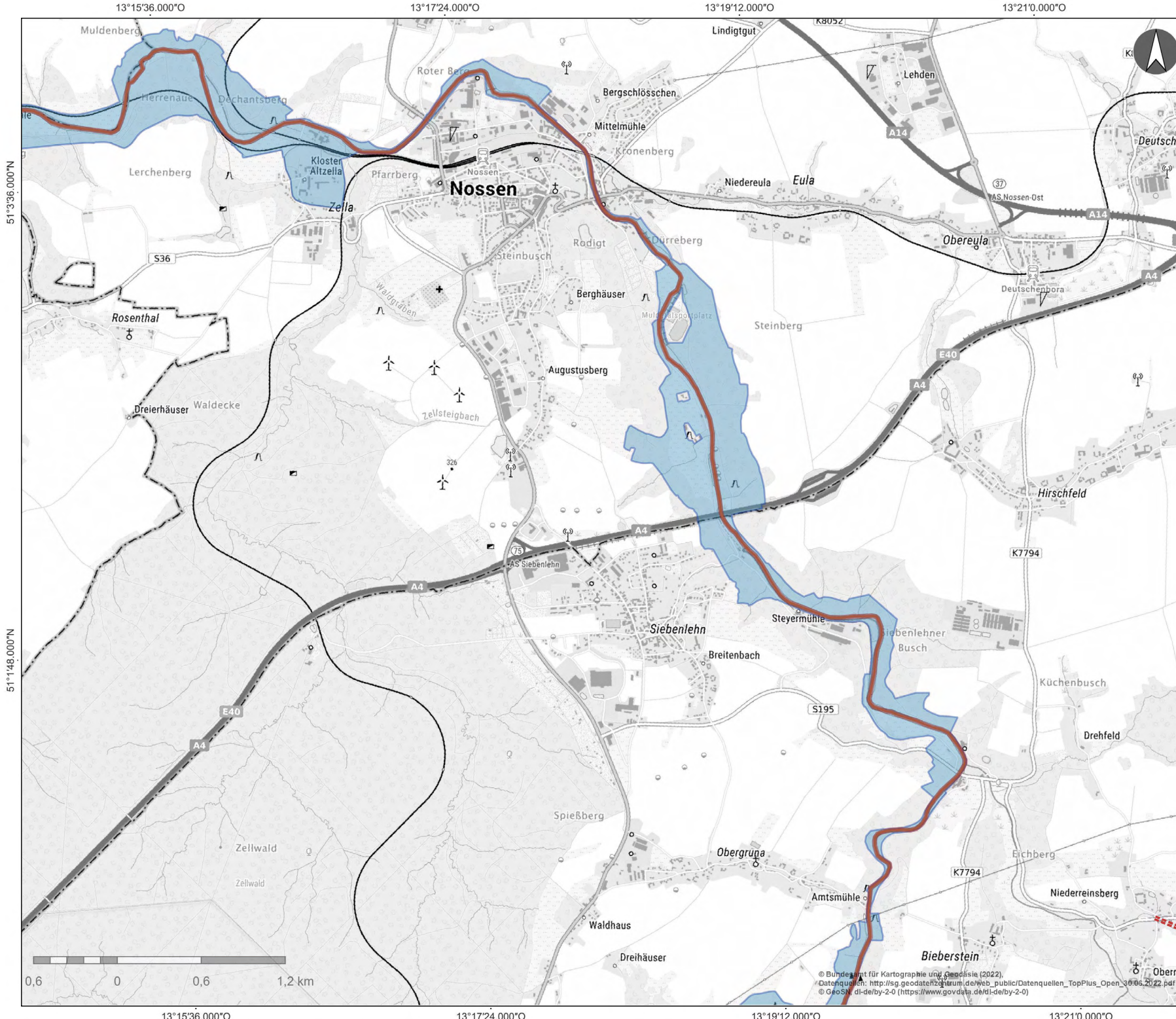

Kartenprojektion/Mapová projekce/Map projection:
WGS 84 UTM Zone 33N

Welterbe Montanregion
Erzgebirge e.V.

© Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022)
Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
© GeoSN, dl-delby-2-0 (<https://www.govdata.de/delby-2-0>)

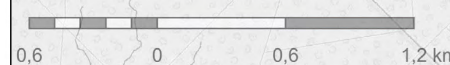

4-DE
Bergbaulandschaft Freiberg
Hornická krajina Freiberg
Freiberg Mining Landscape
Karte/map/Map DE/04.2

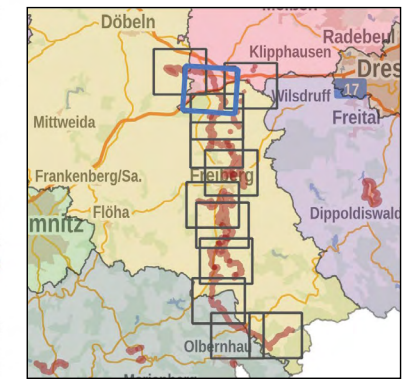
- Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone
- Unter Tage
podzemí
underground

1:25.000

Kartenprojektion/Mapová
projekce/Map projection:
WGS 84 UTM Zone 33N

© Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022),
 Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
 © GeoSN - dl-delby-2-0 (<https://www.govdata.de/dl-delby-2-0>)

13°15'36.000°O 13°17'24.000°O 13°19'12.000°O 13°21'0.000°O

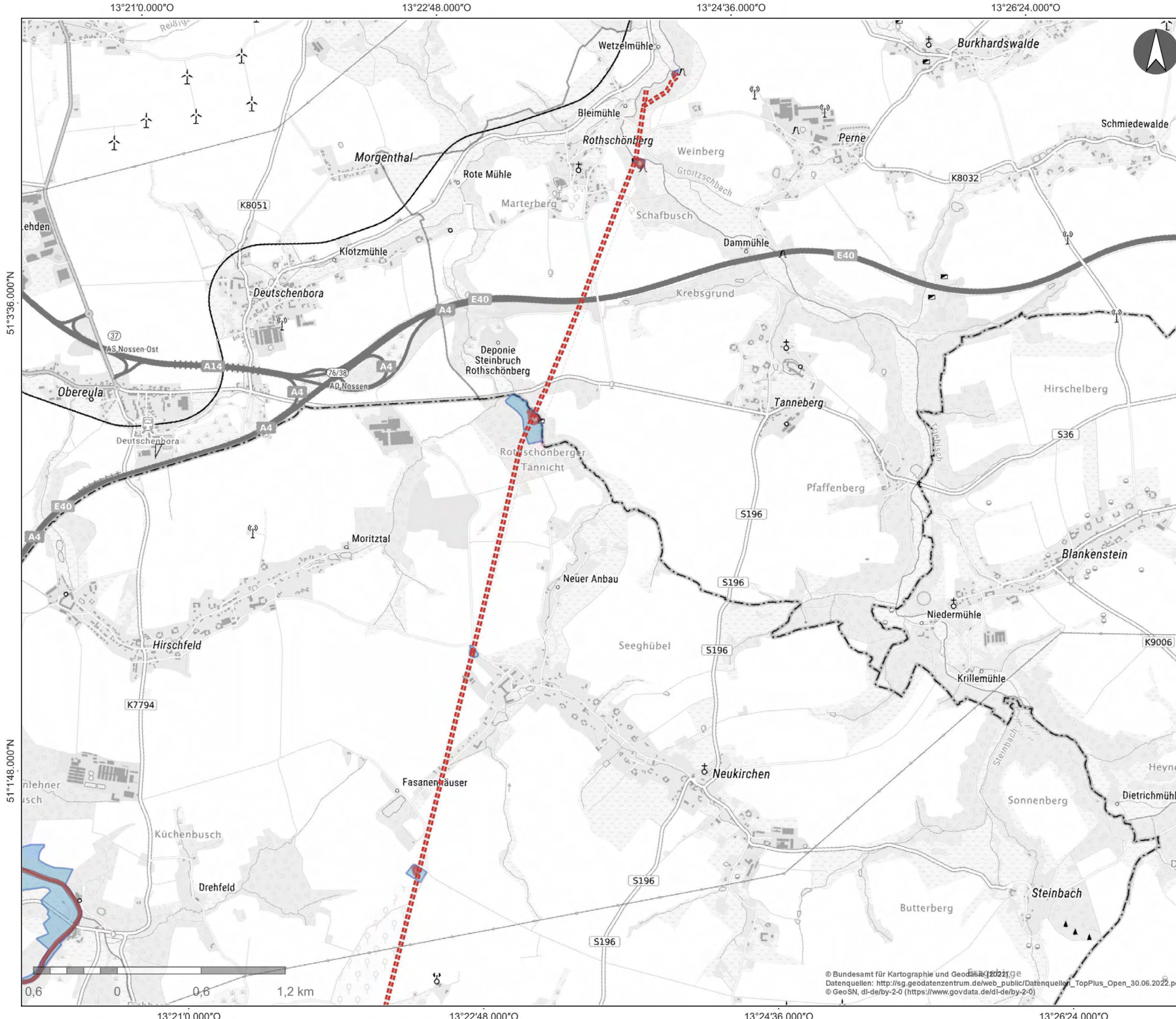
51°3'36.000"N

51°1'48.000"N

51°3'36.000"N

51°1'48.000"N

13°21'0.000°O

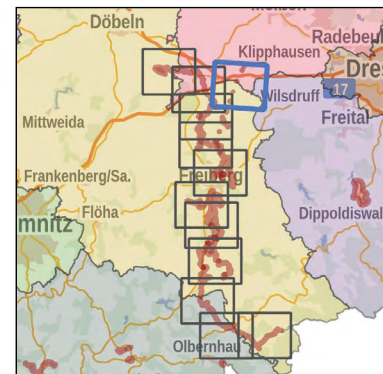

4-DE
Bergbaulandschaft Freiberg
Hornická krajina Freiberg
Freiberg Mining Landscape
Karte/map/Map DE/04.3

- Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone
- Unter Tage
podzemí
underground

1:25.000

Welterbe Montanregion
 Erzgebirge/Krušnohoří
 Karte/Map
 WGS 84 UTM Zone 33N

© Bundesamt für Kartographie und Geodäsie 2022
 Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
 © GeoSN, dl-de/by-2-0 (<https://www.govdata.de/dl-de/by-2-0>)

51°33'36.000"N

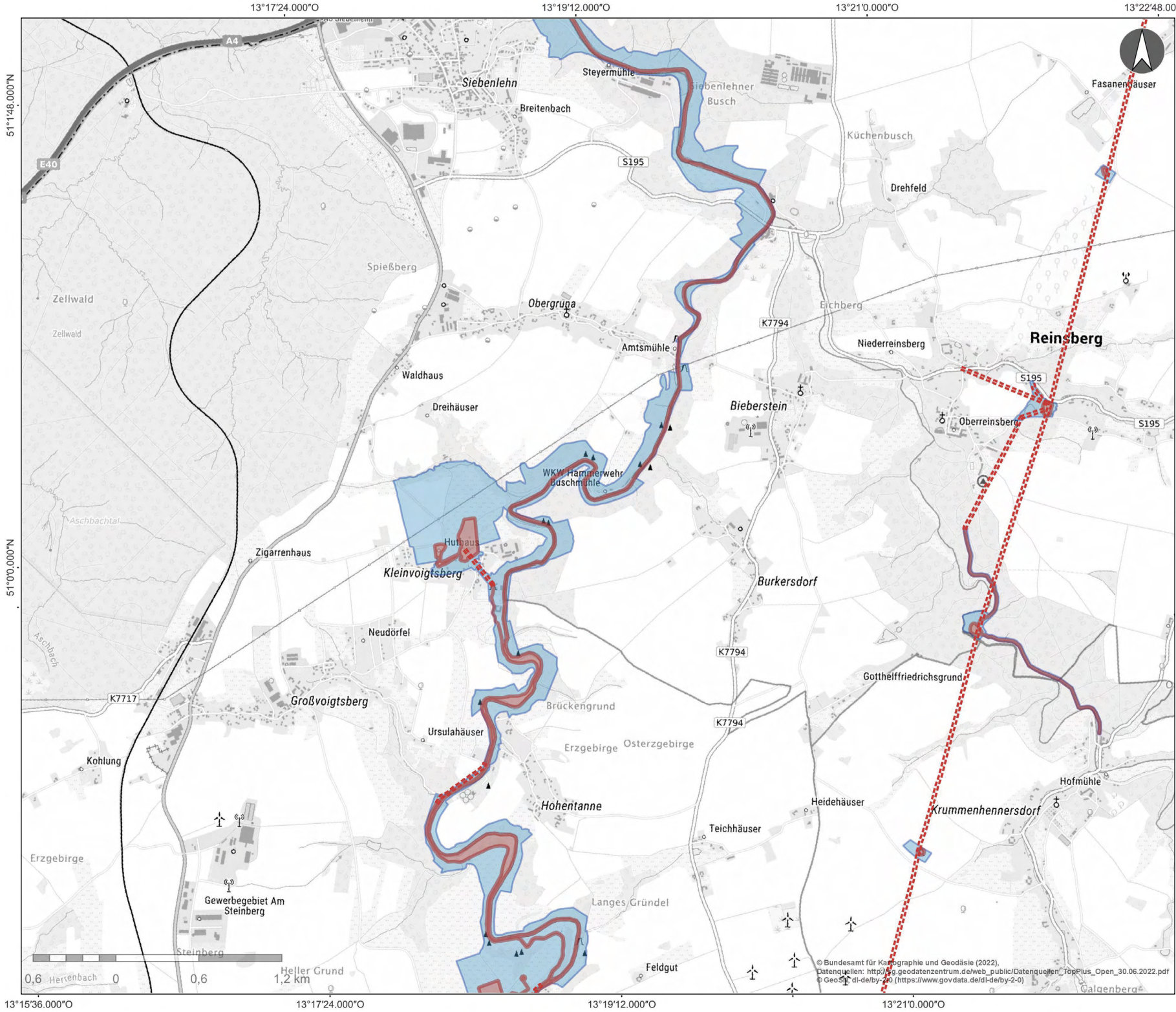
51°33'36.000"N

51°14'48.000"N

51°14'48.000"N

13°21'0.000°O 13°22'48.000°O 13°24'36.000°O 13°26'24.000°O

4-DE
Bergbaulandschaft Freiberg
Hornická krajina Freiberg
Freiberg Mining Landscape
Karte/map/Map DE/04.4

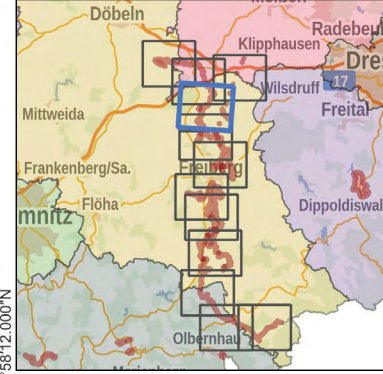
- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone
- Unter Tage
podzemí
underground

1:25.000

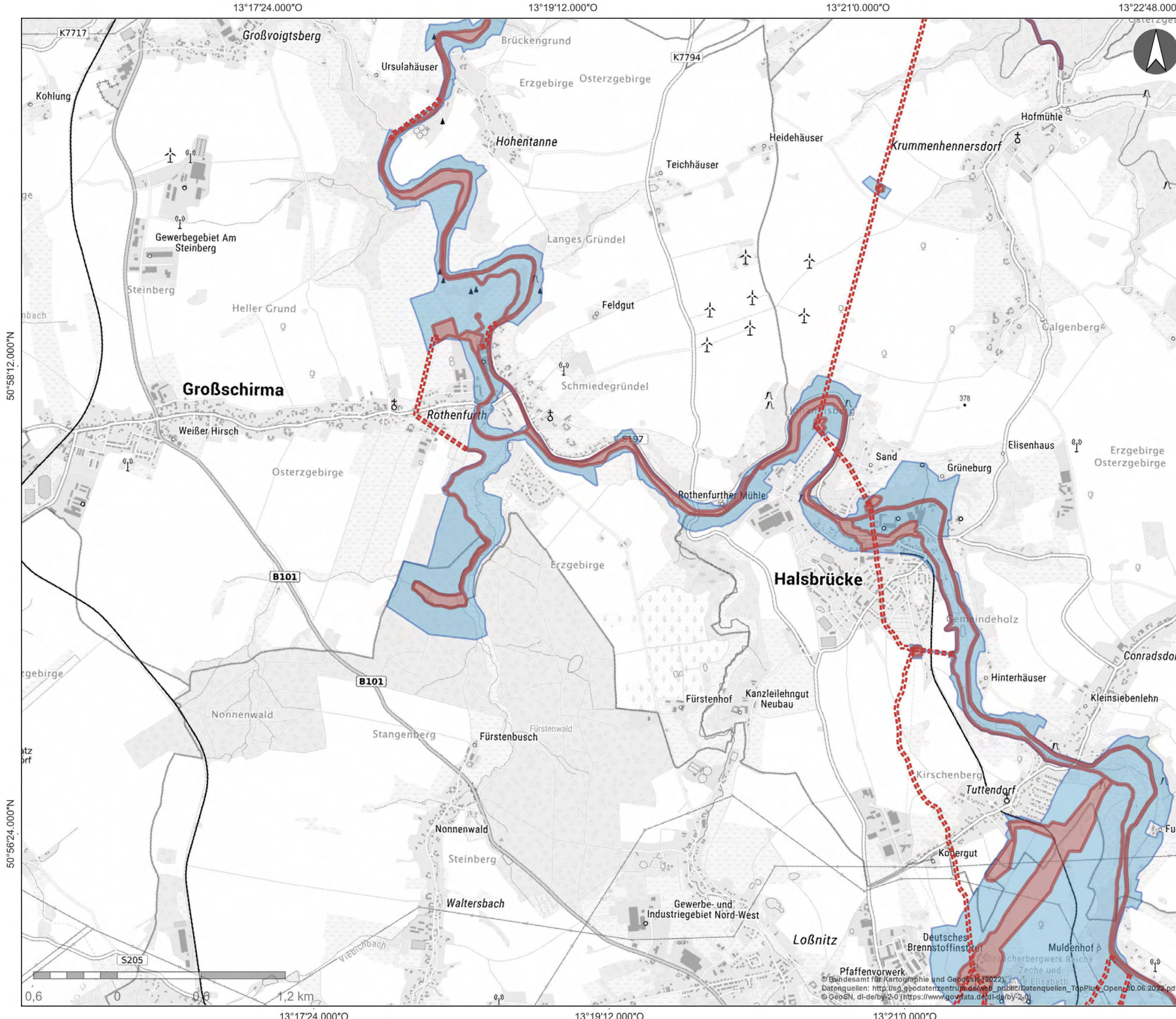
Kartenprojektion/Mapová
projekce/Map projection:
WGS 84 UTM Zone 33N

Velterbe Montanregion
 erzgebirge/Krušnohoří
 —+— Welterbe Montanregion
 Erzgebirge e. V.

© Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022).
 Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
 © GeoSD - dl-de/by-2.0 (<https://www.govdata.de/dl-de/by-2-0>)

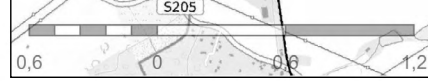
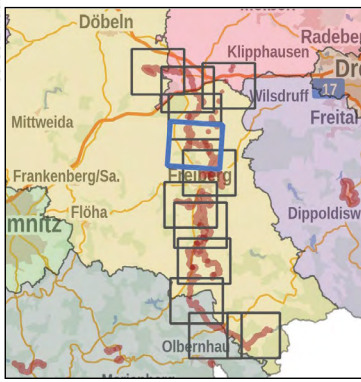
4-DE
Bergbaulandschaft Freiberg
Hornická krajina Freiberg
Freiberg Mining Landscape
Karte/map/Map DE/04.5

- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone
- Unter Tage
podzemí
underground

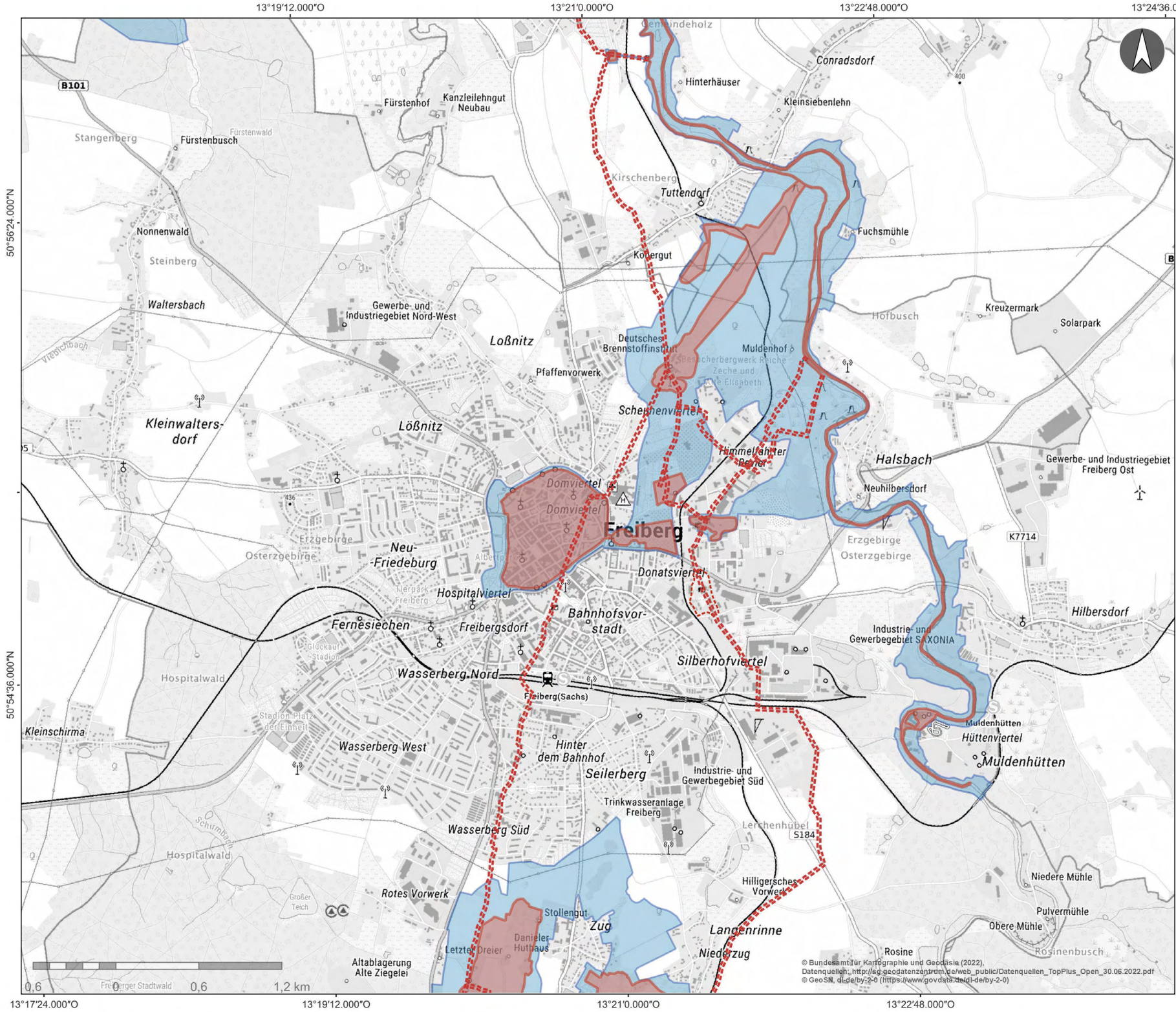
1:25.000

Velterbe Montanregion
 erzgebirge/Krušnohoří
 —+— Welterbe Montanregion
 Erzgebirge e. V.

© Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022), © Elisabeth
 Datenquellen: http://vsg.geodatenzentrum.de/wms_public/Datenquellen_TopPlus_Open, 30.06.2022.pdf
 © GeoSN, dl-de/bb-2.0 (<https://www.govdata.de/dl-de/bb-2.0>)

4-DE
Bergbaulandschaft Freiberg
Hornická krajina Freiberg
Freiberg Mining Landscape
Karte/map/Map DE/04.6

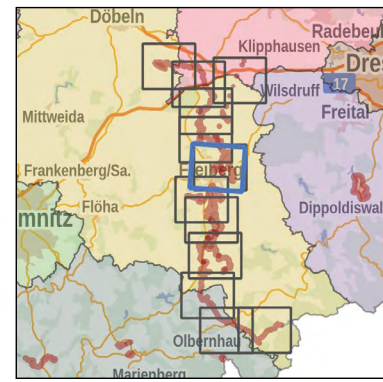
- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone
- Unter Tage
podzemí
underground

1:25.000

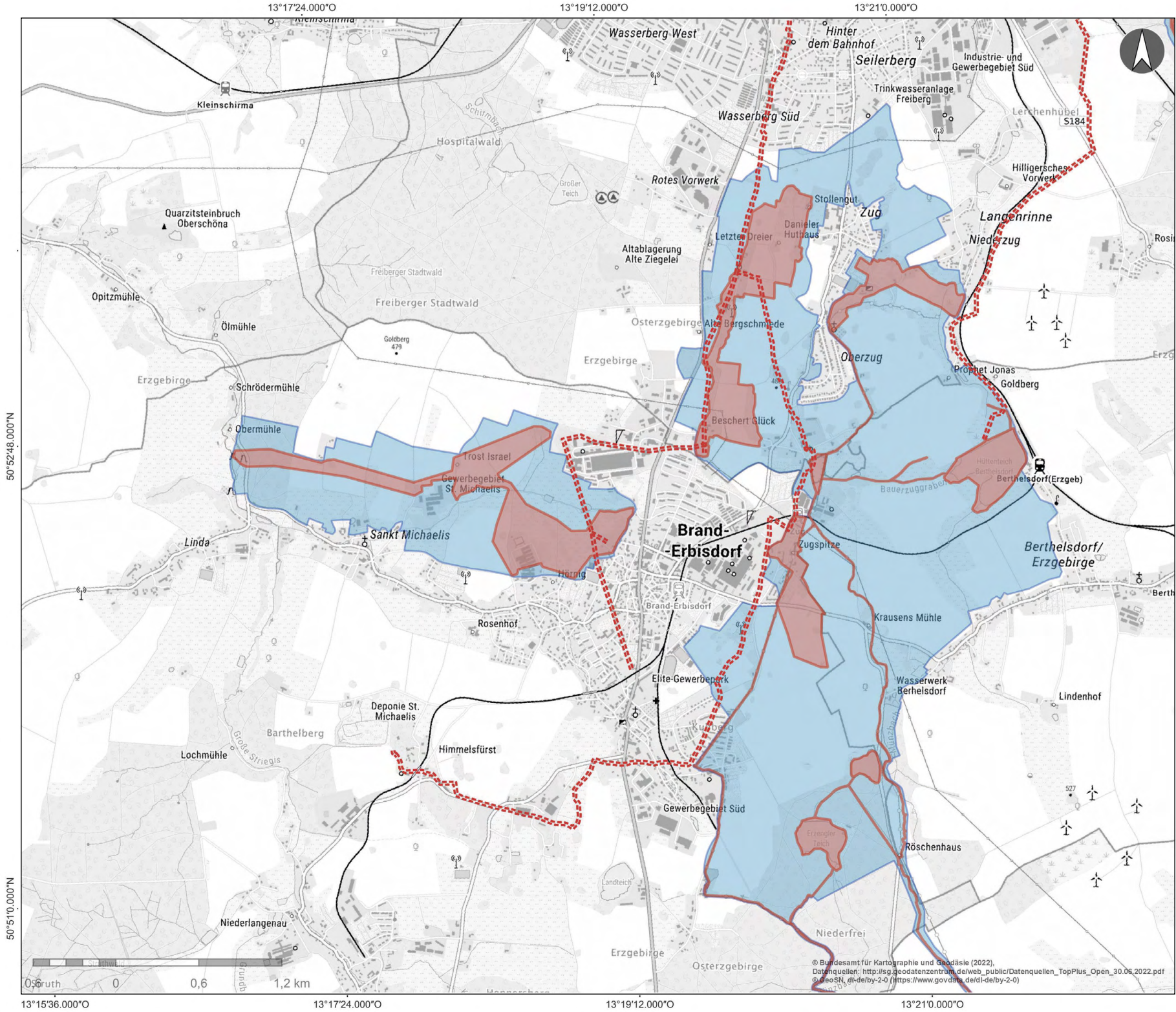
Kartenprojektion/Mapová
 projekce/Map projection:
 WGS 84 UTM Zone 33N

Welterbe Montanregion
 erzgebirge/Krušnohoří
 —+— Welterbe Montanregion
 Erzgebirge e.V.

© Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022).
 Datenquellen: http://eg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
 © GeoSN, d.de/by-2.0 (<https://www.govdata.de/dl-de/by-2-0>)

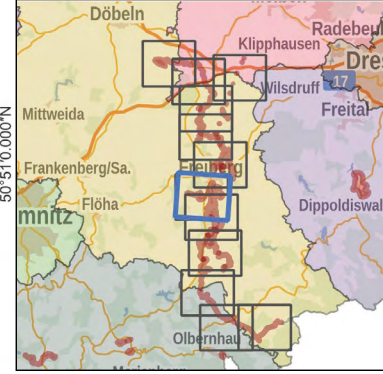

**4-DE
Bergbaulandschaft Freiberg
Hornická krajina Freiberg
Freiberg Mining Landscape
Karte/map/Map DE/04.7**

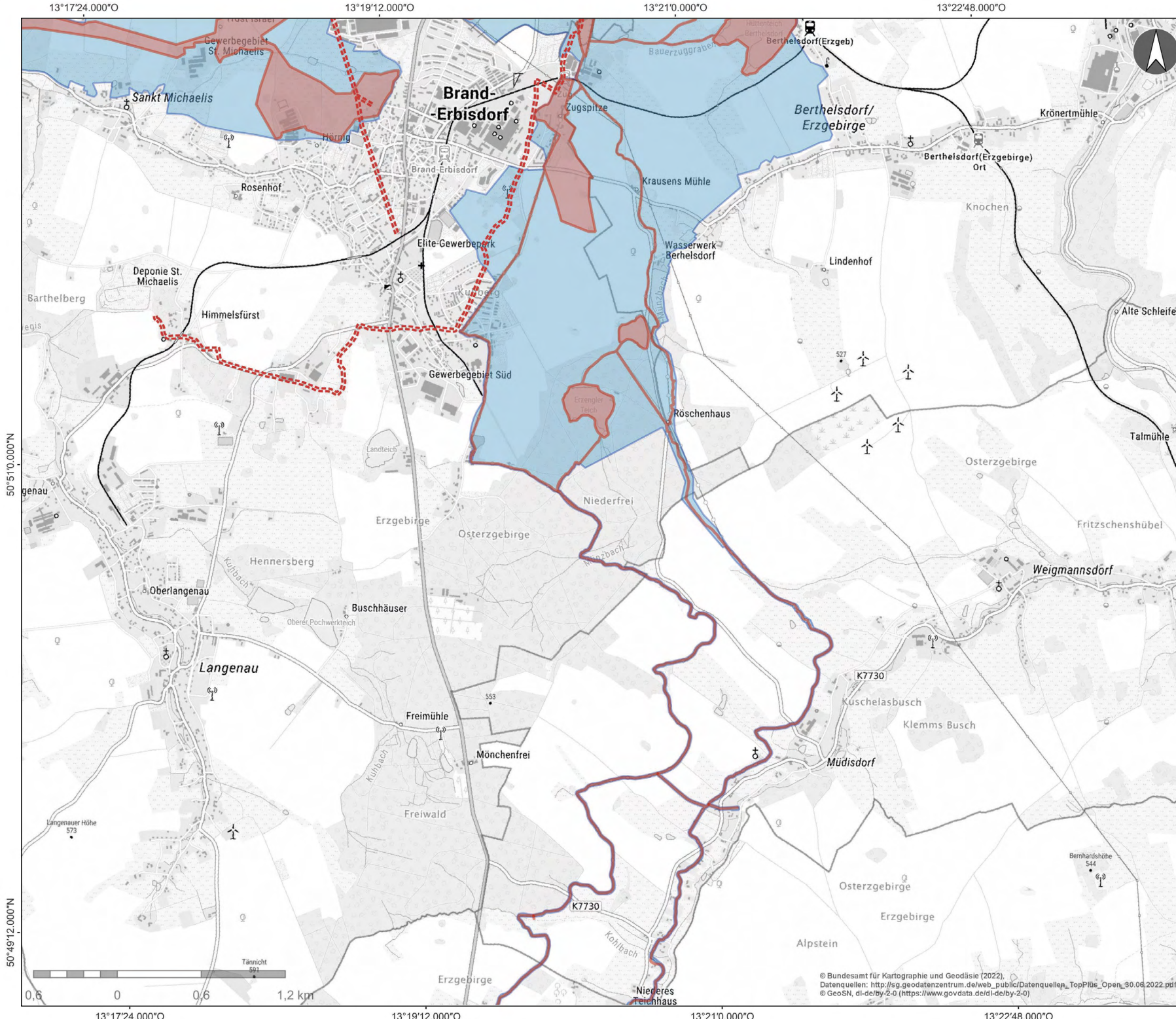
- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone
- Unter Tage
podzemí
underground

1:25.000

Kartenprojektion/Mapová
projekce/Map projection:
WGS 84 UTM Zone 33N

© Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022).
Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
© GeoSN, dl-de/by-2-0 (<https://www.govdata.de/dl-de/by-2-0>)

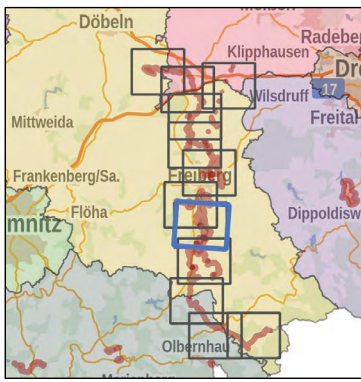
4-DE
Bergbaulandschaft Freiberg
Hornická krajina Freiberg
Freiberg Mining Landscape
Karte/map/Map DE/04.8

- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone
- Unter Tage
podzemí
underground

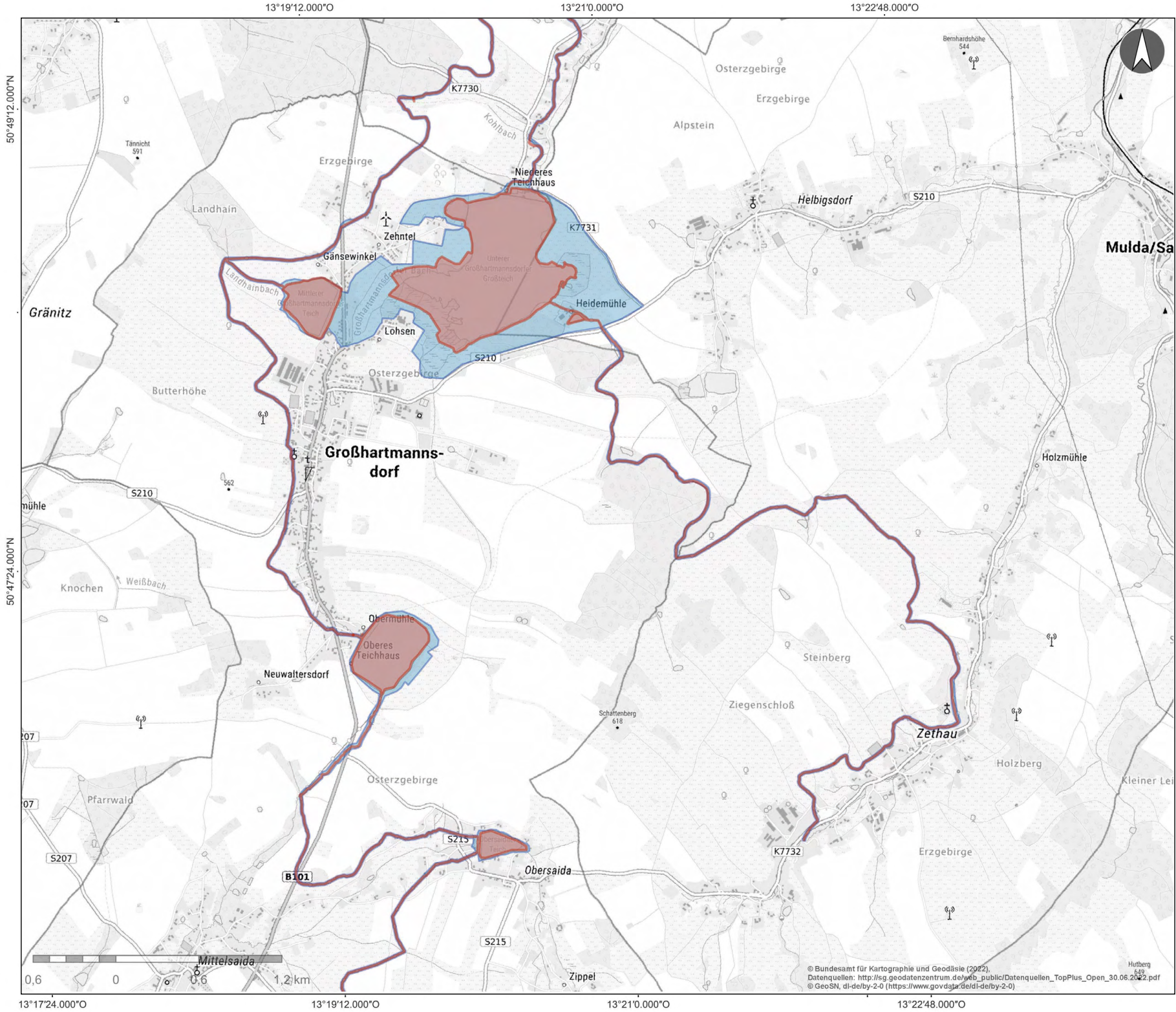
1:25.000

Kartenprojektion/Mapová
 projekce/Map projection:
 WGS 84 UTM Zone 33N

© Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022).
 Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
 © GeoSN, dl-de/by-2.0 (<https://www.govdata.de/dl-de/by-2-0>)

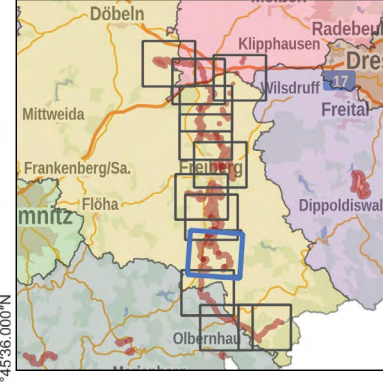
4-DE
Bergbaulandschaft Freiberg
Hornická krajina Freiberg
Freiberg Mining Landscape
Karte/map/Map DE/04.9

- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone
- Unter Tage
podzemí
underground

1:25.000

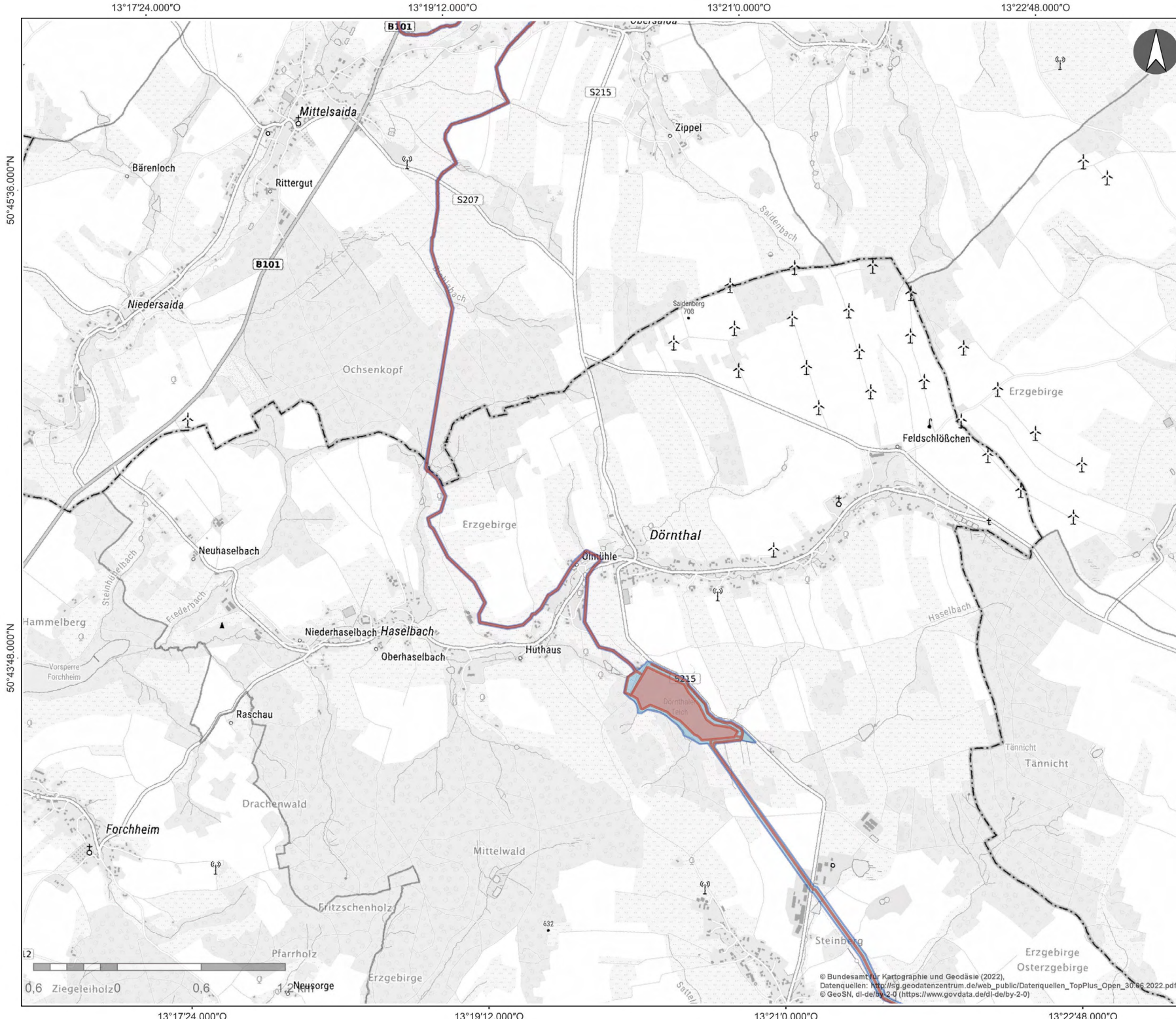
Velterbe Montanregion
 erzgebirge/Krušnohoří
 Kartensprojektion/Mapová
 projekce/Map projection:
 WGS 84 UTM Zone 33N
 —+— Welterbe Montanregion
 Erzgebirge e. V.

© Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022).
 Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/welt_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
 © GeoSN, dl-deby-2-0 (<https://www.govdata.de/dl-deby-2-0>)

13°17'24.000"O 13°19'12.000"O 13°21'0.000"O 13°22'48.000"O

50°49'12.000"N 50°47'24.000"N 50°45'36.000"N

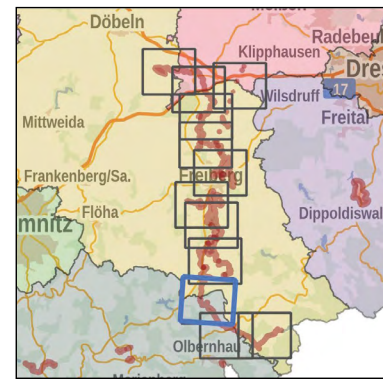
4-DE
Bergbaulandschaft Freiberg
Hornická krajina Freiberg
Freiberg Mining Landscape
Karte/map/Map DE/04.10

- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Welterbe inkl. Pufferzone
světové dědictví
vč. nárazníkové zóny
world heritage incl. buffer zone
- Unter Tage
podzemí
underground

1:25.000

Kartenprojektion/Mapová
 projekce/Map projection:
 WGS 84 UTM Zone 33N

Welterbe Montanregion
 rzgebirge/Krušnohoří
 —+— Welterbe Montanregion
 Erzgebirge e. V.

© Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022),
 Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_3046_2022.pdf
 © GeoSN, dl-de/by-2.0 (<https://www.govdata.de/dl-de/by-2-0>)

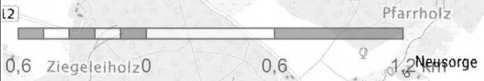
50°45'36.000"N

50°43'48.000"N

50°45'36.000"N

50°43'48.000"N

13°17'24.000°O 13°19'12.000°O 13°21'0.000°O 13°22'48.000°O

4-DE
Bergbaulandschaft Freiberg
Hornická krajina Freiberg
Freiberg Mining Landscape
Karte/map/Map DE/04.11

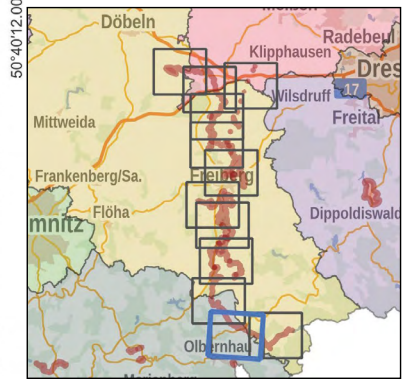
- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone
- Unter Tage
podzemí
underground

1:25.000

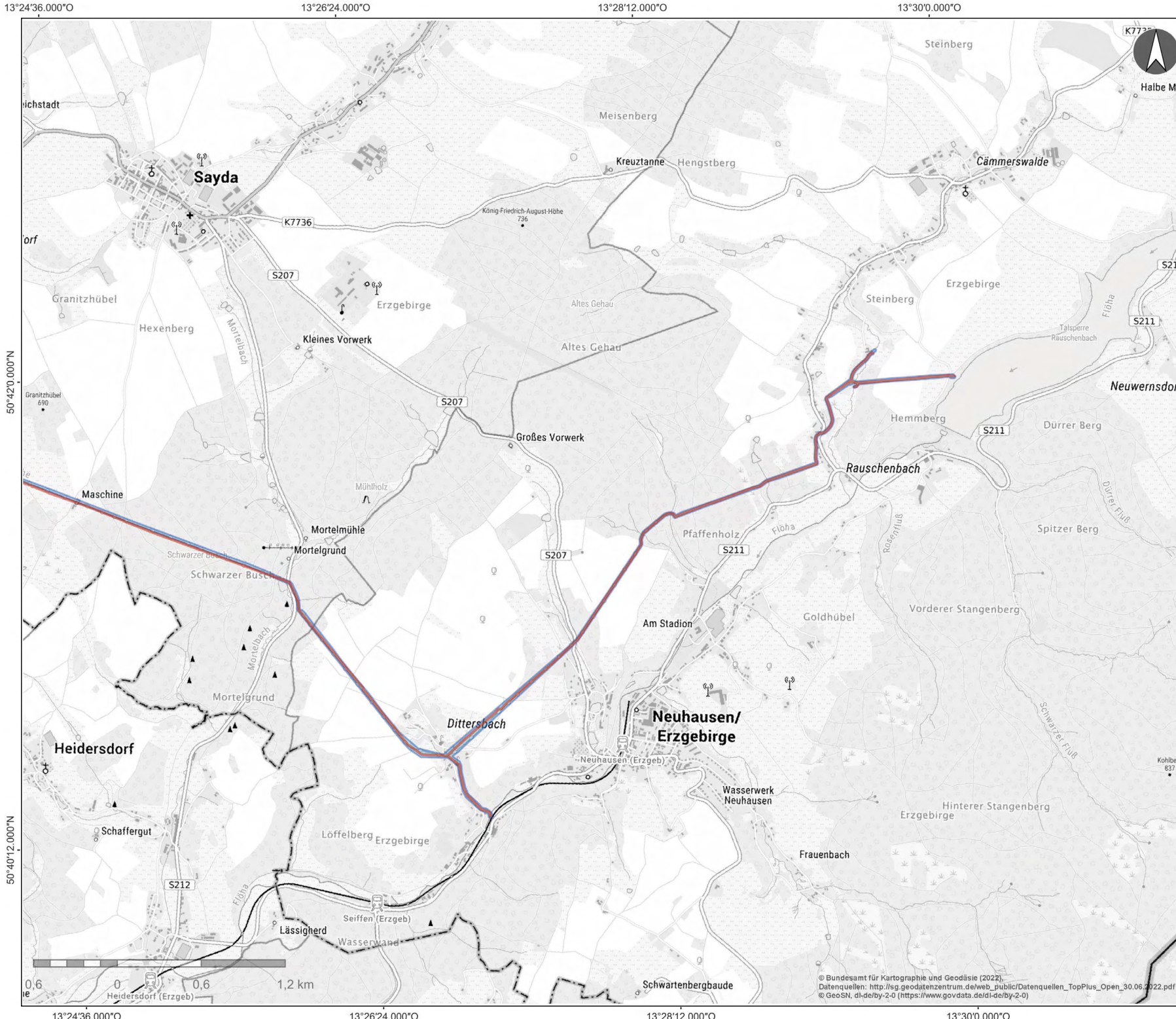
Kartenprojektion/Mapová
 projekce/Map projection:
 WGS 84 UTM Zone 33N

Velterbe Montanregion
 Erzgebirge/Krušnohoří
 —+— Welterbe Montanregion
 Erzgebirge e. V.

© Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022)
 Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
 © GeoSN, dl-deby-2.0 (<https://www.geo-sn.de/dl-deby-2.0/>)

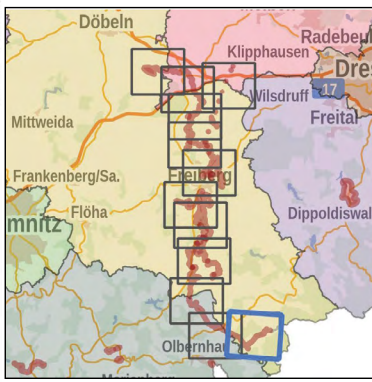
4-DE
Bergbaulandschaft Freiberg
Hornická krajina Freiberg
Freiberg Mining Landscape
Karte/map/Map DE/04.12

- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone
- Unter Tage
podzemí
underground

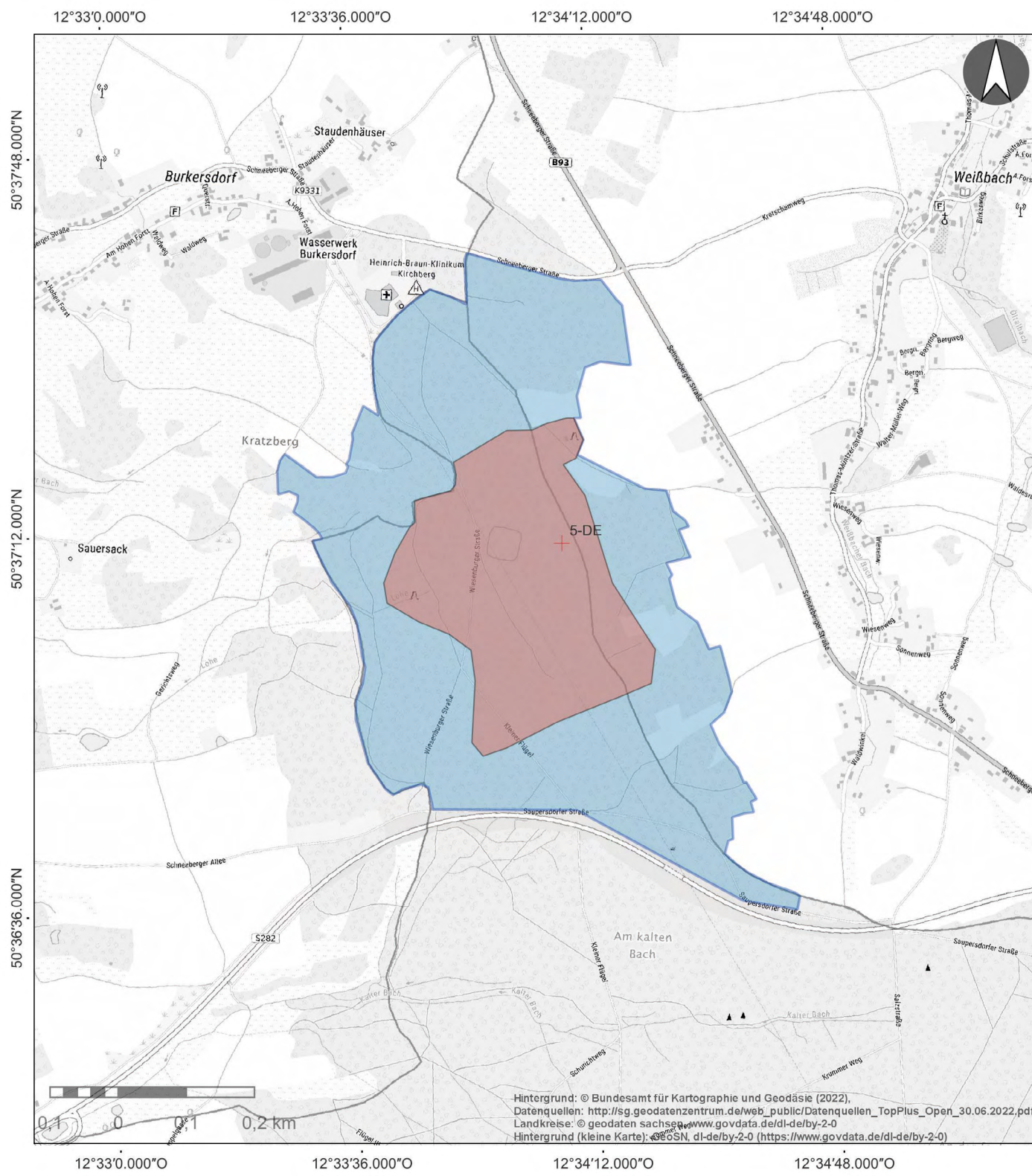
1:25.000

Velterbe Montanregion
 erzgebirge/Krušnohoří
 Freiberg Mining Landscape
 Erzgebirge e. V.

© Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022).
 Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
 © GeoSN, dl-de/by-2.0 (<https://www.govdata.de/dl-de/by-2-0>)

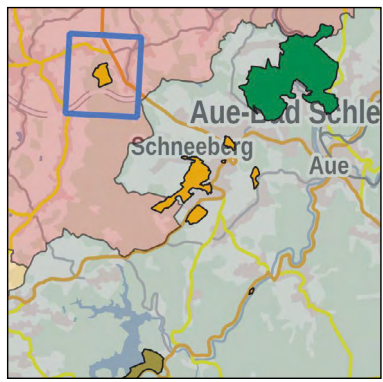
5-DE
Bergbaulandschaft Hoher Forst
Hornická krajina Hoher Forst
Hoher Forst Mining Landscape

- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone

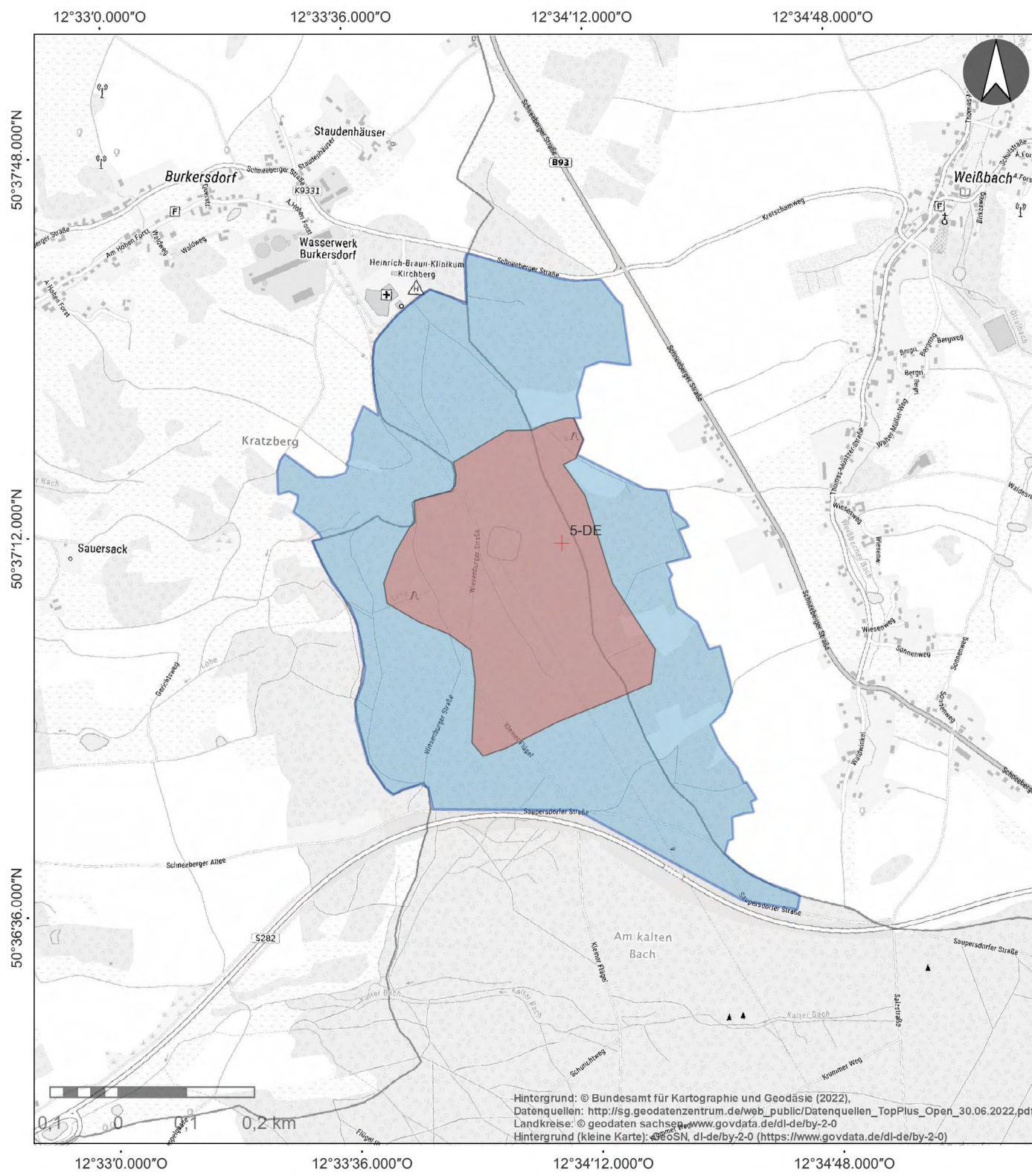
1:15.000

Welterbe Montanregion
 Erzgebirge/Krušnohoří
 Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V.

Hintergrund: © Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022),
 Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
 Landkreise: © geodaten.sachsen.govdata.de/dl-de/by-2-0
 Hintergrund (kleine Karte): © GeoSN, dl-de/by-2-0 (<https://www.govdata.de/dl-de/by-2-0>)

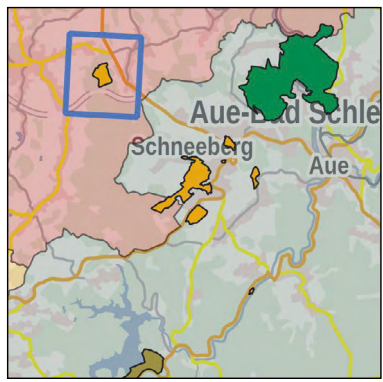
5-DE
Bergbaulandschaft Hoher Forst
Hornická krajina Hoher Forst
Hoher Forst Mining Landscape

- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone

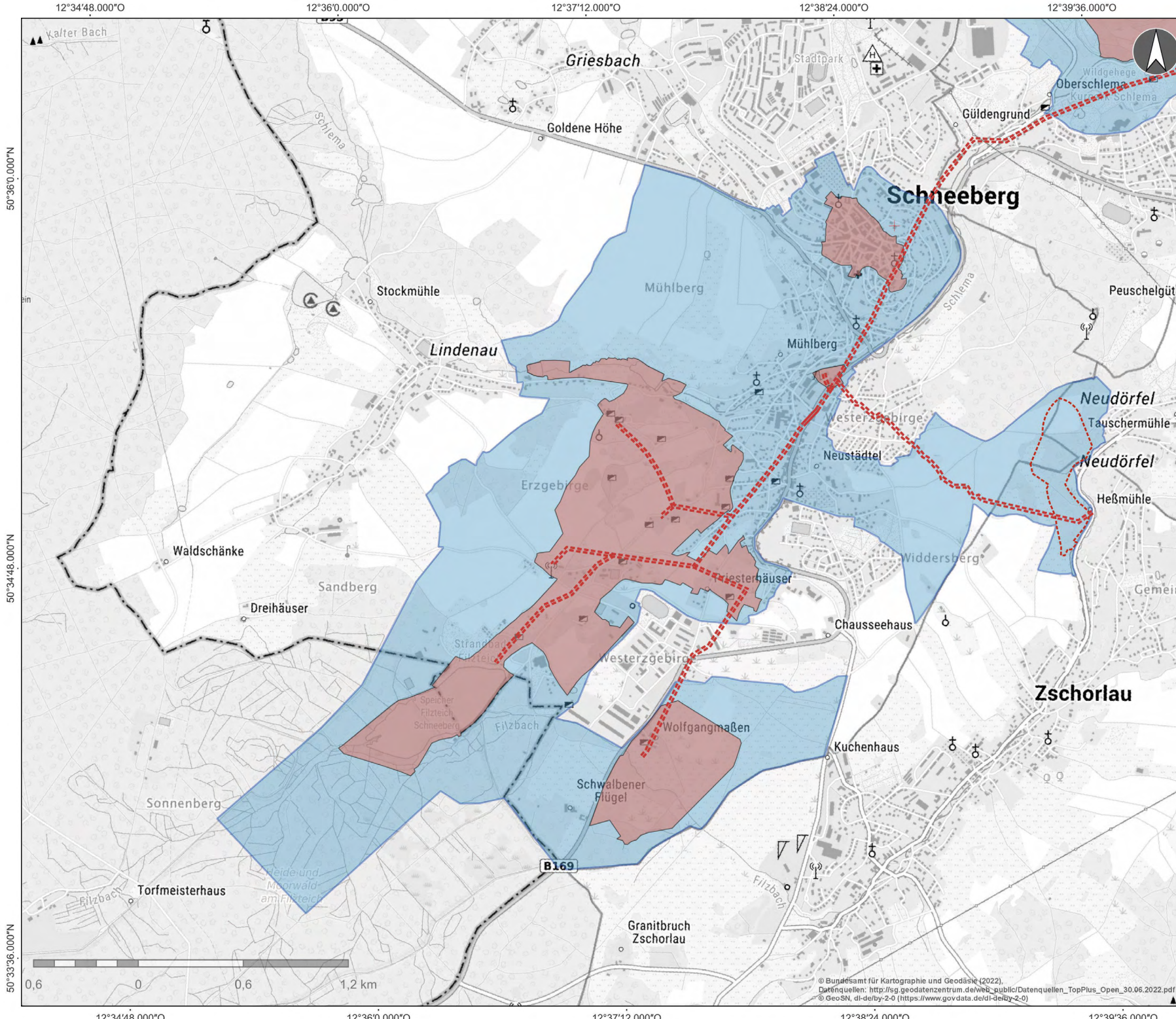
1:15.000

Welterbe Montanregion
 Erzgebirge/Krušnohoří
 Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V.

Hintergrund: © Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022),
 Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
 Landkreise: © geodaten.sachsen.govdata.de/dl-de/by-2-0
 Hintergrund (kleine Karte): © GeoSN, dl-de/by-2-0 (<https://www.govdata.de/dl-de/by-2-0>)

6-DE
Bergbaulandschaft Schneeberg
Hornická krajina Schneeberg
Schneeberg Mining Landscape

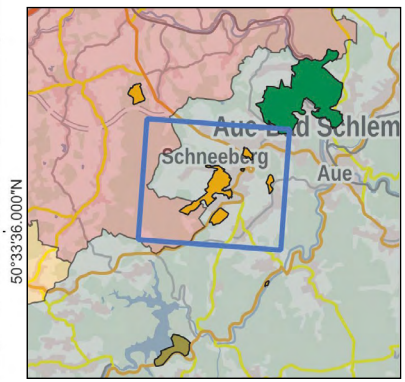
- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone
- Unter Tage
podzemí
underground

1:20.000

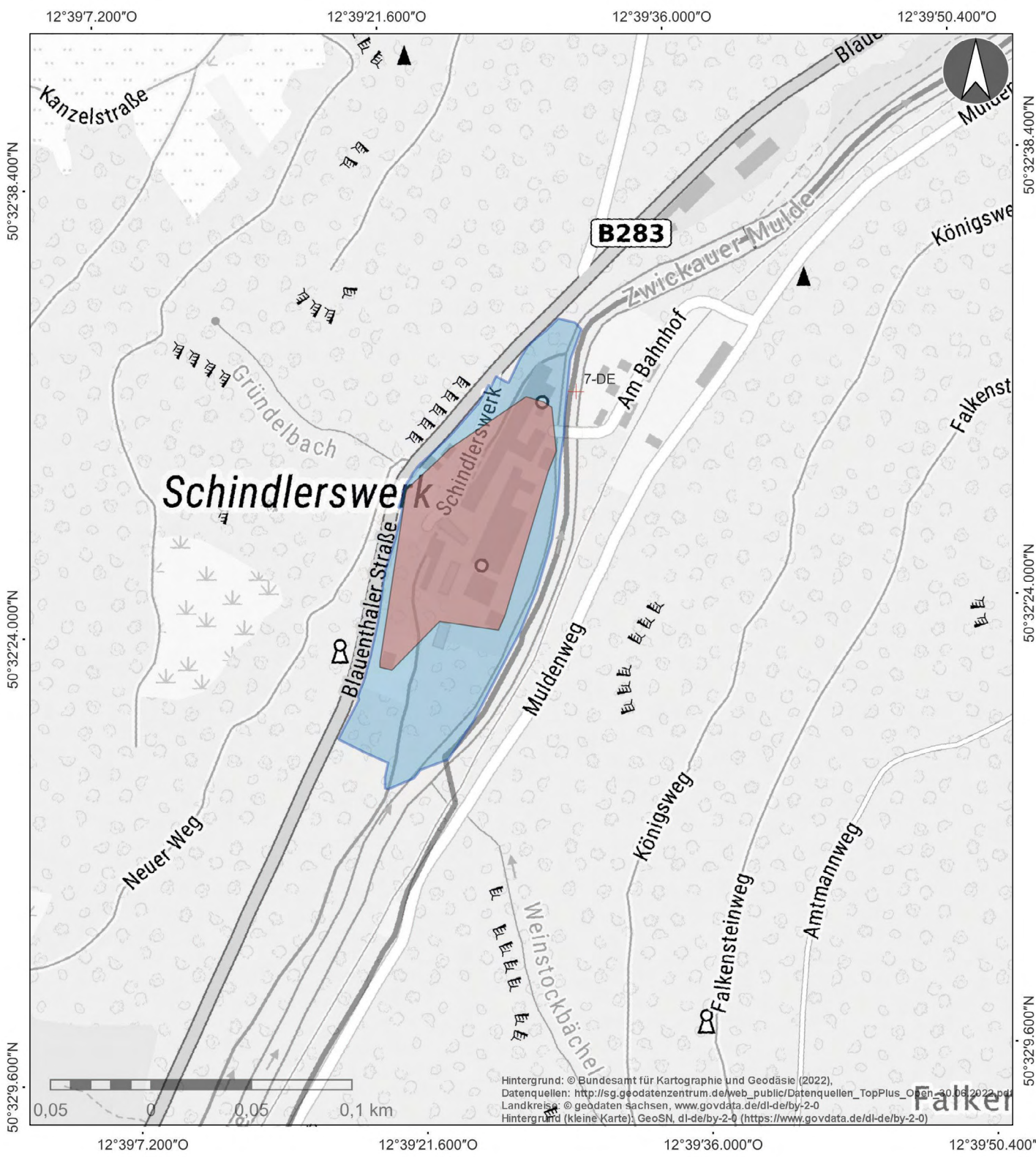

Velterbe Montanregion
 erzgebirge/Krušnohoří
 Welterbe Montanregion
 Erzgebirge e. V.

Kartenprojektion/Mapová
 projekce/Map projection:
 WGS 84 UTM Zone 33N

© Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022).
 Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
 © GeoSN, di-derby-2-0 (<https://www.govdata.de/di-derby-2-0>)

7-DE
Blaufarbenwerk
Schindlers Werk

Schindlerova
továrna na modrou barvu

Schindlers Werk Smart Works

- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone

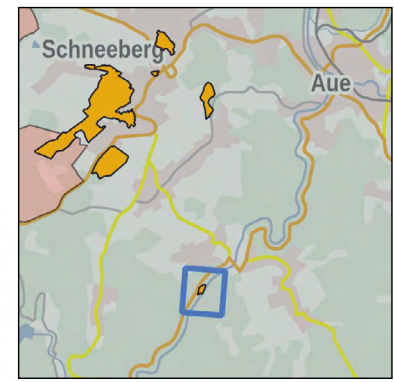
1:5.000

Kartenprojektion/Mapová projekce/Map projection:
WGS 84 UTM Zone 33N

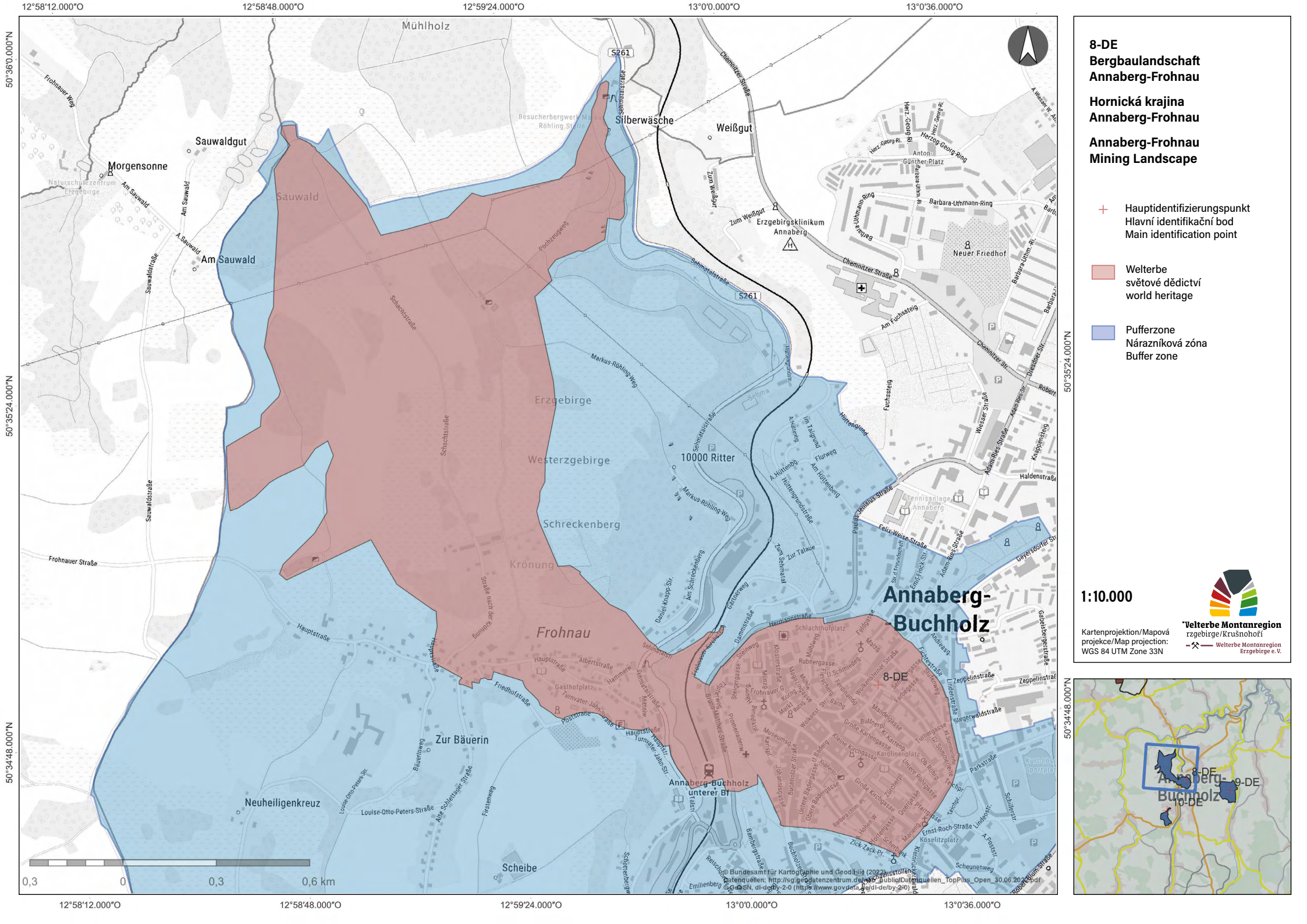

Welterbe Montanregion
Erzgebirge/Krušnohoří

 Welterbe Montanregion
Erzgebirge e.V.

Hintergrund: © Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022),
Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
Landkreis © geodaten sachsen, www.govdata.de/dl-de/by-2-0
Hintergrund (kleine Karte): GeoSN, dl-de/by-2-0 (<https://www.govdata.de/dl-de/by-2-0>)

**8-DE
Bergbaulandschaft
Annenberg-Frohnau**

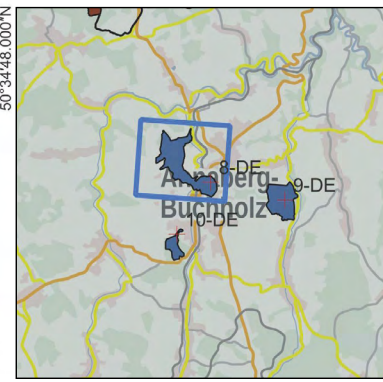
**Hornická krajina
Annenberg-Frohnau**

**Annenberg-Frohnau
Mining Landscape**

- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone

1:10.000

Kartenprojektion/Mapová
projekce/Map projection:
WGS 84 UTM Zone 33N

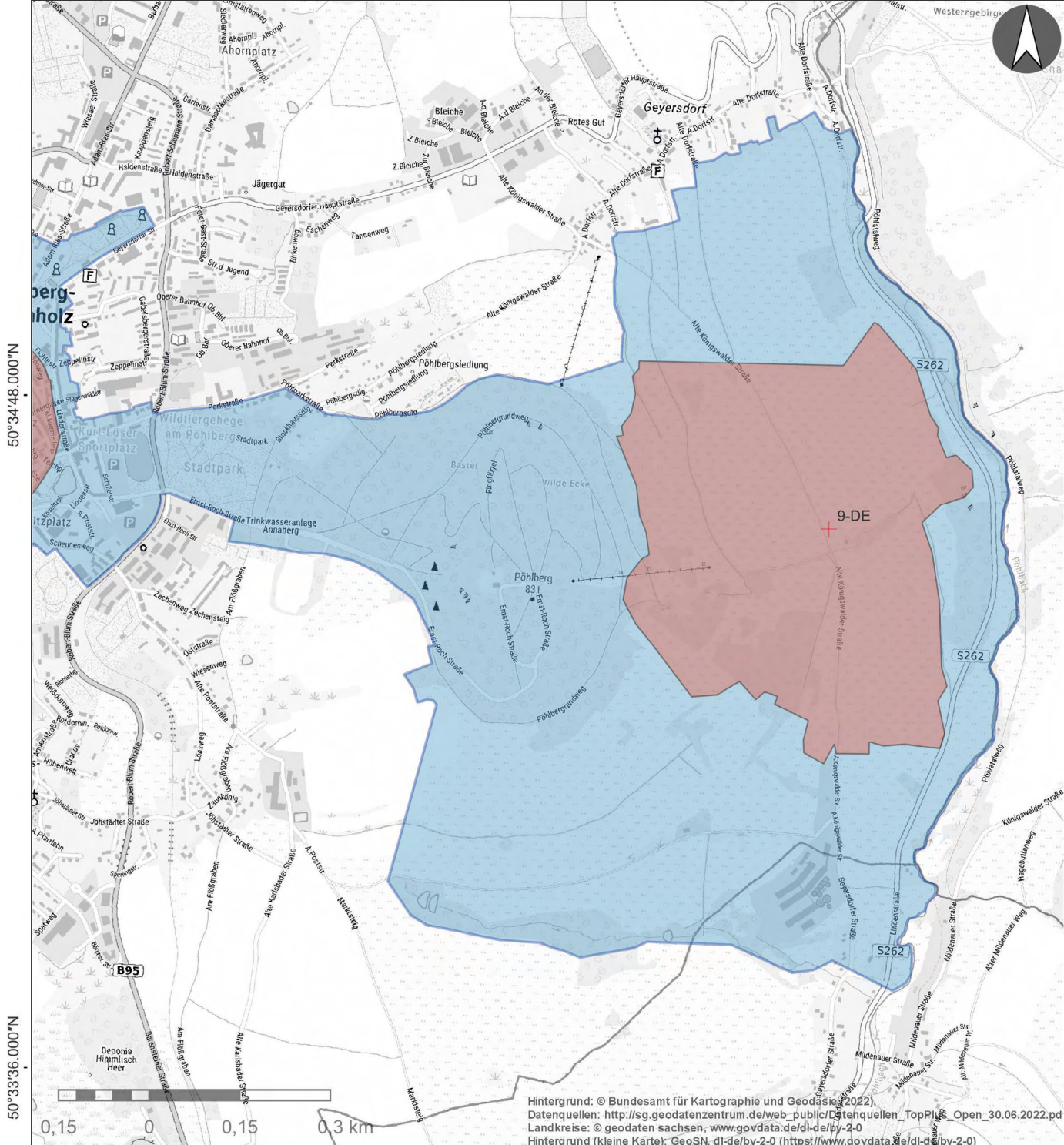
12°58'12.000°O 12°58'48.000°O 12°59'24.000°O 13°0'0.000°O 13°0'36.000°O

50°36'0.000°N
50°35'24.000°N
50°34'48.000°N

Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2024) https://www.bkg.bund.de/DE/Service/Datenquellen/TopPlus_Open/TopPlus_Open_30.06.2024.pdf
 Datenquellen: http://sg.datenzentrum.de/sg-public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2024.pdf
 © CN, dl-de/by-2.0 (<https://www.govdata.de/dl-de/by-2.0>)

13°1'12.000"O

13°2'24.000"O

50°34'48.000"N

50°33'36.000"N

Hintergrund: © Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022).
 Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
 Landkreise: © geodaten.sachsen, www.govdata.de/dl-de/by-2-0
 Hintergrund (kleine Karte): GeoSN, [dl-de/by-2-0](http://www.govdata.de/dl-de/by-2-0) (<https://www.govdata.de/dl-de/by-2-0>)

13°1'12.000"O

13°2'24.000"O

9-DE
Bergbaulandschaft Pöhlberg
Hornická krajina Pöhlberg
Pöhlberg Mining Landscape

- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone

50°34'48.000"N

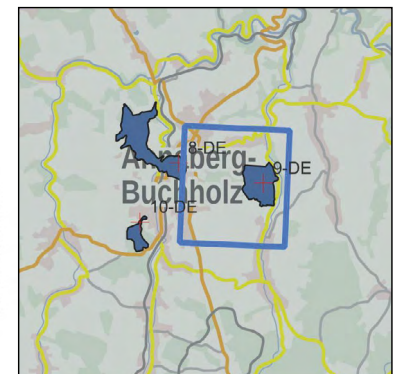
50°33'36.000"N

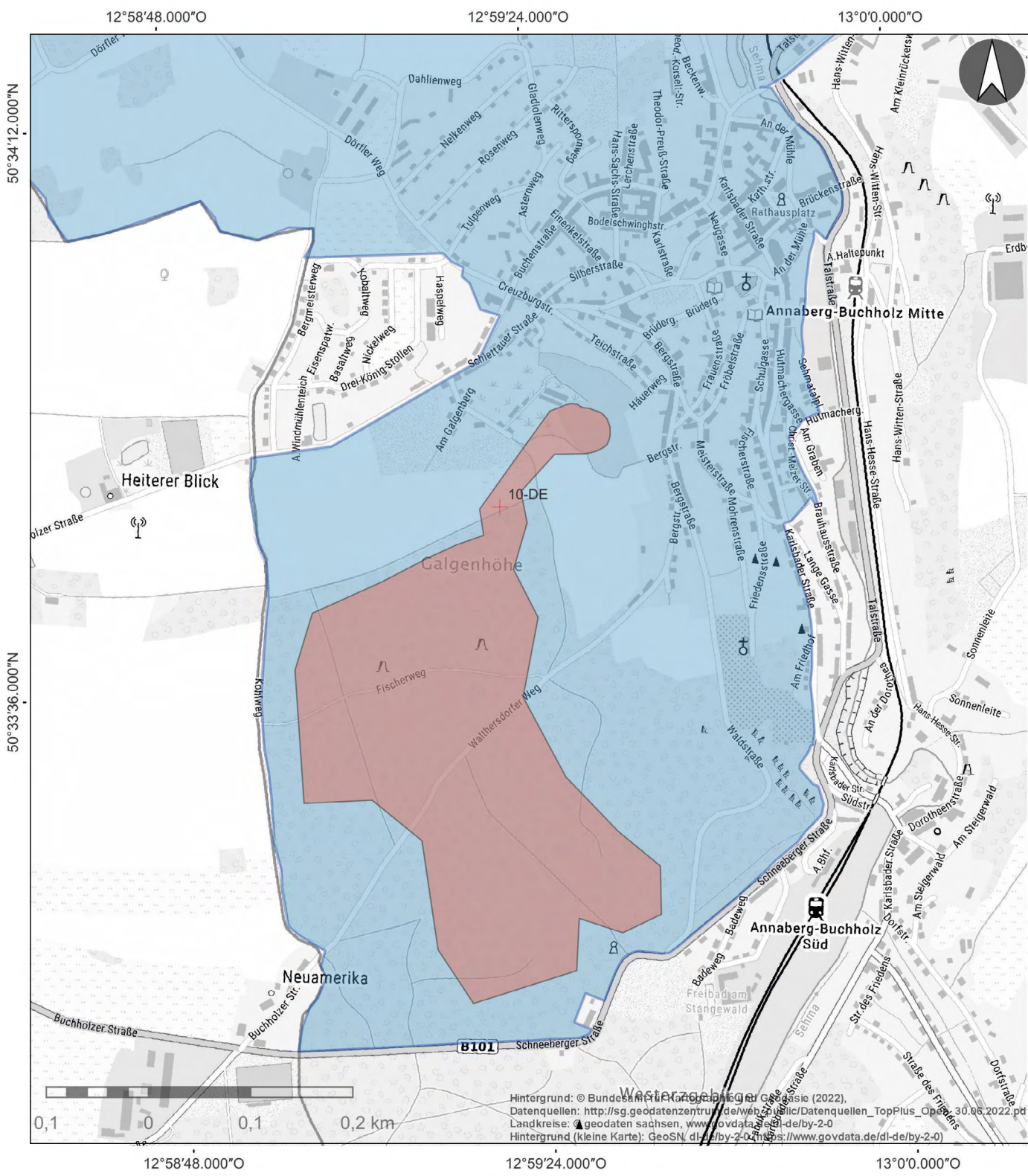
1:17.500

Welterbe Montanregion
 Erzgebirge/Krušnohoří
 Welterbe Montanregion
 Erzgebirge e.V.

Kartenprojektion/Mapová
 projekce/Map projection:
 WGS 84 UTM Zone 33N

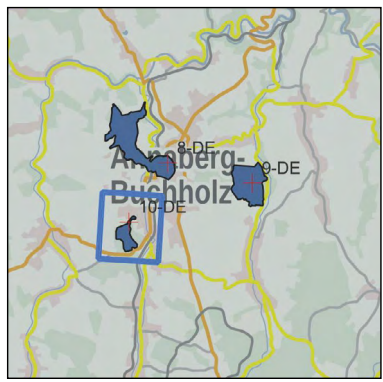

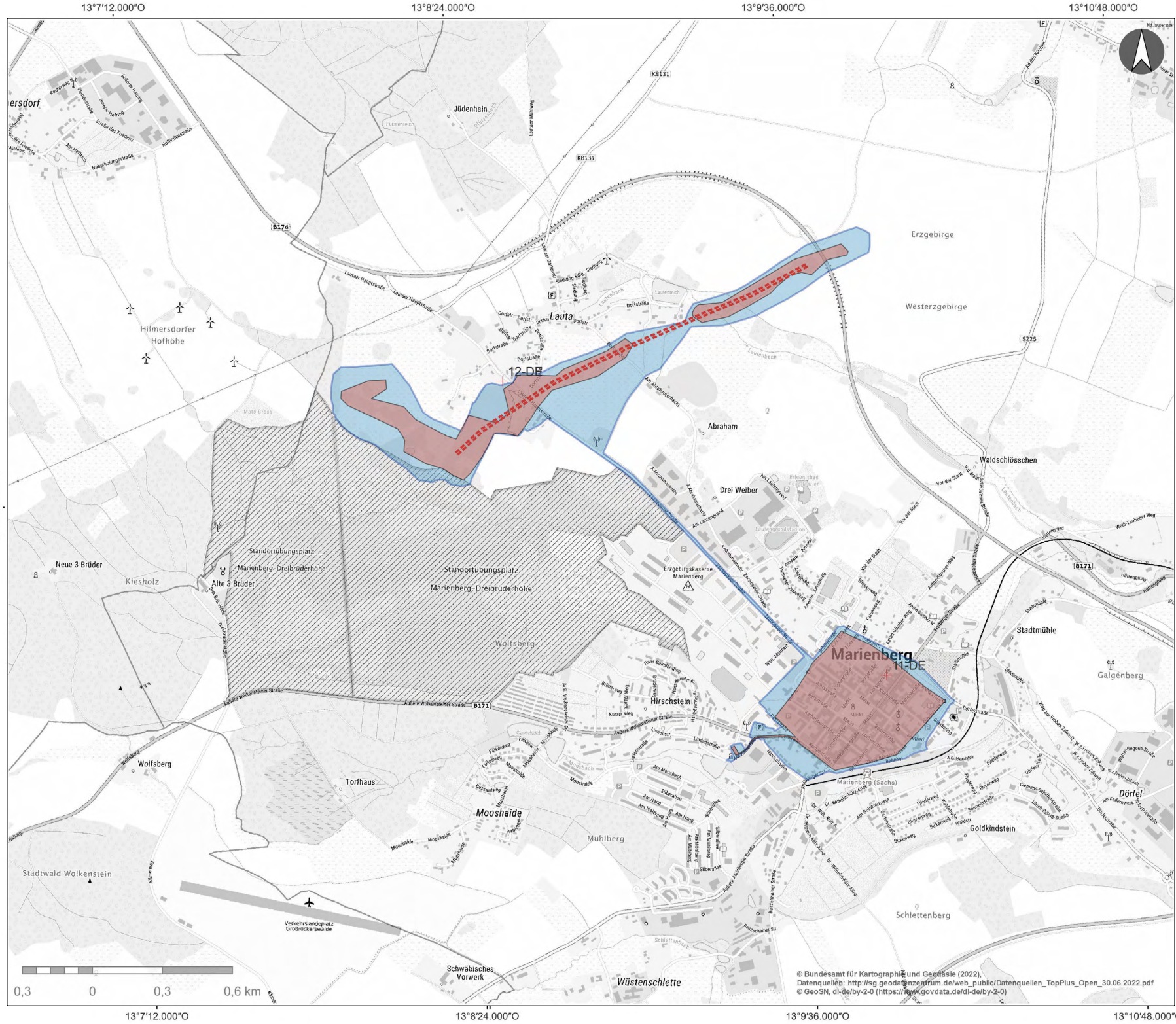
10-DE
Bergbaulandschaft Buchholz
Hornická krajina Buchholz
Buchholz Mining Landscape

- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone

1:10.000

Welterbe Montanregion
 Erzgebirge/Krušnohoří
 —+— Welterbe Montanregion
 Erzgebirge e.V.

11-12-DE
Historische Altstadt
von Marienberg und
Bergbaulandschaft Lauta
Historické centrum Marienbergu
a hornická krajina Lauta
Marienberg Mining Town
and Lauta Mining Landscape

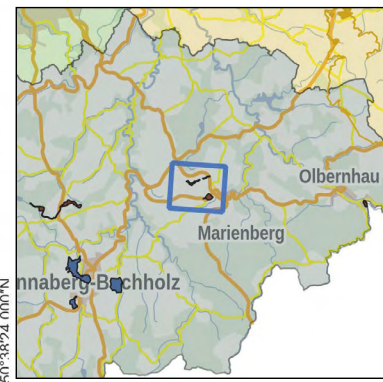
- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone
- Unter Tage
podzemí
underground

1:15.000

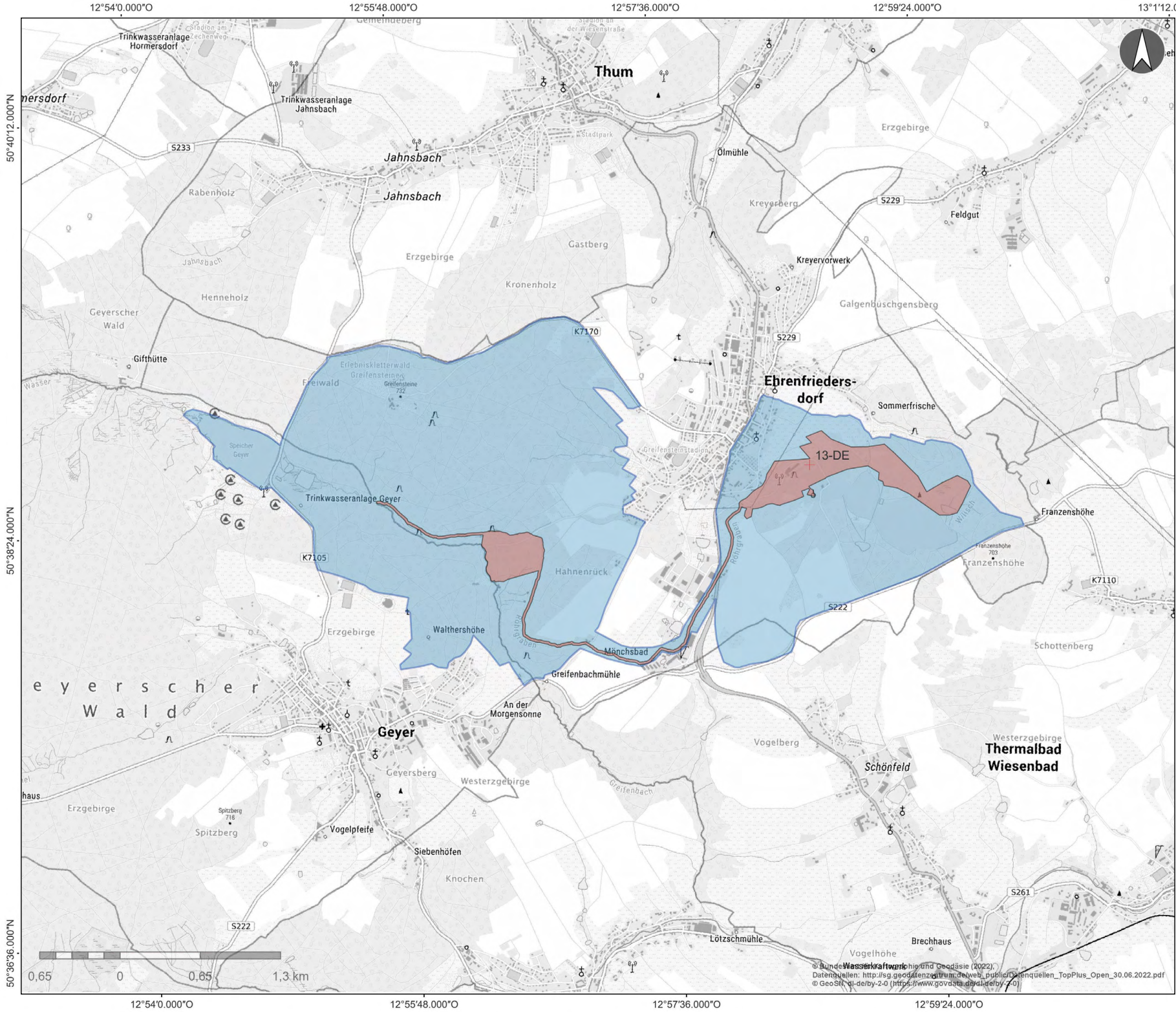

Kartenprojektion/Mapová projekce/Map projection:
 WGS 84 UTM Zone 33N

Velterbe Montanregion
 Erzgebirge/Krušnohoří
 —+— Welterbe Montanregion
 Erzgebirge e. V.

© Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022).
 Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
 © GeoSN, dl-de/by-2-0 (<https://www.govdata.de/dl-de/by-2-0>)

13-DE
Bergbaulandschaft
Ehrenfriedersdorf
Hornická krajina
Ehrenfriedersdorf
Ehrenfriedersdorf
Mining Landscape

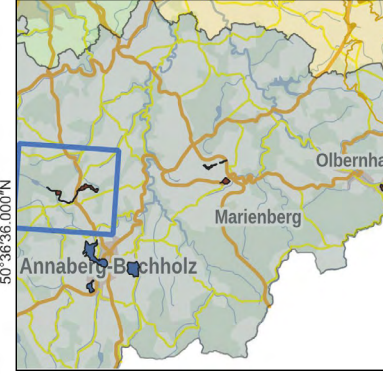
- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone
- Unter Tage
podzemí
underground

1:28.000

Kartenprojektion/Mapová
 projekce/Map projection:
 WGS 84 UTM Zone 33N

Velterbe Montanregion
 erzgebirge/Krušnohoří
 —+— Welterbe Montanregion
 Erzgebirge e. V.

© Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022).
 Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
 © GeoSN, gl-de/by-2.0 (<https://www.govdata.de/datenby-2.0>)

13°21'36.000"O

13°22'12.000"O

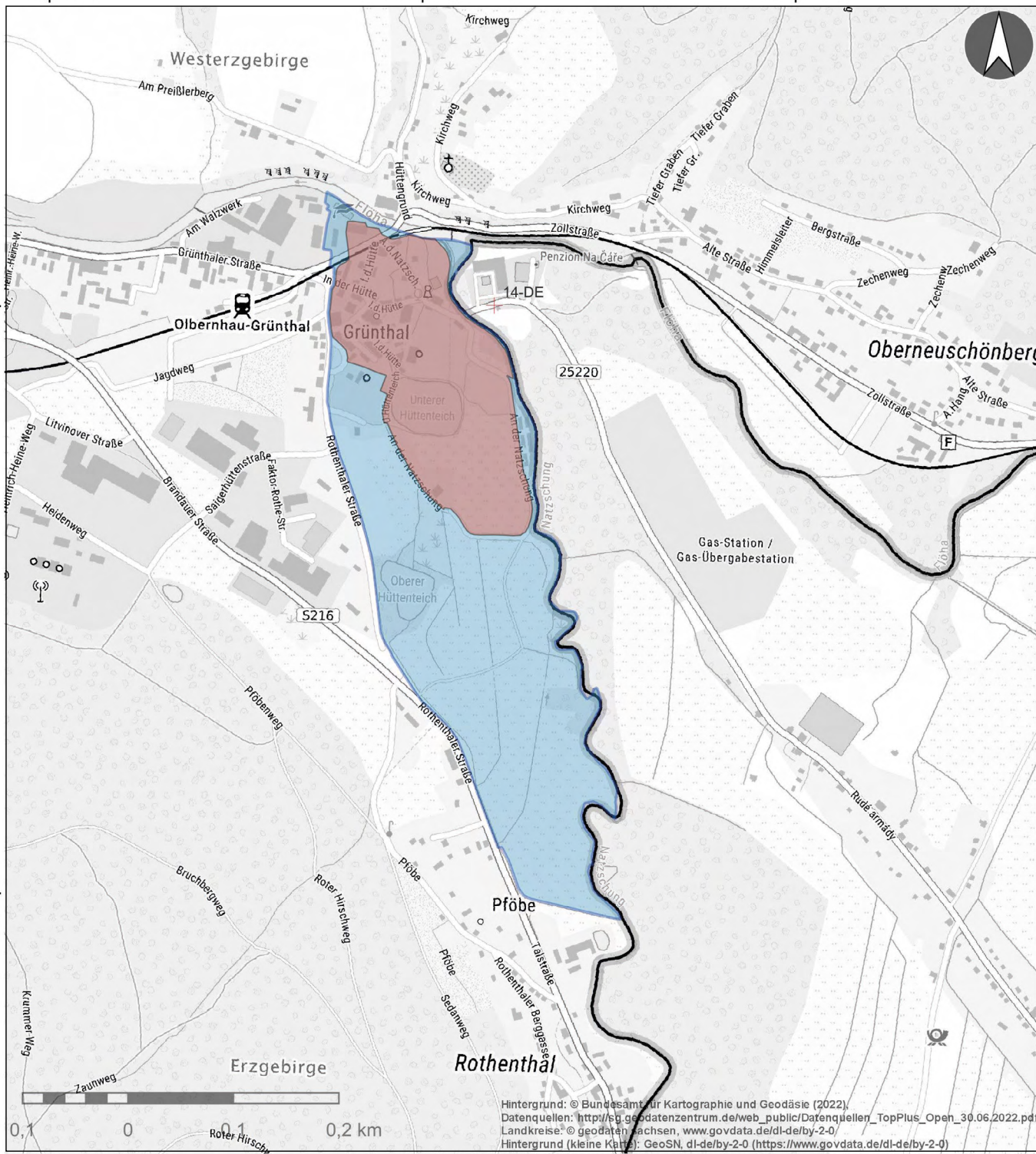
13°22'48.000"O

50°39'0.000"N

50°39'0.000"N

50°38'24.000"N

50°38'24.000"N

14-DE
Saigerhütte Grünthal
Vycezovací hut' v Grünthalu
Grünthal Silver
Copper Liquefaction Works

- Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone

1:10.000

Welterbe Montanregion
 Erzgebirge/Krušnohoří
 Welterbe Montanregion
 Erzgebirge e. V.

Kartenprojektion/Mapová
 projekce/Map projection:
 WGS 84 UTM Zone 33N

13°21'36.000"O

13°22'12.000"O

13°22'48.000"O

Hintergrund: © Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022).
 Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
 Landkreise: © geodaten.sachsen, www.govdata.de/dl-de/by-2-0/
 Hintergrund (kleine Karte): GeoSN, dl-de/by-2-0 (<https://www.govdata.de/dl-de/by-2-0/>)

12°34'48.000°O

12°36'0.000°O

12°37'12.000°O

50°31'12.000°N

50°31'12.000°N

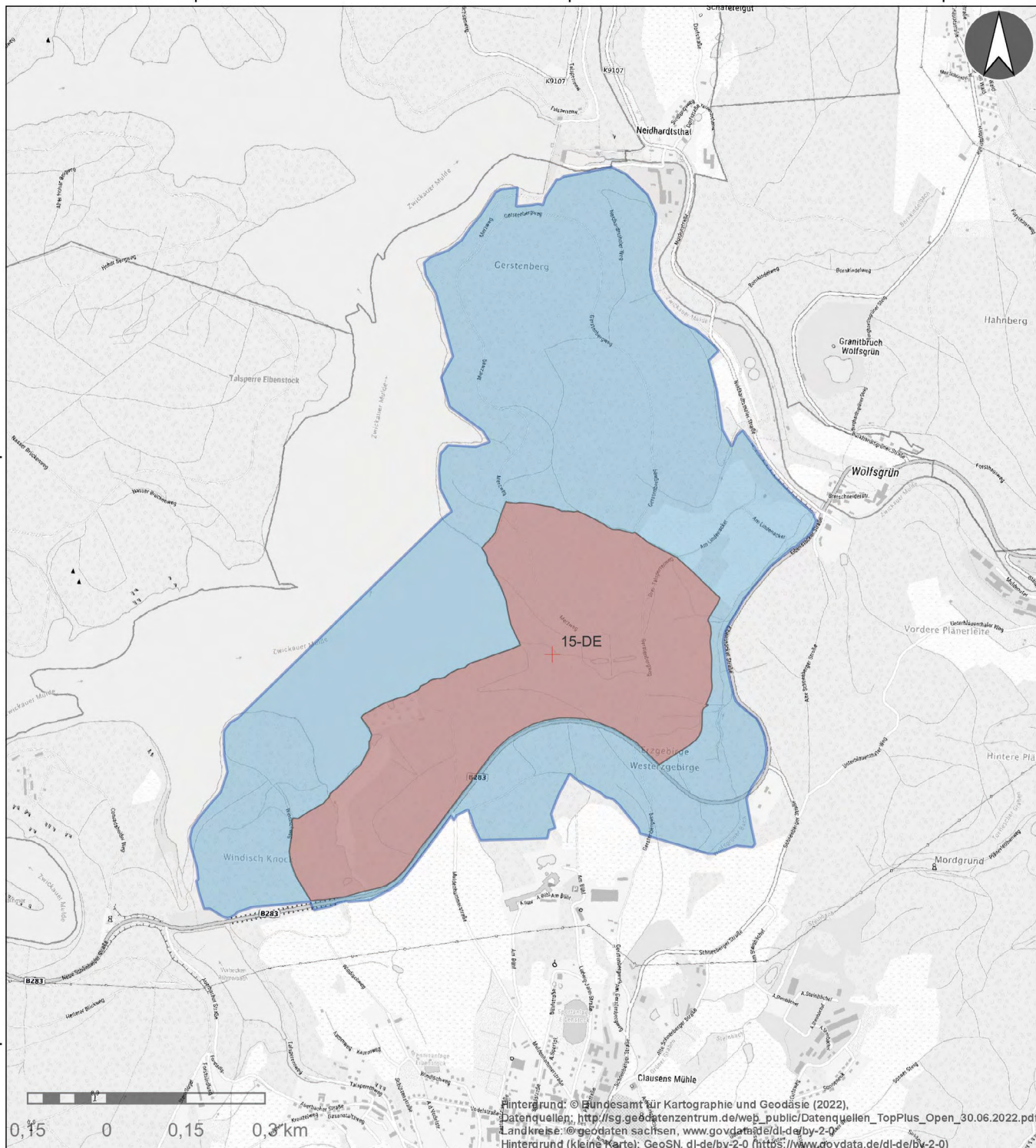
50°30'0.000°N

50°30'0.000°N

12°34'48.000°O

12°36'0.000°O

12°37'12.000°O

15-DE
Bergbaulandschaft Eibenstock
Hornická krajina Eibenstock
Eibenstock Mining Landscape

- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone

1:20.000

Welterbe Montanregion
 Erzgebirge/Krušnohoří
 Welterbe Montanregion
 Erzgebirge e.V.

Kartenprojektion/Mapová
 projekce/Map projection:
 WGS 84 UTM Zone 33N

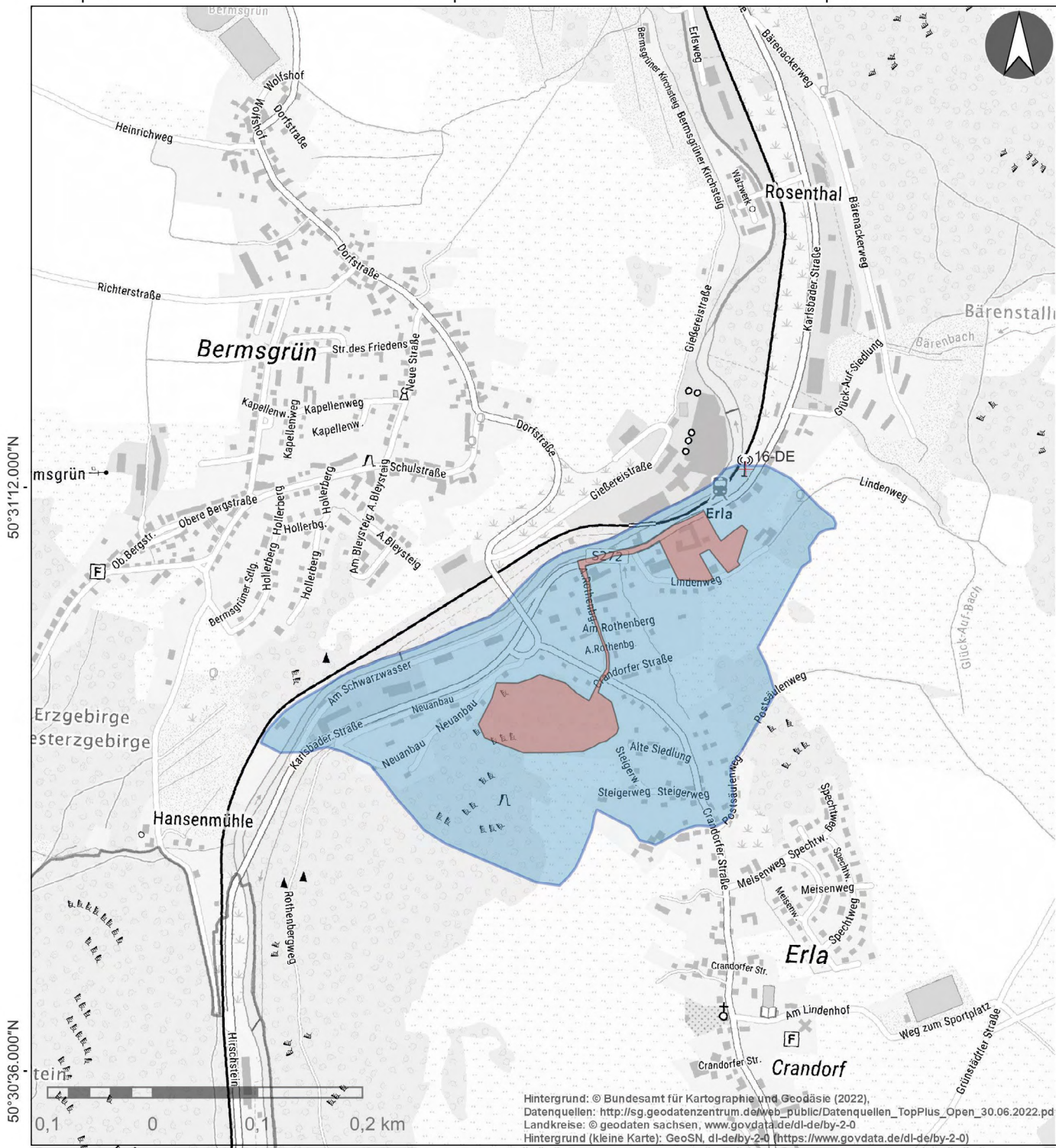

Hintergrund: © Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022).
 Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
 Landkreise: © geodaten.sachsen, www.govdata.de/dl-de/by-2-0
 Hintergrund (kleine Karte): GeoSN, dl-de/by-2-0 (<https://www.govdata.de/dl-de/by-2-0>)

12°46'12.000"O

12°46'48.000"O

12°47'24.000"O

50°31'12.000"N

50°31'12.000"N

50°30'36.000"N

50°30'36.000"N

12°46'12.000"O

12°46'48.000"O

12°47'24.000"O

16-DE
Bergbaulandschaft Rother Berg
Hornická krajina Rother Berg
Rother Berg Mining Landscape

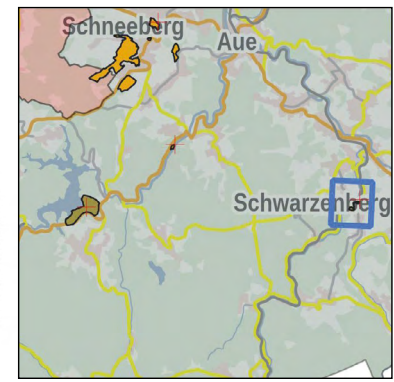
- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone

1:10.000

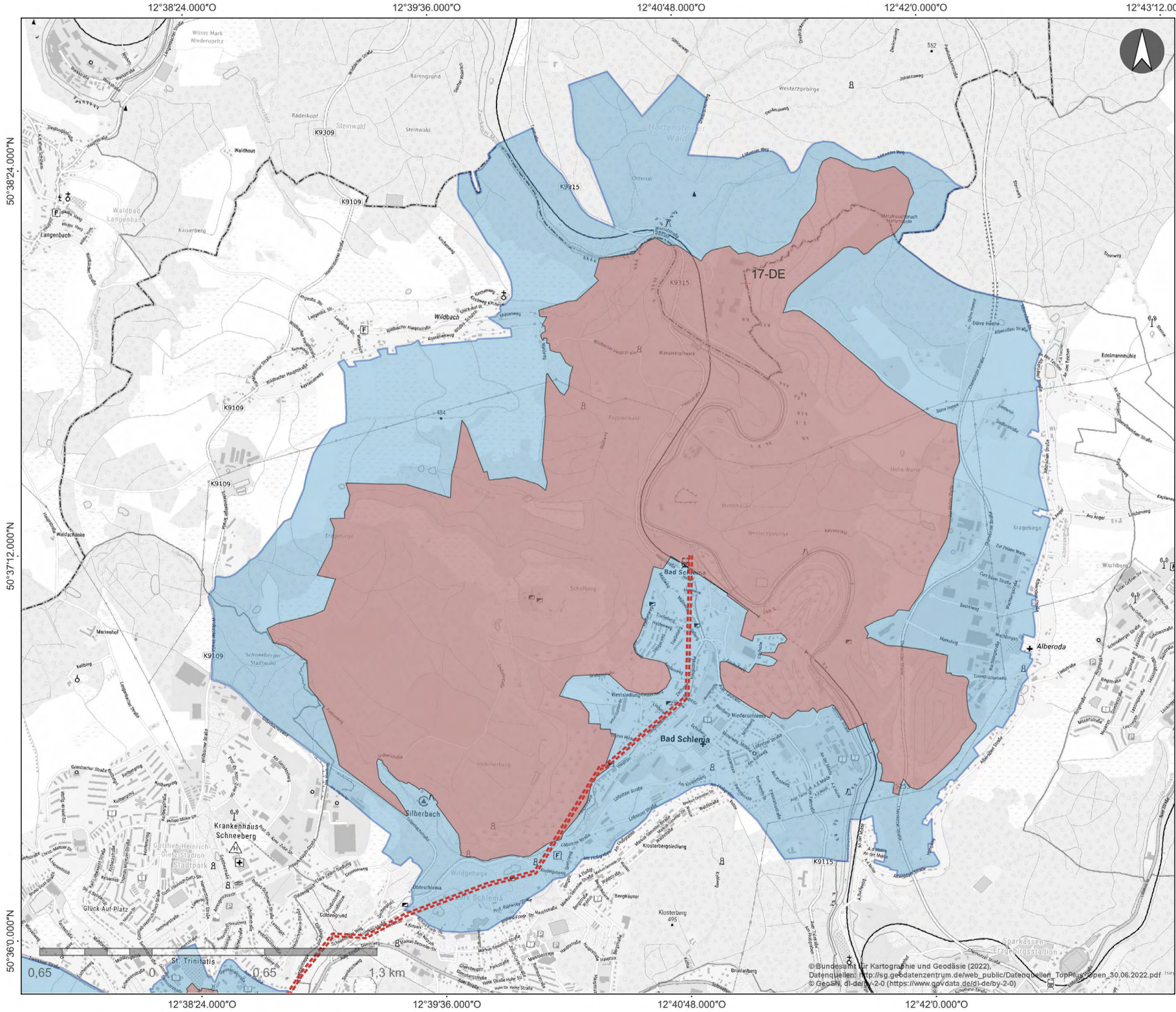

Welterbe Montanregion
 Erzgebirge/Krušnohoří
 Welterbe Montanregion Erzgebirge e. V.

Kartenprojektion/Mapová projekce/Map projection:
 WGS 84 UTM Zone 33N

Hintergrund: © Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022),
 Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
 Landkreise: © geodaten sachsen, www.govdata.de/dl-de/by-2-0
 Hintergrund (kleine Karte): GeoSN, dl-de/by-2-0 (<https://www.govdata.de/dl-de/by-2-0>)

17-DE
Uranbergbaulandschaft
Hornická krajina těžby uranové rudy
Uranium Mining Landscape

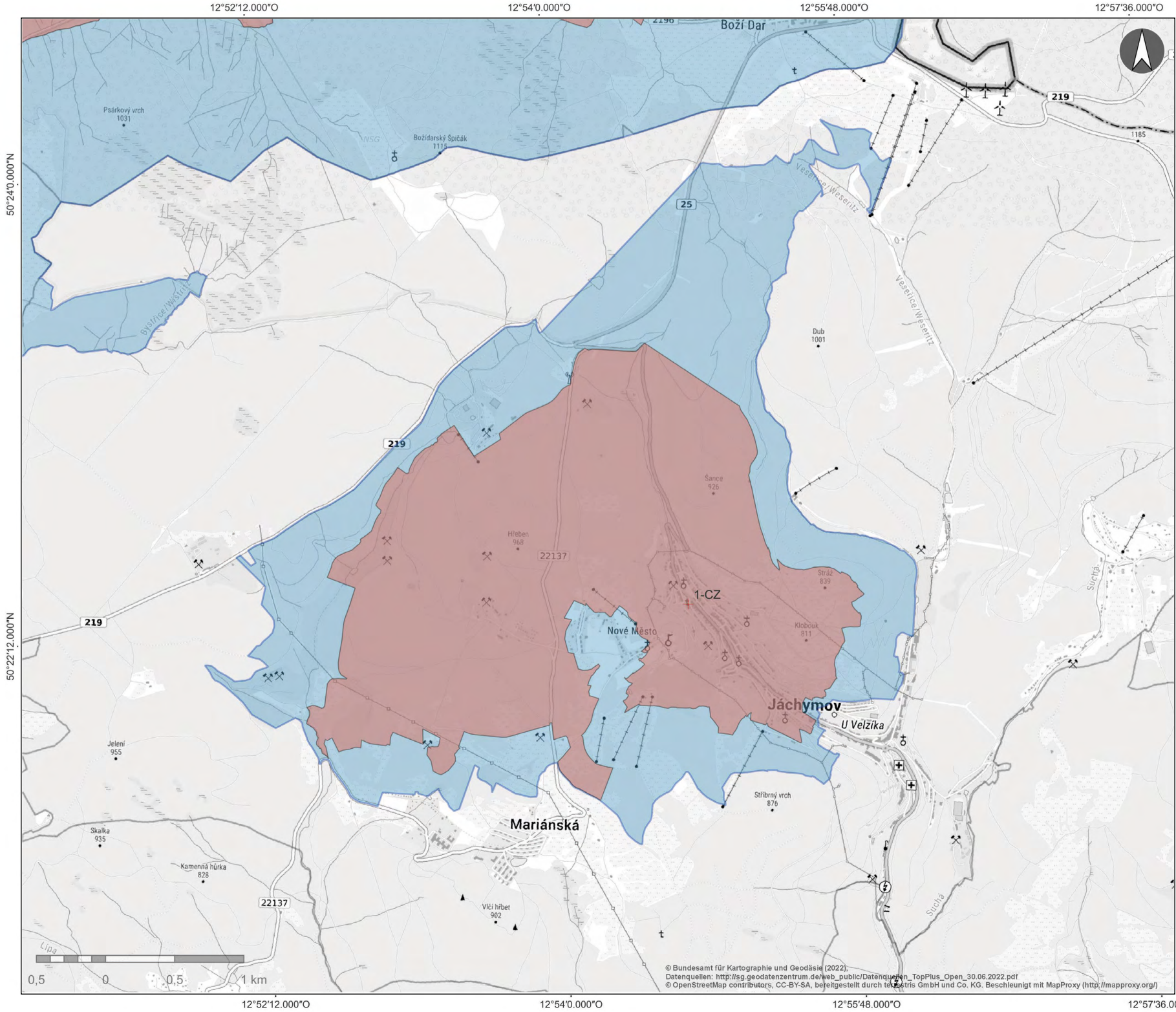
- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone
- Unter Tage
podzemí
underground

1:20.000

Kartenprojektion/Mapová
 projekce/Map projection:
 WGS 84 UTM Zone 33N

© Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022).
 Datenquellen: https://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPL/Erzgebirge_30.06.2022.pdf
 © GeSN, d-delv-2-0 (<https://www.govdata.de/d-delv-2-0>)

1-CZ
Bergbaulandschaft Jáchymov
Hornická krajina Jáchymov
Jáchymov Mining Landscape

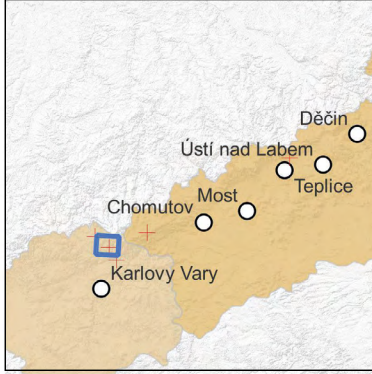
- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone
- Landesgrenze
státní hranice
state boarder

1:25.000

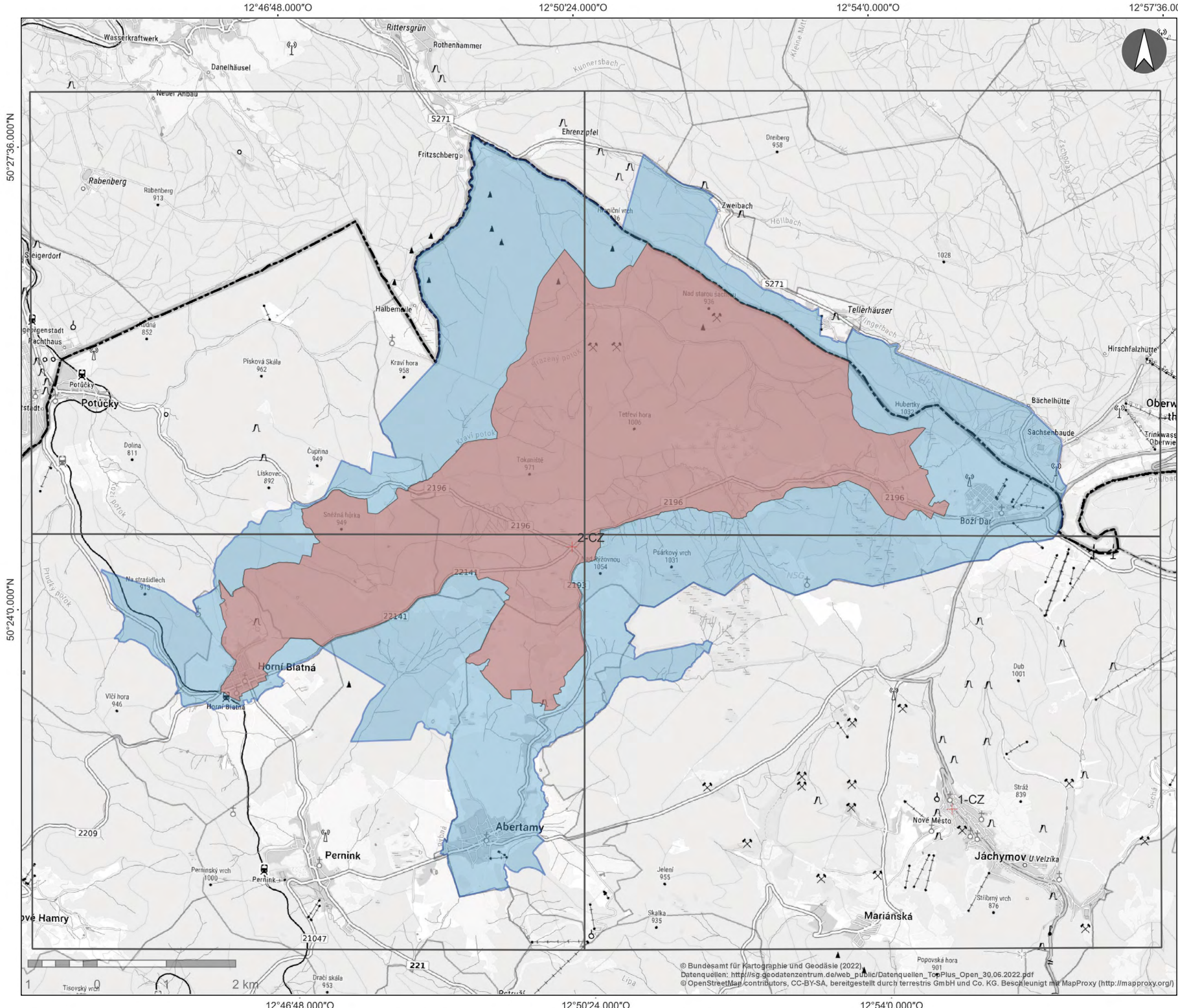

Kartenprojektion/Mapová
 projekce/Map projection:
 WGS 84 UTM Zone 33N

Welterbe Montanregion
 Erzgebirge/Krušnohoří
 Welterbe Montanregion
 Erzgebirge e. V.

© Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022).
 Datenquellen: http://isg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
 © OpenStreetMap contributors, CC-BY-SA, bearbeitet durch tek4GIS GmbH und Co. KG. Beschleunigt mit MapProxy (<http://mapproxy.org/>)

2-CZ
Bergbaulandschaft
Abertamy - Boží Dar - Horní Blatná
Hornická krajina
Abertamy - Boží Dar - Horní Blatná
Abertamy - Boží Dar - Horní Blatná
Mining Landscape

 Hauptidentifizierungspunkt
 Hlavní identifikační bod
 Main identification point

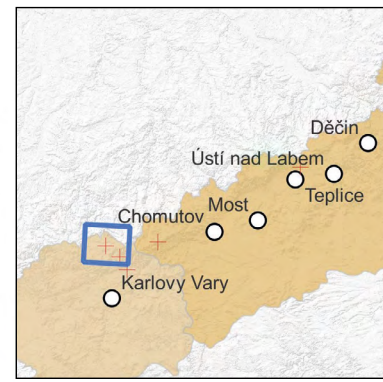
 Welterbe
 světové dědictví
 world heritage

 Pufferzone
 Nárazníková zóna
 Buffer zone

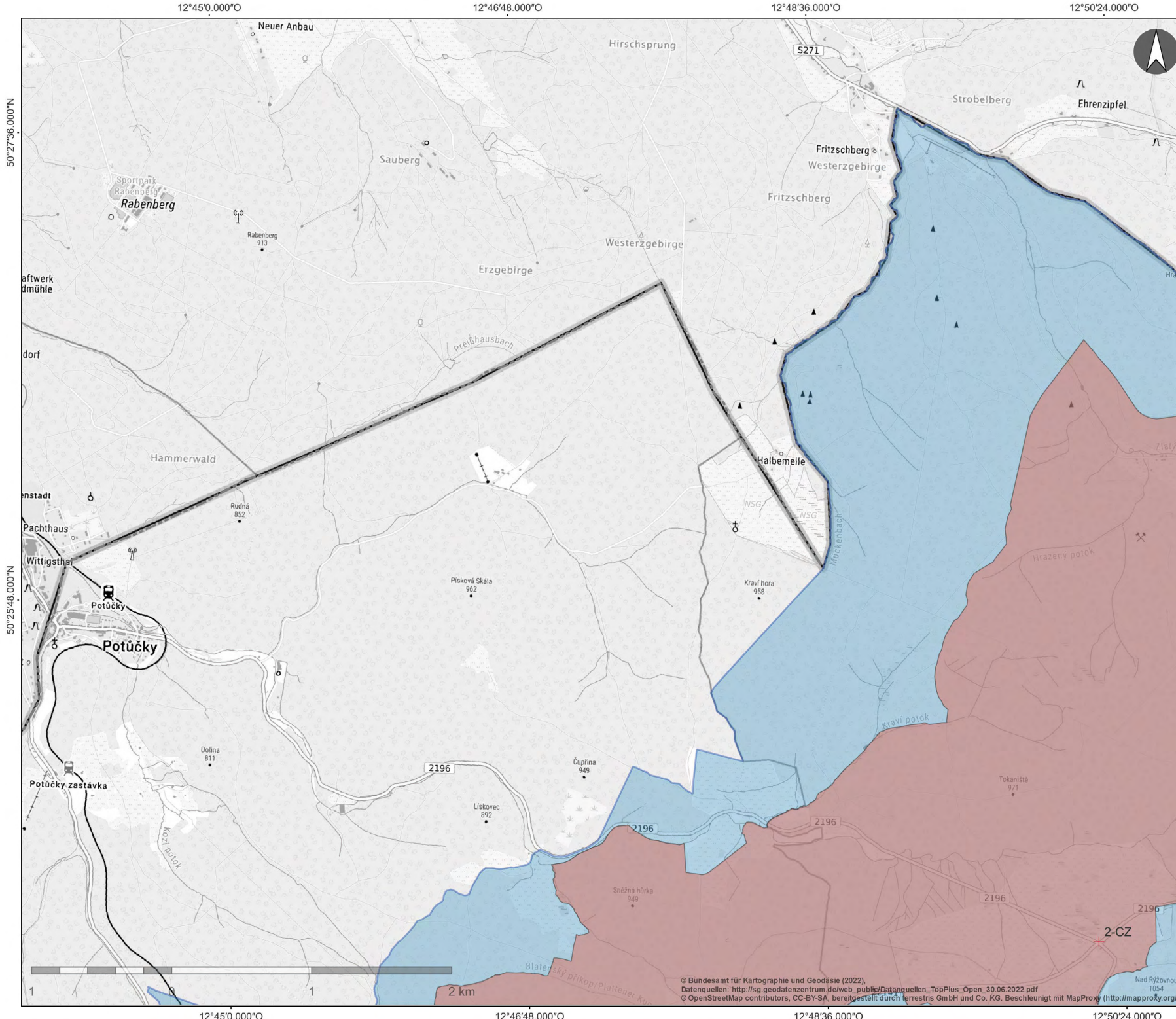
 Landesgrenze
 státní hranice
 state boarder

1:50.000

Kartenprojektion/Mapová
 projekce/Map projection:
 WGS 84 UTM Zone 33N

© Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022).
 Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
 © OpenStreetMap contributors, CC-BY-SA, bereitgestellt durch terrestris GmbH und Co. KG. Beschleunigt mit MapProxy (<http://mapproxy.org/>)

2-CZ
Bergbaulandschaft
Abertamy - Boží Dar - Horní Blatná

Hornická krajina
Abertamy - Boží Dar - Horní Blatná

Abertamy - Boží Dar - Horní Blatná
Mining Landscape

Karte/mapa/Map CZ/02.1

- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone
- Landesgrenze
státní hranice
state boarder

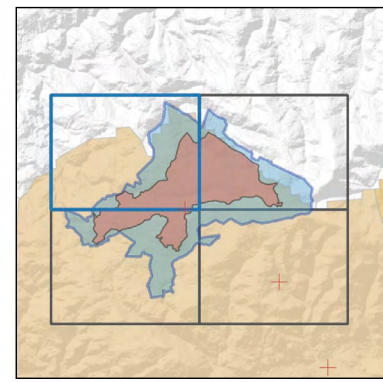
1:25.000

Kartenprojektion/Mapová
projekce/Map projection:
WGS 84 UTM Zone 33N

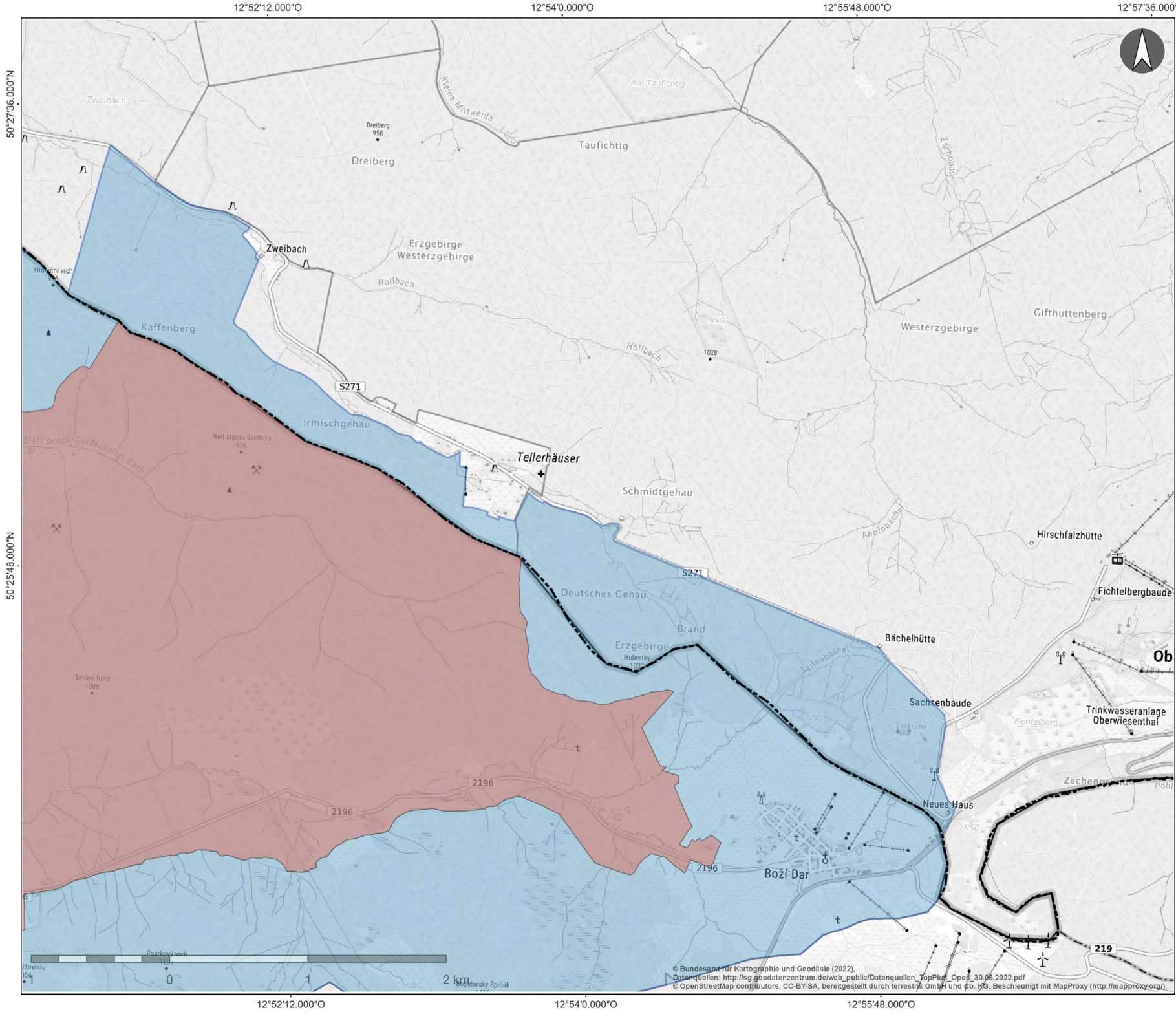

Welterbe Montanregion
Erzgebirge/Krušnohoří

 Welterbe Montanregion
Erzgebirge e. V.

© Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022).
Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
© OpenStreetMap contributors, CC-BY-SA, bereinigt durch [terrestis GmbH](http://www.terrestis.de) und Co. KG. Beschleunigt mit MapProxy (<http://mapproxy.org/>)

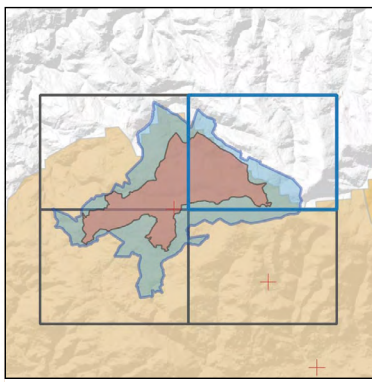
2-CZ
Bergbaulandschaft
Abertamy - Boží Dar - Horní Blatná
Hornická krajina
Abertamy - Boží Dar - Horní Blatná
Abertamy - Boží Dar - Horní Blatná
Mining Landscape
Karte/mapa/Map CZ/02.2

- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone
- Landesgrenze
státní hranice
state boarder

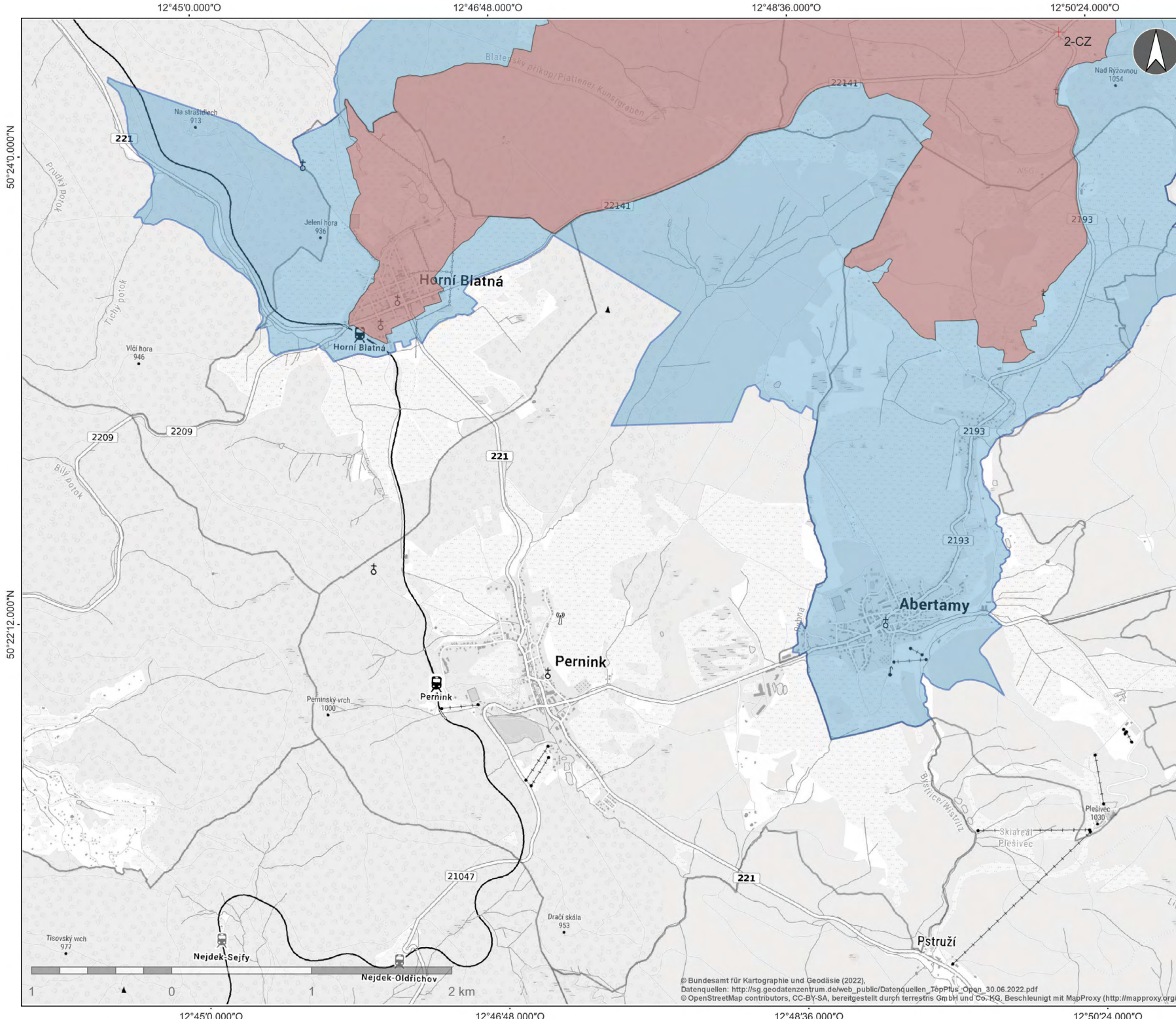
1:25.000

Welterbe Montanregion
Erzgebirge/Krušnohoří
 Kartenprojektion/Mapová projekce/Map projection:
 WGS 84 UTM Zone 33N

© Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022).
 Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
 © OpenStreetMap contributors, CC-BY-SA, bereitgestellt durch terrestris GmbH und Geo. Info. Beschleunigt mit MapProxy (<http://mapproxy.org/>)

2-CZ
Bergbaulandschaft
Abertamy - Boží Dar - Horní Blatná

Hornická krajina
Abertamy - Boží Dar - Horní Blatná

Abertamy - Boží Dar - Horní Blatná
Mining Landscape

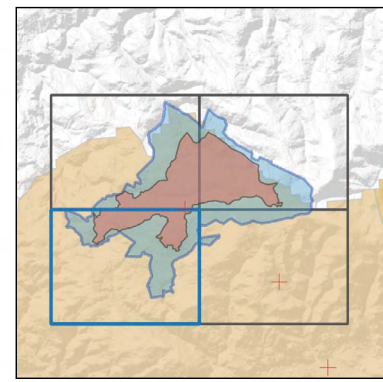
Karte/mapa/Map CZ/02.3

- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone
- Landesgrenze
státní hranice
state boarder

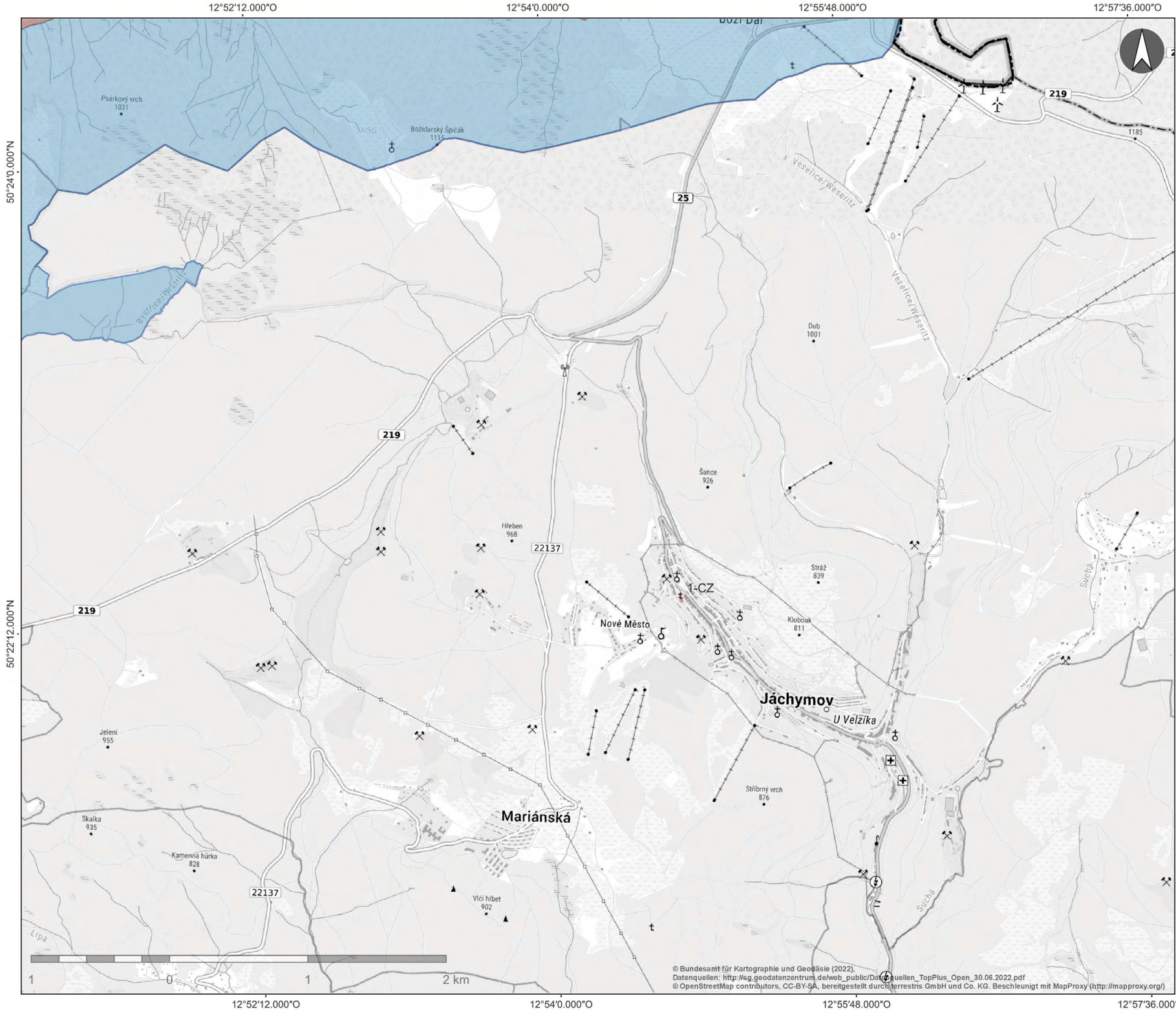
1:25.000

Kartenprojektion/Mapová
 projekce/Map projection:
 WGS 84 UTM Zone 33N

Welterbe Montanregion
 Erzgebirge/Krušnohoří
 —+— Welterbe Montanregion
 Erzgebirge e. V.

© Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022).
 Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
 © OpenStreetMap contributors, CC-BY-SA, bereitgestellt durch terrestris GmbH und Co. KG, Beschleunigt mit MapProxy (<http://mapproxy.org/>)

2-CZ
Bergbaulandschaft
Abertamy - Boží Dar - Horní Blatná
Hornická krajina
Abertamy - Boží Dar - Horní Blatná
Abertamy - Boží Dar - Horní Blatná
Mining Landscape
Karte/mapa/Map CZ/02.4

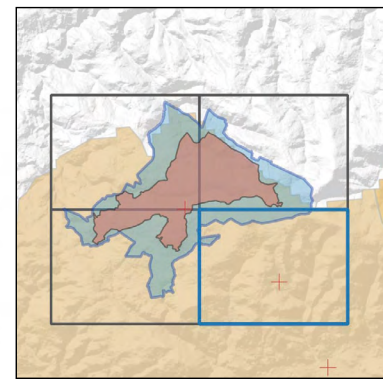
- Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone
- Landesgrenze
státní hranice
state boarder

1:25.000

Kartenprojektion/Mapová
 projekce/Map projection:
 WGS 84 UTM Zone 33N

 Welterbe Montanregion
 Erzgebirge e. V.

© Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022).
 Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
 © OpenStreetMap contributors, CC-BY-SA, bereitgestellt durch Terrestrial GmbH and Co. KG. Beschleunigt mit MapProxy (<http://mapproxy.org/>)

12°57'7.200°O

12°57'14.400°O

12°57'21.600°O

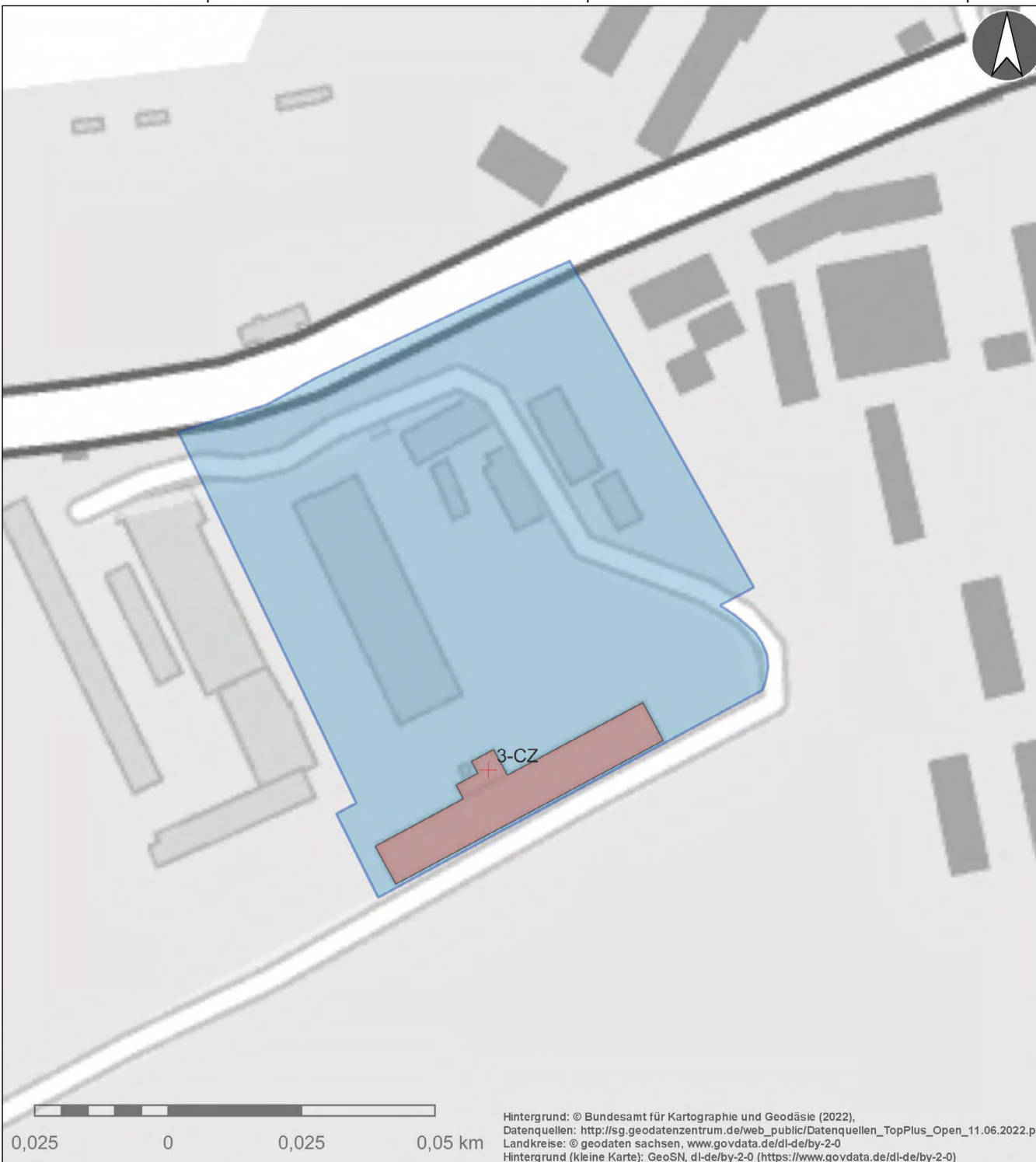

50°19'48.000"N

50°19'48.000"N

50°19'40.800"N

50°19'40.800"N

3-CZ
Roter Turm des Todes
Rudá věž smrti
Red Tower of Death

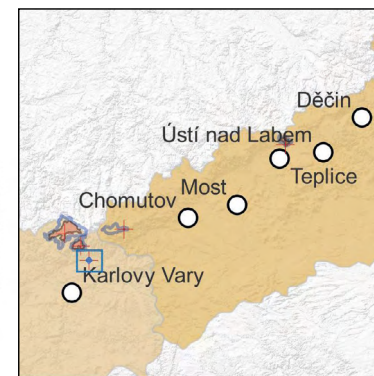
- + Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone

1:2.000

Kartenprojektion/Mapová
projekce/Map projection:
WGS 84 UTM Zone 33N

Welterbe Montanregion
Erzgebirge/Krušnohoří
—+— Welterbe Montanregion
Erzgebirge e.V.

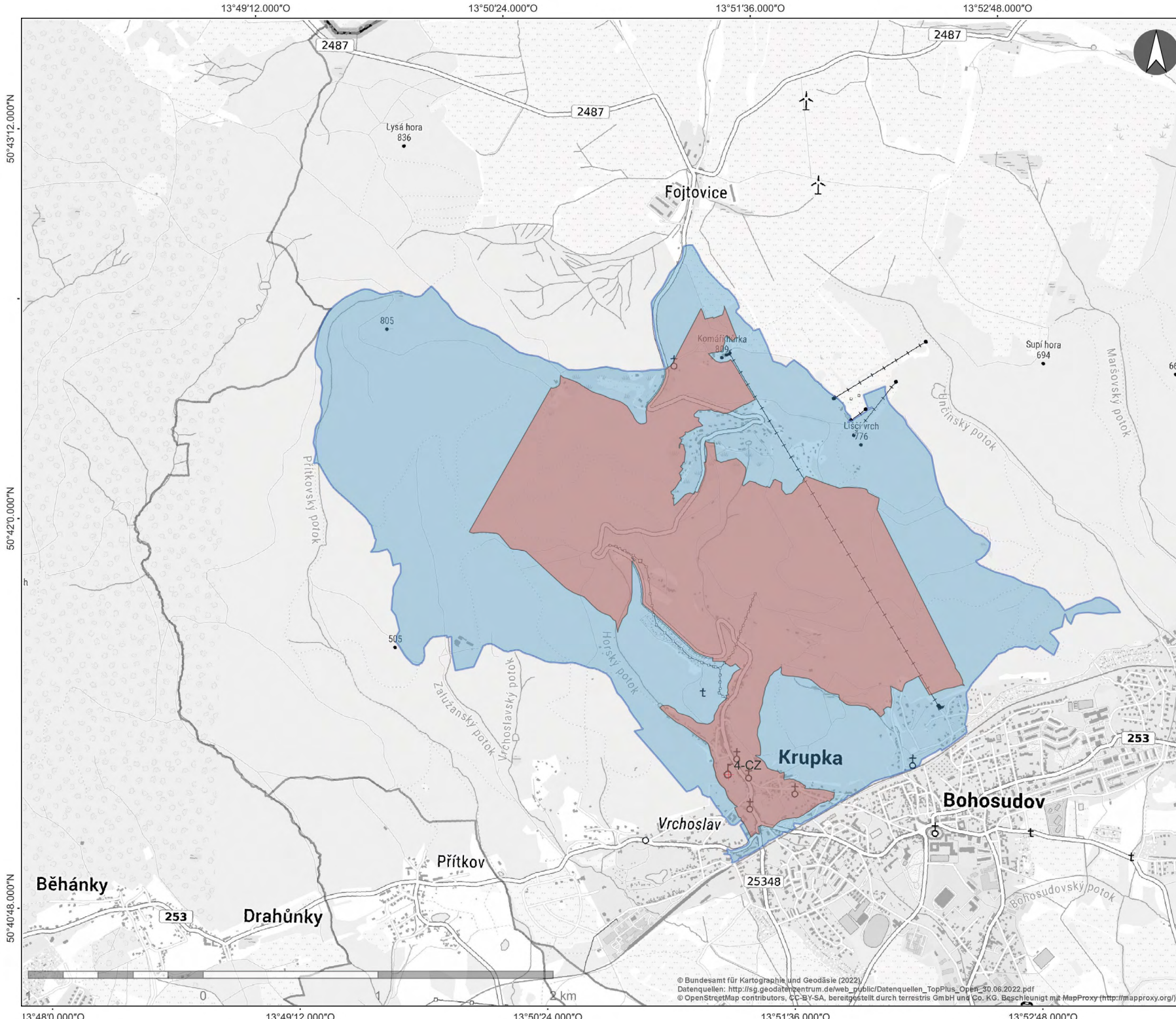
0,025 0 0,025 0,05 km

Hintergrund: © Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022),
Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_11.06.2022.pdf
Landkreise: © geodaten sachsen, www.govdata.de/dl-de/by-2-0
Hintergrund (kleine Karte): GeoSN, dl-de/by-2-0 (<https://www.govdata.de/dl-de/by-2-0>)

12°57'7.200°O

12°57'14.400°O

12°57'21.600°O

4-CZ
Bergbaulandschaft Krupka
Hornická krajina Krupka
Krupka Mining Landscape

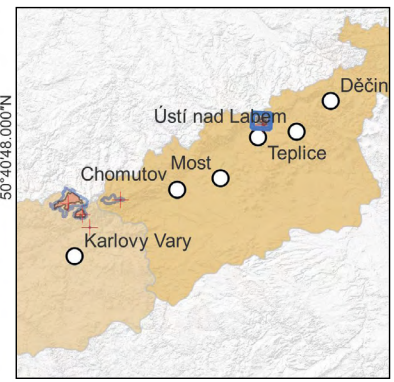
- Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone
- Landesgrenze
státní hranice
state boarder

1:20.000

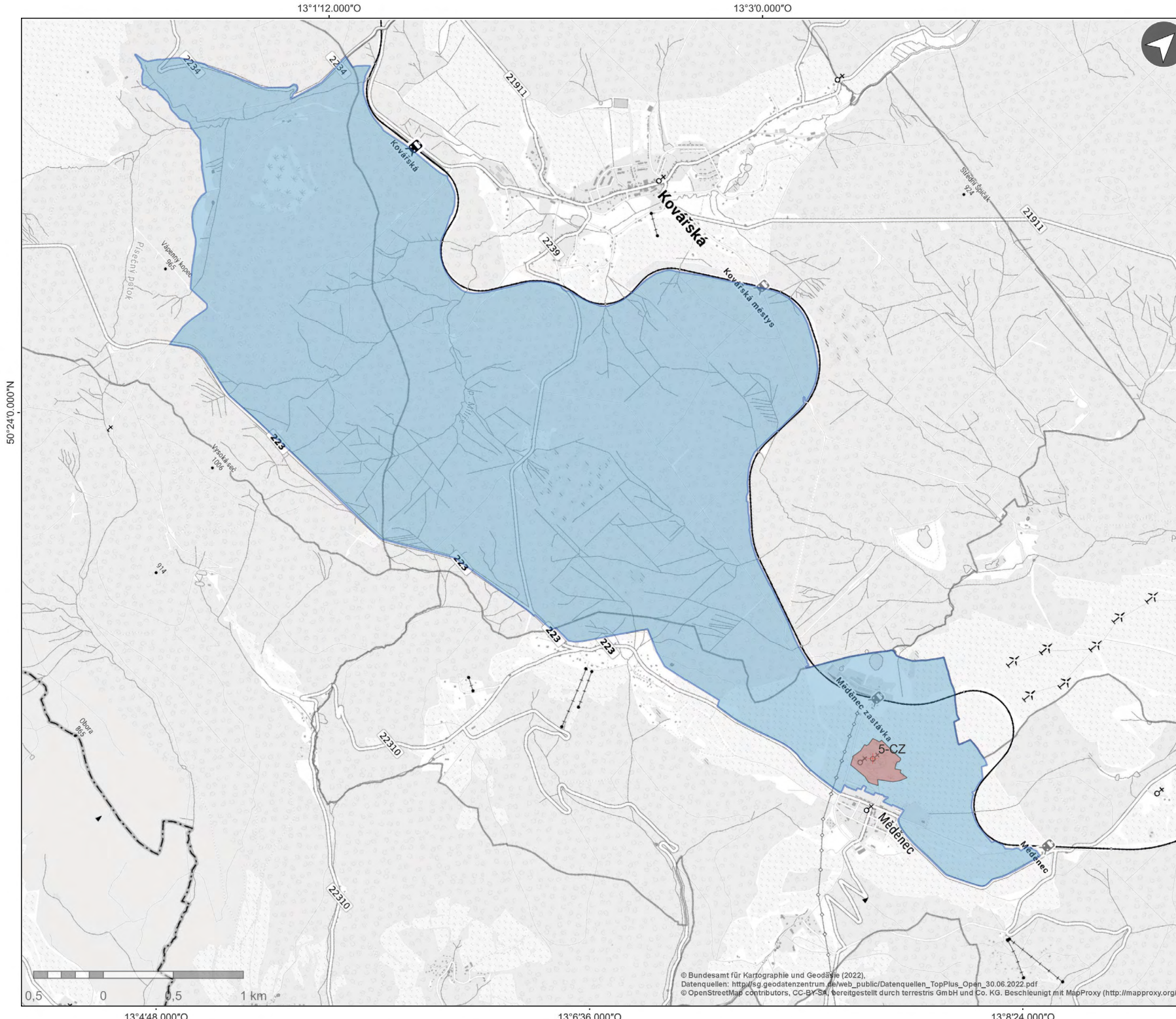
Kartenprojektion/Mapová
 projekce/Map projection:
 WGS 84 UTM Zone 33N

Welterbe Montanregion
 Erzgebirge/Krušnohoří
 Welterbe Montanregion
 Erzgebirge e. V.

© Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022)
 Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
 © OpenStreetMap contributors, CC-BY-SA, bereitgestellt durch terrestris GmbH und Co. KG. Beschleunigt mit MapProxy (<http://mapproxy.org/>)

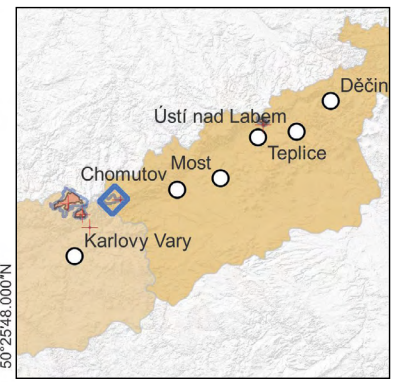
5-CZ
Bergbaulandschaft Mědník
Hornická krajina Mědník
Mědník Mining Landscape

- Hauptidentifizierungspunkt
Hlavní identifikační bod
Main identification point
- Welterbe
světové dědictví
world heritage
- Pufferzone
Nárazníková zóna
Buffer zone

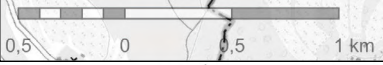
50°27'36.000"N

1:25.000

Kartenprojektion/Mapová
 projekce/Map projection:
 WGS 84 UTM Zone 33N

50°25'48.000"N

© Bundesamt für Kartographie und Geodäsie (2022).
 Datenquellen: http://sg.geodatenzentrum.de/web_public/Datenquellen_TopPlus_Open_30.06.2022.pdf
 © OpenStreetMap contributors, CC-BY-SA, bereitgestellt durch terrestris GmbH und Co. KG. Beschleunigt mit MapProxy (<http://mapproxy.org/>)

13°4'48.000°O

13°6'36.000°O

13°8'24.000°O